

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ

Anul III Nr. 83

Simbătă 17 februarie 1973

16 pagini — 1 leu

Delimitări necesare

Despre modernizarea învățământului se vorbește și se scrie, chiar foarte mult, în ultimii 5-6 ani. Comparativ cu cât se vorbește despre modernizare, constatăm cu insatisfacție că, în practică, se realizează mult mai puțin. Cauzele sînt multiple; noi considerăm însă, că cea mai importantă din ele constă în faptul că, în rîndul cadrelor didactice, conceptul de modernizare a învățământului circulă cu un sens cel puțin denaturat. De mai mare circulație se bucură trei asemenea denaturări: a) Restrîngerea acțiunii complexe de modernizare a învățământului numai la înnoirea mijloacelor tehnice didactice; b) Confundarea noului cu modernul; c) Confundarea modei cu modernul.

a) În ce privește prima denaturare, constatăm că ea are cea mai largă răspîndire și cele mai multe implicații negative în practica modernizării. Foarte mulți profesori, învățători, directori și chiar inspectori consideră că dacă și-au înzestrat școala cu cele mai noi mijloace audio-vizuale, cu laboratoare fonice, cu mașini de instruire, nu mai au nimic de făcut în privința modernizării învățământului. Restrîngerea aceasta nu constituie o simplă greșală logică — restrîngîntregul la una din părți — ci și o mare piedică în calea modernizării reale a procesului de învățămînt. Într-adevăr, socotind că modernizarea înseamnă, în primul rînd sau chiar exclusiv, înnoirea mijloacelor tehnice de învățămînt, unii consideră modernizarea realizată numai dacă au fost achiziționate cele mai scumpe mijloace tehnice și neavînd întotdeauna banii necesari, ușor se poate ajunge — și s-a ajuns — la concluzia că nu mai putem moderniza procesul de învățămînt. Această înțelegere denaturată este legală și de convingerea că întreaga acțiune de modernizare constă în a face cât mai comodă activitatea profesorului și mai lipsită de eforturi activitatea elevului. Asociată, această convingere, cu cea care leagă modernizarea numai de cheltuielile de înzestrare tehnică, se creează o stare de paralizie a inițiativelor, a căutărilor și în alte direcții, mai productive, de modernizare a învățămîntului. S-a ajuns chiar, în rîndurile celor la care înfînim această denaturare, la convingerea că modernizarea este o acțiune care trebuie să vină din afară, pe care trebuie să o realizeze altcineva și nu cadrele didactice prin activitatea lor directă în procesul de învățămînt. Am ales această manifestare a restrîngerii modernizării pentru a demonstra mai ușor că orice reducere a acțiunii de modernizare numai la o singură direcție de intervenții în procesul de învățămînt este ineficace, iar restrîngerea modernizării numai la înnoirea mijloacelor tehnice este chiar dăunătoare.

b) Cea de a doua denaturare este, în mare parte legată de prima. În tehnică, înnoirile se succed la intervale foarte scurte. Cum modernizarea învățămîntului ar consta, în primul rînd, în înnoirea tehnicilor, instalațiilor etc., ușor s-a ajuns la concluzia că tot ce este nou (în tehnică, desigur) ar fi și modern pentru învățămînt. Cu alte cuvinte, ce s-a descoperit ieri la prînz în domeniul mijloacelor tehnice de învățămînt ar fi mai modern decît ce s-a descoperit ieri dimineață. În munca educativă însă, efectele

Conf. univ. VASILE BUNESCU
prorector al I.C.P.P.D.

(Continuare în pag. a 2 a)

ÎN ACEST NUMĂR:

La paginile 13, 14, 15 publicăm posturile vacante de educatoare, învățători, profesori, scoase la concurs pentru anul școlar 1973-1974

Gavril Miklossy

Grivița 1933 (detaliu)

GRIVIȚA ROȘIE

15 Februarie, 1933: Cum trece timpul! Secundele s-au devorat cu dementă unele pe altele. Sînt 40 de ani de atunci. Luptele ceferiștilor au început să ia amploare încă de la începutul lui ianuarie. La 2 februarie, la Grivița s-a declarat o mare grevă care a început în uriașă hală de vagoane și apoi în fața Administrației. Au participat la ea 5.000 de oameni care și-au strigat cu putere revendicările lor drepte. Administrația Căilor ferate, Ministerul Comunicațiilor, pe de o parte, de spaimă, pe de altă parte să cîștige timp, le-au făcut promisiuni. Și ceferiștii au rămas în așteptarea lor activă. În dimineața zilei de 15 februarie o veste străbătea ca fulgerul prin toate atelierile. Administrația C.F.R. și-a călcat cuvîntul dat. Poliția a arestat o mare parte din conducătorii ceferiștilor. Grivițenii cu o stare de tulburare și de revoltă maximă erau ca o mare în furtună. Ciocanele n-au mai căzut ca altădată pe nicovale. Ele sunau adînc în tampoanele vagoanelor chemînd la luptă. Sirena Griviței, spîrgînd văzduhul de negură, chema la marea demonstrație pentru drepturile omului. Sirena Griviței chema Bucureștii, chema Țara, chema Lumea. 7.000 de oameni, 7.000 de suflete — lăcătuși, montatori, cazangii, electricieni, hamali — deveniseră un singur om, un singur suflet. În sprijinul ceferiștilor de la Grivița care ocupaseră Atelierile au venit mii și mii de oameni ai Bucureștilor, ceferiști din Iași, Pașcani, Cluj, Simeria, Pitești, din toată țara. Apoi marile lupte, marile demonstrații ale petroliștilor de pe Valea Prahovei.

16 Februarie, 1933. Orele 6,30 dimineața. Un ordin sec — „Foc!” Mitralierele și puștile au început să seceră sufletele grele de vîpăia dreptății. Zăpada albă s-a făcut roșie. Morți și răniți. Grupa de apărare de la Poarta nr. 1 a dat primele jertfe. A căzut comunistul Dumitru Popa. Sirena a tăcut și ea. A căzut și marele ei copil Vasile Roaită. Au căzut mulți atunci. Apoi 2.000 de arestați, dintre care unii au ieșit de sub zăbrele, din închisorile muced, abia la 23 August 1944. Dar spiritul de luptă, de dreptate al Griviței, al întregului popor, a învins. România construiește azi în soarele libertății. Partidul Comunist, în frunte cu iubitul nostru secretar general, Nicolae Ceaușescu, conduce cu fermitate și iubire poporul nostru spre un viitor de aur. E bine. E foarte bine. Să nu ne uităm însă niciodată eroii, pe vechii zidari de lume nouă. Este un drept. Este o sfințită datorie.

ION BANUȚA

Închiderea celui de-al treilea Salon național al cărții

Motto: „Oamenilor-cărțile oamenilor”

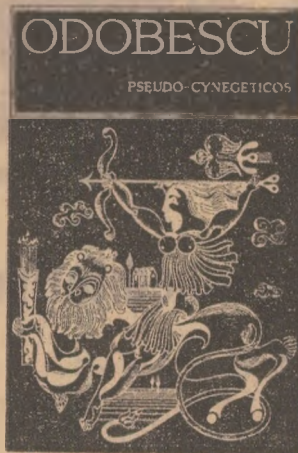
Luni 12 februarie a.c., la sala Dalles, a avut loc închiderea celui de al treilea Salon național al cărții și festivitatea acordării de distincții celor mai frumoase cărți românești ale anului cărții (1972), sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste. În alocuțiuni s-a subliniat faptul că Salonul a avut prin excelență un caracter bibliofil. Societatea română de bibliofilie din Tirgoviște a acordat — pentru lucrări în domeniul științei și artei care se impun prin conținutul lor, exprimare aleasă și prezentare artistică poligrafică — Premiul național de bibliografie celei mai frumoase cărți prezentată în cadrul Salonului — volumul de balade „Miorița”, apărut la Editura Albatros sub îngrijirea grafică a lui Emil Chendea — și diploma de onoare „Ex libris” celui mai bun studiu de istoria cărții — „Codex Aureus”, tipărit la Editura Meridiane.

Premiul special al publicului, pentru cartea de cea mai largă popularitate, a revenit tot ex-

lentului volum de balade „Miorița”, ediție poliglotă îngrijită de prof. univ. dr. doc. Zoe Dumitrescu-Bușulenga, avînd atașat un disc Electrecord — cu o variantă cîntată, culeasă din Maramureș. În cadrul concursului „Cele mai frumoase cărți ale anului 1972”, au fost înmîinate distincții diferitelor edituri. Editura didactică și pedagogică a obținut medalia de argint, după Editura Minerva — deținătoarea medaliei de aur.

Cărțile mediate ale editurii cu cel mai numeros public tînar din țară (Editura didactică și pedagogică) au fost: 1) „Atlas istoric” — medalia de aur; 2) „Chi-mia generală” de C.D. Nenișescu — medalia de argint; 3) „Desen tehnic pentru construcții de mașini” — manual pentru școli post liceale — medalia de bronz.

Au fost acordate diplome volumelor: „Citire” (manual pentru clasa a II-a de Maria Anca și Maria Radu), „Nouvelle scelle” (ediție îngrijită de Haritina Gherman), „Spiru Haret” de Emil Băldescu și „Tehnologia fabricării a-

paratajulului electric” (manual pentru școli profesionale — anul II), de Aurel Popa, precum și ilustrațiilor graficiei Elena Chinschi la volumul „Nouvelle scelle”.

DOINA VOICULESCU

ACCENTE

Corul Sindicatului Învățământ din Slatina

Innodind, după ani îndelungați, remarcabilă tradiție a „Societăților corale” din trecutul muzicii românești, spre sfârșitul anului trecut a luat ființă la Slatina „Societatea corală Ciprian Porumbescu” a Sindicatului Învățământ din localitate. Cu această ocazie au avut loc mari manifestări, prilejuate și de sărbătorirea a 60 de ani de existență continuă a corului.

Corul „Ciprian Porumbescu” al cărui continuator este actuala formație a Sindicatului Învățământ a luat ființă la 11 martie 1912.

După 23 August 1944, corul a fost reorganizat, îmbogățindu-și substanțial repertoriul, sub bagheta dirijorului Dorel Georgescu.

Ultimii ani găsec corul Sindicatului Învățământ Slatina angrenat în mișcarea muzicală a orașului, în care se detașează puternic manifestările consacrate stimulării creației și interpretării cîntecului patriotic și revoluționar. Anul trecut, în studioul de concerte al Radioteleviziunii, a participat la concursul coral inter-județean „Cîntare patrie” confruntându-se cu reprezentanții județelor Brăila și Harghita, unde au obținut un succes remarcabil, pe baza cărui a fost promovat pentru etapa a doua.

Succesele continuă prin acordarea premiului III la cel de al X-lea concurs al formațiilor artistice de amatori — „Omajiu partidului” din 1971, dedicat semicentenarului creării P. C. R., culminând cu obținerea punctajului maxim (150) în urma evoluției în cea de a doua etapă a concursului „Cîntare patrie” din 11 iunie 1972 de la București, sub conducerea competentă a profesorului Jean Lupu, obținând astfel calificarea pentru faza finală ce va avea loc la 18 martie 1973 tot la București.

Pentru activitatea desfășurată timp de șase decenii, pentru contribuția adusă la impulsivitatea mișcării corale din județ, corului Sindicatului Învățământ Slatina — care, la această sărbătoare a reprimut numele strălucitului compozitor Ciprian Porumbescu — i-a fost

acordată diploma de onoare a Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor.

Prof. AL. STANCIU

„Amiezi de cîntec”

Semnalăm apariția unei elegante plachete de versuri „Amiezi de cîntec” — editată de Casa corpului didactic din Galați, plachetă ce reunește creațiile poetice a treizeci și trei de dascăli de pe tot cuprinsul județului.

Placheta „Amiezi de cîntec” se deschide cu o vibrantă închinare patriei socialiste — poezia „Chipul țării” — semnată de profesorul tecucean Doru Scărlătescu. Urmează apoi numeroase alte versuri, sub diverse semnături dedicate patriei, partidului, împlinirilor socialiste, dragostei de viață.

Remarcăm în mod deosebit prezența în volum a versurilor semnate de profesorii: G. G. Ursu, Constantin Trandafir, Virgil Tigănuș, Aurel Brumă, Maria Petre, Dionisie Duma, Corneliu Stoica, Sterian Vișcol ș. a. Placheta mai este întregită de câteva excelente reproduceri de artă, creații remarcabile ale unor plasticieni locali. „Amiezi de cîntec”

constituie, în totalitate, fără rezerve, „o mărturie a simțului cetățenesc pe care dascălii gălățeni îl fixează în unduire de grație și de frumusețe”, așa cum o spune prefatorul culegerii, I. Rugonă, constituind, totodată, o prestigioasă realizare de bun augur a Casei corpului didactic din Galați care se impune continuată, credem noi, nu numai cu prilejul unor zile festive.

IOAN ȚIMBOLSCHI

Asociație sportivă

Din inițiativa Inspectoratului școlar județean, Sindicatului Învățământ și Casei corpului didactic, la Arad a luat naștere, de curind, Asociația sportivă „ȘTIINȚA” a cadrelor didactice din municipiu dorind să participe la activitatea sportivă de masă și să petreacă o parte din timpul liber într-un mod cât mai plăcut. În ședința de constituire, ca președinte al biroului de conducere a fost ales profesorul Augustin Nădășan, inspector școlar. Asociația sportivă „ȘTIINȚA”-Arad are pentru început cinci secții: fotbal, volei, șah, turism și tenis, care își vor desfășura activitatea în sălile și pe terenurile de sport ale școlilor ce au amenajate baze sportive adecvate.

Se preconizează atragerea cât mai multor cadre didactice la practicarea sporturilor de masă, pentru destinderea intelectuală și fortificarea fizică. Totodată, prin secția turism se vor organiza drumeții, concursuri, excursii prin care cadrele didactice arădene și familiile lor vor avea posibilitatea să cunoască frumusețile patriei, vestigiile istorice, ori să vină în contact direct cu realizările mărețe din epoca socialistă.

Prof. I. ANTON

Artiștii al școlii

Expoziția deschisă la Casa corpului didactic din Brălia de către un mănunchi de tineri, și dascăli în același timp, aflați la prima lor manifestare, constituie un act cultural de prestigiu. Așa cum o dovedesc creațiile lor, artiștii care expun la Casa corpului didactic, sînt ancorati în tradiția marilor înaintași ai picturii, dorind să pătrundă tainele creației acestora pentru consolidarea propriului drum, refuzînd spectacolul efectelor facile, care nu răscolesc străfundurile sufletului. Brăilenii unii, alții fiii unor meșaguri îndepărtate, și-au unit entuziasmul profesional în slujba afirmării distincte, în arta plastică, a acestui colț de țară.

Impresionat de lumii și de efectele culorii,

orientîndu-și cu grijă suprafețele în vîrtejul unei compoziții dinamice, pline de pasiune, Dondoș Boer Constantin își revărsă bucuria în lucrări ca „Sărbătoare”, „Împlinire”, „Ceasul nunții”. Plăcările unui interior frământat de întrebări, izbucnind în gama roșului, dezvăluie trăirile lui Ion Iordache care, respingînd spectacolul, invită la meditație în creațiile „Fintini”, „Sperietori”, „Pelsaj”. Am remarcat, de asemenea, prezența artiștilor Valeriu Țugui, Hugo Mărăcineanu, Gheorghe Naum, Teodora Constantinescu ș.a.

Prof. I. ȚĂRALUNGA

Delimitări necesare

(Urmare din pag. 1)

umor acțiunii nu se vad de azi pe mine. În munca educativă îți trebuie o mare capacitate de prevedere a efectelor la distanțe mari. Aici efectele se pot constata după perioade de cîțiva ani și, dacă nu ai gîndit bine de la început, poți să ajungi la „rezultate” de proporția unei catastrofe, în fața căreia orice intervenție nu mai are efect.

Uneori, înnoirea mijloacelor tehnice este cerută cu vehemență, deși nici nu se cunoaște bine în ce constă funcționalitatea acestora. Nu negăm, desigur, necesitatea înnoirii mijloacelor tehnice. Această direcție de modernizare este evidentă, dar a acționa în învățămînt, chiar în numele modernizării, numai pentru că mijloacele sînt noi, înseamnă a face o mare greșală. Și aici, ca și în alte domenii, este imperios necesar stadiul experimental și stadiul pilot. Scotim că înzestrarea cu asemenea mijloace să înceapă cu unitățile de cercetare și apoi să treacă la unitățile școlare. În fapt, la noi se petrece invers și de aceea asistăm și la aspecte nedorite.

c). Confundarea modei cu modernul este de cele mai multe ori rezultatul superficialității cu care se privește de către unii creșterea randamentului școlar. Nu de puține ori asistăm la asemenea discuții cînd se stabilește tematica unei comisii metodice: trebuie să punem ca temă pentru un referat și problema modelării; este la modă. Cu alte cuvinte, să „discuțăm” și asta că tot va trece, ca orice modă. Este aici vorba și de manifestarea unei doze de neîncredere în eficiența schimbărilor prea dese care intervin (obiectiv însă) în organizarea și desfășurarea învățămîntului. Se naște, deci, problema educării cadrelor didactice în spiritul înțelegerii corecte, științifice a necesității schimbărilor și a formării capacității acestora de a decela, de a distinge ceea ce este științific, corect, de improvizatie și impostură. Confuzia care se creează între modă și modern este dăunătoare.

Nu sîntem total împotriva modei, căci moda trece și rămîne totuși ceva. În pedagogie a fost cîndva la modă „pedologia”. A fost apoi la modă (zic unii, deși a fost o necesitate) combaterea pedologiei, dar de pe urma acestei mode a rămas ceva: să ne cunoaștem bine elevul ca subiect și obiect al educației, dacă vrem ca aceasta să fie eficientă.

Ce nu este modernizarea, deci, am înțeles, căci mai ușor este să demonstrez ce nu este un fenomen, un proces, un obiect etc. decît să spuie ce este.

Atunci ce trebuie să înțelegem prin modernizarea învățămîntului? Răspunsul îl vom da în numărul viitor.

PRO ȘI CONTRA

Iar meditațiile

Incep iar meditațiile!

Școala generală organizează, de exemplu, meditații cu elevii claselor a VIII-a, în vederea examenelor de admitere ce le stau în față. Dacă le face la un nivel de exigență superioară — așa cum de altfel și trebuie — nu vor profita decât „elevii care se pot ține de profesor”, cei cu nivel mediocru sau in-

suficient nu vor înțelege prea mare lucru. Dacă profesorul coboară nivelul meditațiilor, elevii bine pregătiți își vor pierde timpul și pînă la urmă, plictisindu-se sau temîndu-se de confruntarea cu examenul de admitere, vor angaja meditații personale, la domiciliu. Poate există o soluție: repartizarea elevilor în grupe omogene, în eșantioane ale puterii lor de asimilare, și organizarea de meditații separate în fiecare grupă. Profesorii, sîntem siguri, n-ar precupeți un surplus de ore de muncă, dar dacă toți ar proceda astfel — sau cel puțin cei de română, matematică și istorie, „obiecte de admitere” nu se ajunge la altă „școală în școală”, în care sălile și orarul de meditație sincronizat cu cel obișnuit de clasă al elevilor și profesorilor ridică probleme extrem de dificile?

În aceste condiții, deși școala generală este o școală de mase, ce rost are să cuprindem în meditație elemente veșnic corigente și adesea repetente și care nici în ceasul al doisprezecelea nu manifestă urină de bunăvoință? Contribuim astfel

oare în mod just la orientarea lor profesională? Sau: de ce să începem meditațiile — cum se obișnuiește la foarte multe școli — chiar din primele săptămîni de cursuri, în septembrie? Pentru ce să nu lăsăm copilul măcar în răstimpul tr. I să se descurce singur? Cum va învăța el să studieze individual (baza învățării) dacă este „dădăcit” tot timpul?

Apoi: Nu copleșim oare un elev corigent la 4—5 materii, obligîndu-l să vină la meditații, la fiecare din ele, supraîncărcîndu-l cu un regim de muncă excesiv, cînd el nu face față nici măcar regimului normal de învățatură?

În liceu, este oare bine „să facem tot ce putem” prin meditații, cu elevii care, an de an, abla au scăpat de repetenție, nu vădese nici o aptitudine și n-au nici o șansă să fie admiși la facultate? Ce rost are „să ajutăm” un elev de la o clasă specială, cînd el a venit aici pe baza — chipurile — a vocației lui? De ce „să încurajăm” un „realist” să scape de corigență la matematică sau un „umanist”, la limbi,

cînd aceste secții reprezintă pentru ei o primă opțiune profesională, (evident greșită)? Nu-i logic ca și liceul să contribuie la selecția candidaților pentru învățămîntul superior? Este oare admisibil — cum se practică pe alocuri — să transformăm aceste meditații în ore obligatorii pentru elevi cu notarea prezenței în cataloage ad-hoc?

Școala — de la cea elementară pînă la universitate — în regimul nostru socialist este gratuită, dar asta nu înseamnă că trebuie să promoveze elemente care nu merită acest lucru.

Așa și cu meditațiile. Altfel, ele vor fi formale. Vom dovedi la inspectii, cu teancuri de hîrtii și procese verbale că „s-a făcut tot ce s-a putut”, dar nu va exista eficiență. Punem aceste probleme nu din comoditate, nu fiindcă ne zgîrcim la cîteva ore în plus — dimpotrivă — dar dorim ca această muncă a noastră să nu mai fie formală.

ELENA MOROIANU
DINU MOROIANU

De la teorie la practică

- Intenții
- Realizări
- Dificultăți

După un îndelungat stagiu în sfera dezbaterilor teoretice — încă neîncheiate, încă averse de clarificări, de sistematizare exhaustivă, de recomandări concrete — modernizarea învățământului se afirmă din ce în ce mai pregnant în realitatea activității pedagogice din școli. În dorința de a evalua măsura în care acest proces își face loc în activitatea școlară practică a corpului didactic, am solicitat mai mulți profesori de la Liceul „Matei Basarab” din București să ne vorbească despre încercările lor pe această linie.

Concepția profesorilor se schimbă treptat

Prof. Constantin Iiescu, directorul Liceului „Matei Basarab”: În liceul nostru, ca, de altfel, în toate școlile, se fac tot mai multe simțite eforturile pentru folosirea de noi metode și procedee de predare, la toate disciplinele de învățământ. Treptat se schimbă și concepția profesorilor despre rostul învățării, urmărindu-se nu atât cantitatea cunoștințelor preluate și cerute a fi însușite, cât, mai ales, dezvoltarea judecății elevilor și creșterea deprinderilor de studiu care să le faciliteze posibilitatea auto-perfecționării.

Fără a avea pretenția că am exclus definitiv tentația de a aluneca uneori spre lecția tradițională, încercăm să folosim metode cât mai eficiente, accentuând, în primul rând, pe caracterul lor euristic. La majoritatea disciplinelor, ne străduim să pregătim elevul ca viitor cetățean, conștient de complexitatea sarcinilor, la rezolvarea cărora va trebui să contribuim din plin.

Nu intru în detalii asupra modului în care acțiunea de modernizare a procesului de învățământ se realizează în cadrul diverselor discipline, întrucât acest lucru îl vor face colegii mei. Aș vrea să precizez doar că problemele modernizării procesului de învățământ stau în centrul atenției conducerii liceului nostru, a biroului organizației de partid care le urmărește permanent în asistențele la lecții sau alte activități desfășurate cu elevii.

Paralel cu eforturile cadrelor didactice, ale colectivelor de catedre, ale consiliului profesoral, pentru renovarea predării ne străduim să aducem unele amenajări laboratoarelor de fizică, chimie, biologie pentru ca acestea să dispună de instalațiile necesare în vederea optimizării procesului de învățământ la disciplinele respective și urmării folosirii aparatului modern — e adevărat, încă modestă — în cadrul lecțiilor.

Accent pe dirijarea muncii independente

Paula Popescu, profesor de matematică: În încercările mele de modernizare a predării matematicii am pus accentul, mai ales, pe dirijarea muncii independente a elevilor. În acest scop, am recurs la mijloace auxiliare lecției cum au fost, de

exemplu, fișele de lucru. Fișele pot fi unice pentru întreaga clasă, sau diferențiate, ținând seama de nivelul de pregătire al elevilor, precum și de orientarea lor profesională. Astfel de fișe diferențiate pe trei categorii — elevi slabi, buni și foarte buni — au fost folosite la recapitularea noțiunii de funcție. Răspunsurile elevilor la întrebările formulate în fișe au fost discutate în cadrul unei ședințe de lucru (după ce au fost studiate de profesor), corectându-se eventualele greșeli, fixându-se esențialul, reliefindu-se metodele cele mai potrivite de lucru, precum și cercetările elevilor.

La fel s-a procedat în cadrul cercului de logică matematică (anul II), pentru negarea propoziției compuse implicative. Prima reacție a elevilor a fost de a nega o implicație tot printr-o implicație. Făcând tabelul de adevăr și-au dat seama că negarea unei propoziții compuse implicative trebuie să fie totdeauna o conjuncție cu al doilea membru negat.

Analiza literară, metodă de bază în predarea literaturii

Sabina Renert, profesoară de limba română: În general, se pare că la anii I—IV (liceu), în predarea literaturii române, metodele clasice dau încă rezultate mulțumitoare. Am încercat să introduc elemente moderne, îmbinându-le cu metode tradiționale, prin antrenarea elevilor în discuții și solicitarea continuă a atenției, astfel încât ei să colaboreze efectiv la însușirea noilor cunoștințe. Sunt lecții care se pretează la astfel de metode și altele care rămân aservite vechilor tipare. Am constatat că metodele audio-vizuale nu dau rezultatele scontate în predarea literaturii, unde se pune bază pe analiza textului literar. Studiul literaturii nu se poate face nici prin vizionare de spectacole (teatre, cinematografe sau televizor), nici după ureche. Mi se pare că analiza literară, prin care trebuie să-i învățăm pe elevi să învețe, să înțeleagă, să descopere și să justifice valorile estetice, rămâne forma de bază a lecției de literatură.

Principiu comun, problematizarea

Eustațiu Constantinescu, profesor de fizică: În cadrul orelor de fizică, am urmărit utilizarea unor metode și procedee care să orienteze gîndi-

rea elevilor spre acțiune, nu numai în dobîndirea cunoștințelor, ci și în asimilarea tehnicilor muncii intelectuale și metodelor de investigare a realității. Aceste metode au avut ca principiu comun problematizarea care, după cum se știe, provoacă o situație conflictuală între necesitatea rezolvării unei probleme și caracterul nesatisfăcător al cunoștințelor elevului la un moment dat. Astfel, deseori, elevii au fost solicitați ca, pe baza cunoștințelor anterioare, să rezolve o problemă nouă, conștient în stabilirea unor relații cantitative ale unor proprietăți, sau a existenței unui fenomen fizic. Așa s-a procedat, de exemplu, la anul I, în studiul diferitelor tipuri de mișcări pe baza cunoștințelor despre accelerație, la anul II, în stabilirea legii lui Arhimede, pornindu-se de la existența presiunii hidrostatice, sau, la anul III, unde, elevii cunoscînd legile curenților ramificați, au studiat gruparea generatoarelor și, respectiv, apariția forței electrodinamice.

Cercetare și descoperire

Suzeta Panu, profesoară de biologie: În timp ce altădată lucrările de laborator la biologie se reduceau doar la simple demonstrații făcute de profesor, astăzi ele sînt executate de toți elevii care sînt, în același timp, îndrumați spre cercetare și descoperire. S-au efectuat astfel o serie de lucrări practice legate de

observarea de către elevi, în mod direct, a unor aspecte anatomice sau fiziologice, urmate de lucrări de disecție la pești, batracieni, păsări, mamifere pentru studiul unor sisteme sau organe cum ar fi, de exemplu, descoperirea encefalului la diferite vertebrate, studiul structurii globului ocular la mamifere, unde elevii au descoperit singuri membranele ochiului, nervul optic etc. Toate observațiile făcute i-au determinat pe elevi să analizeze, să grupeză, să sintetizeze cunoștințele și să ajungă, în mod independent, la generalizări. Telelecțiile, ca și alte mijloace audio-vizuale utilizate în lecțiile de biologie, au contribuit și ele la modernizarea predării acestei discipline.

A stimula dialogul profesor-elev

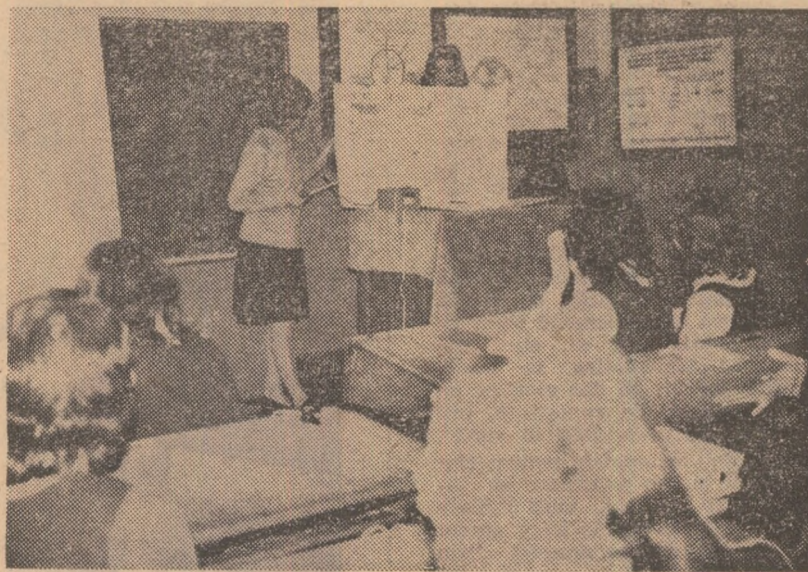
Elena Nisirius, profesoară de istorie: Am considerat că modernizarea lecțiilor de istorie înseamnă a stimula, cât mai mult, dialogul profesor-elev. De aceea, am pus în cea mai mare parte, în munca mea, accentul pe această modalitate. Așa, de exemplu, în lecția despre Revoluția de la 1848 în țara noastră am determinat, prin dialog, condițiile social-economice din preajma acestui eveniment, cauzele lui, forțele motrice ale revoluției, programele etc. Reflectînd asupra acestei probleme — discutată vreme de patru ore — elevii au reușit să desprindă caracterul unitar al revoluției române, dovedindu-l cu argumente științifice. La fel, am procedat în lecția care trata despre Unirea Moldovei cu Țara Românească și în alte lecții. Alteori, mai ales în cadrul lecțiilor de cultură, am recurs la diapozitive și filme, la un bogat material audio-vizual. Eficiența s-au dovedit, de asemenea, și lecțiile pe care le-am ținut în Muzeul de istorie a republicii.

Studiu individual, creație personală

Elvira Ionescu, profesoară la limba franceză: Practic, în activitatea didactică, am insistat asupra studiului individual al elevilor, a creației personale și a activizării permanente. Elevii au tratat diverse subiecte libere și au făcut completări substanțiale și interesante la materialul literar prezentat în manualele pentru anii II—IV, atât în cadrul orelor de curs cât și în cadrul cercurilor științifice.

Sintetizînd răspunsurile pe care le-au dat profesorii Liceului „Matei Basarab” la problemele ridicate de redacția noastră, considerăm că putem aprecia în mod pozitiv efortul general de modernizare a practicii didactice. Cu elemente mai ferme sau mai timide, fiecare dintre conlocutorii noștri încearcă să imprime învățământului un caracter novator. Dar, așa cum pe bună dreptate remarcă profesorul Constantin Iiescu, directorul liceului, unele metode și forme de instrucție tradiționale nu sînt încă eliminate. Sotim că, pentru grăbirea modernizării, este necesar ca perfecționarea corpului didactic să aibă în vedere înzestrarea nu numai cu concepte teoretice ale învățământului modern, ci și cu modalități concrete, practice, de traducere a acestora în viață.

OCTAVIAN BUZESCU

De la teorie la practică

- Intenții
- Realizări
- Dificultăți

După un îndelungat stagi în sfera dezbaterilor teoretice — încă neîncheiate, încă averse de clarificări, de sistematizare exhaustivă, de recomandări concrete — modernizarea învățămîntului se afirmă din ce în ce mai pregnant în realitatea activității pedagogice din școli. În dorința de a evalua măsura în care acest proces își face loc în activitatea școlară practică a corpului didactic, am solicitat mai mulți profesori de la Liceul „Matei Basarab” din București să ne vorbească despre încercările lor pe această linie.

Concepția profesorilor se schimbă treptat

Prof. Constantin Iliescu, directorul Liceului „Matei Basarab”: În liceul nostru, ca, de altfel, în toate școlile, se fac tot mai mult simțite eforturile pentru folosirea de noi metode și procedee de predare, la toate disciplinele de învățămînt. Treptat se schimbă și concepția profesorilor despre rostul învățării, urmărindu-se nu atât cantitatea cunoștințelor predate și cerute a fi însușite, cât, mai ales, dezvoltarea judecății elevilor și crearea deprinderilor de studiu care să le faciliteze posibilitatea auto-perfecționării.

Fără a avea pretenția că am exclus definitiv tentația de a aluneca oncoară spre lecția tradițională, încercăm să folosim metode cât mai eficiente, accentuând, în primul rînd, pe caracterul lor euristic. La majoritatea disciplinelor, ne străduim să pregătim elevul ca viitor cetățean, conștient de complexitatea sarcinilor, la rezolvarea cărora va trebui să contribuim din plin.

Nu intru în detalii asupra modului în care acțiunea de modernizare a procesului de învățămînt se realizează în cadrul diverselor discipline, întrucît acest lucru îl vor face colegii mei. Aș vrea să precizez doar că problemele modernizării procesului de învățămînt stau în centrul atenției conducerii liceului nostru, a biroului organizației de partid care le urmăresc permanent în asistențele la lecții sau alte activități desfășurate cu elevii.

Paralel cu eforturile cadrelor didactice, ale colectivelor de catedre, ale consiliului profesoral, pentru renovarea predării ne străduim să aducem unele amenajări laboratoarelor de fizică, chimie, biologie pentru ca acestea să dispună de instalațiile necesare în vederea optimizării procesului de învățămînt la disciplinele respective și urmărind folosirea aparatului modern — e adevărat, încă modestă — în cadrul lecțiilor.

Accent pe dirijarea muncii independente

Paula Popescu, profesor de matematică: În încercările mele de modernizare a predării matematicii am pus accentul, mai ales, pe dirijarea muncii independente a elevilor. În acest scop, am recurs la mijloace auxiliare lecției cum au fost, de

exemplu, fișele de lucru. Fișele pot fi unice pentru întreaga clasă, sau diferențiate, fiind seama de nivelul de pregătire al elevilor, precum și de orientarea lor profesională. Astfel de fișe diferențiate pe trei categorii — elevi slabi, buni și foarte buni — au fost folosite la recapitularea noțiunii de funcție. Răspunsurile elevilor la întrebările formulate în fișe au fost discutate în cadrul unei ședințe de lucru (după ce au fost studiate de profesor), corectându-se eventualele greșeli, fixându-se esențialul, reliefindu-se metodele cele mai potrivite de lucru, precum și cercetările elevilor.

La fel s-a procedat în cadrul cercului de logică matematică (anul II), pentru negarea propozițiilor compuse implicative. Prima reacție a elevilor a fost de a nega o implicație tot printr-o implicativă. Făcînd tabelul de adevăr și-au dat seama că negarea unei propoziții compuse implicative trebuie să fie totdeauna o conjuncție cu al doilea membru negat.

Analiza literară, metodă de bază în predarea literaturii

Sabina Renert, profesoară de limba română: În general, se pare că la anii I—IV (liceu), în predarea literaturii române, metodele clasice dau încă rezultate multumitoare. Am încercat să introduc elemente moderne, imbinîndu-le cu metode tradiționale, prin antrenarea elevilor în discuții și solicitarea continuă a atenției, astfel încît ei să colaboreze efectiv la însușirea noilor cunoștințe. Sînt lecții care se pretează la astfel de metode și altele care rămîn așezate vechilor tipare. Am constatat că metodele audio-vizuale nu dau rezultatele scontate în predarea literaturii, unde se pune bază pe analiza textului literar. Studiul literaturii nu se poate face nici prin vizionare de spectacole (teatre, cinematografe sau televizor), nici după ureche. Mi se pare că analiza literară, prin care trebuie să-i învățăm pe elevi să învețe, să înțeleagă, să descopere și să justifice valorile estetice, rămîne forma de bază a lecției de literatură.

Principiu comun, problematizarea

Eustațiu Constantinescu, profesor de fizică: În cadrul orelor de fizică, am urmărit utilizarea unor metode și procedee care să orienteze gîndi-

rea elevilor spre acțiune, nu numai în dobîndirea cunoștințelor, ci și în asimilarea tehnicilor muncii intelectuale și metodelor de investigare a realității. Aceste metode au avut ca principiu comun problematizarea care, după cum se știe, provoacă o situație conflictuală între necesitatea rezolvării unei probleme și caracterul nesatisfăcător al cunoștințelor elevului la un moment dat. Astfel, deseori, elevii au fost solicitați ca, pe baza cunoștințelor anterioare, să rezolve o problemă nouă, conștinind în stabilirea unor relații cantitative ale unor proprietăți, sau a existenței unui fenomen fizic. Așa s-a procedat, de exemplu, la anul I, în studiul diferitelor tipuri de mișcări pe baza cunoștințelor despre accelerație, la anul II, în stabilirea legii lui Arhimede, pornindu-se de la existența presiunii hidrostatice, sau, la anul III, unde, elevii cunoscînd legile curenților ramificați, au studiat gruparea generatoarelor și, respectiv, apariția forței electrodinamice.

Cercetare și descoperire

Suzeta Pancu, profesoară de biologie: În timp ce altădată lucrările de laborator la biologie se reduceau doar la simple demonstrații făcute de profesor, astăzi ele sînt executate de toți elevii care sînt, în același timp, îndrumați spre cercetare și descoperire. S-au efectuat astfel o serie de lucrări practice legate de

observarea de către elevi, în mod direct, a unor aspecte anatomice sau fiziologice, urmate de lucrări de disecție la pești, batracieni, păsări, mamifere pentru studiul unor sisteme sau organe cum ar fi, de exemplu, descoperirea encefalului la diferite vertebrate, studiul structurii globului ocular la mamifere, unde elevii au descoperit singuri membranele ochiului, nervul optic etc. Toate observațiile făcute i-au determinat pe elevi să analizeze, să grupeze, să sintetizeze cunoștințele și să ajungă, în mod independent, la generalizări. Telelecțiile, ca și alte mijloace audio-vizuale utilizate în lecțiile de biologie, au contribuit și ele la modernizarea predării acestei discipline.

A stimula dialogul profesor-elev

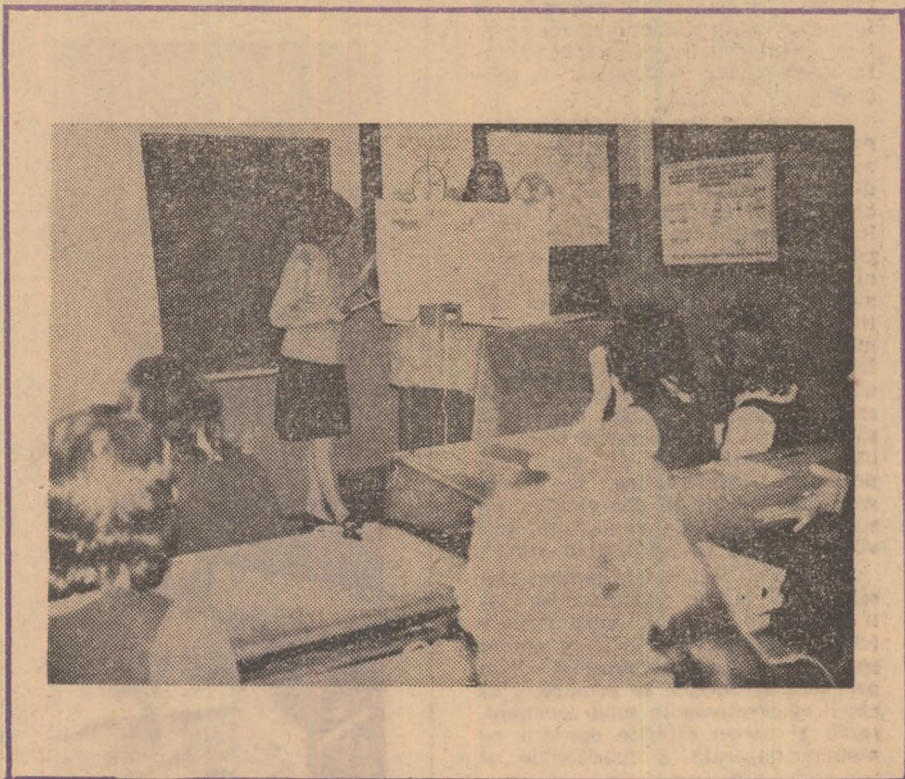
Elena Nisirus, profesoară de istorie: Am considerat că modernizarea lecțiilor de istorie înseamnă a stimula, cit mai mult, dialogul profesor-elev. De aceea, am pus în cea mai mare parte, în munca mea, accentul pe această modalitate. Așa, de exemplu, în lecția despre Revoluția de la 1848 în țara noastră am determinat, prin dialog, condițiile social-economice din preajma acestui eveniment, cauzele lui, forțele motrice ale revoluției, programele etc. Reflectînd asupra acestei probleme — discutată vreme de patru ore — elevii au reușit să desprindă caracterul unitar al revoluției române, dovedindu-l cu argumente științifice. La fel, am procedat în lecția care trata despre Unirea Moldovei cu Țara Românească și în alte lecții. Alteleori, mai ales în cadrul lecțiilor de cultură, am recurs la diapozitive și filme, la un bogat material audio-vizual. Eficiente s-au dovedit, de asemenea, și lecțiile pe care le-am ținut în Muzeul de istorie a republicii.

Studiu individual, creație personală

Elvira Ionescu, profesoară la limba franceză: Practic, în activitatea didactică, am insistat asupra studiului individual al elevilor, a creației personale și a activizării permanente. Elevii au tratat diverse subiecte libere și au făcut completări substanțiale și interesante la materialul literar prezentat în manualele pentru anii II—IV, atît în cadrul orelor de curs cît și în cadrul cercurilor științifice.

Sintetizînd răspunsurile pe care le-au dat profesorii Liceului „Matei Basarab” la problemele ridicate de redacția noastră, considerăm că putem aprecia în mod pozitiv efortul general de modernizare a practicii didactice. Cu elemente mai ferme sau mai timide, fiecare dintre conlocutorii noștri încearcă să imprime învățămîntului un caracter novator. Dar, așa cum pe bună dreptate remarcă profesorul Constantin Iliescu, directorul liceului, unele metode și forme de instrucție tradiționale nu sînt încă eliminate. Socotim că, pentru grăbirea modernizării, este necesar ca perfecționarea corpului didactic să aibă în vedere înzestrarea nu numai cu concepte teoretice ale învățămîntului modern, ci și cu modalități concrete, practice, de traducere a acestora în viață.

OCTAVIAN BUZESCU

TEORIA ȘI PRACTICA INSTRUIRII

Pe marginea programei

de matematică din școala generală

Programelor școlare le revine sarcina de a structura cunoștințele unui domeniu. Structura oricărui domeniu de cunoaștere poate fi caracterizată în trei feluri, fiecare din ele afectând capacitatea elevului de a și-o însuși, și anume: modul de reprezentare în care este exprimată, economia și puterea ei efectivă. Modul, economia, puterea variază în funcție de diversele vârste și „stiluri” ale elevilor și de diversele discipline. Așa, cum este, programa de matematică pentru clasele V—VIII este depășită de nevoile și cerințele actuale.

„Se consideră că în școala generală elevii primesc cunoștințe de inițiere în matematică și se face o pregătire a înțelegerii noțiunilor și formelor logice ale gândirii matematice”. Aproximativ cu aceste cuvinte începe „Nota explicativă” la programă.

Nu vreau să neg valabilitatea programei de care ne-am slujit atâția ani, dar mie mi se pare că unele din slăbiciunile ei pornesc chiar de aici. „Elevii fac un curs de inițiere în matematică”, cu alte cuvinte, capătă primele noțiuni într-un domeniu în care nu au mai lucrat. Până aici totul bine dacă exceptăm activitatea preșcolară. Dar de ce numai îi pregătim pentru înțelegerea formelor logice ale gândirii matematice. De ce nu-i facem, ținând cont de particularitățile de vârstă, să gândească logic începând chiar cu inițierea? Mai ales că, citez din programă: „Matematica, în școala generală, trebuie să dea elevilor un sistem încheiat de cunoștințe, util viitoarelor lor preocupări în viață”.

Am răsfoit manualele pentru clasele I—IV și am constatat că într-adevăr se face mai mult inițiere (clasele I—II) și nu se pune accent pe, citez tot din programă: „Prin predarea aritmeticii se urmărește ca elevii să efectueze în mod conștient, rapid și corect diferite operații cu numere naturale și fracționale și totodată să poată aplica cunoștin-

țele dobândite în rezolvarea problemelor”.

Ținând seama de posibilitățile copiilor între 6—10 (11) ani, consider că se pot preda în clasa a IV-a noțiunile de geometrie prevăzute actualmente în clasa a V-a, dându-se astfel posibilitatea de rezolvare a problemelor cu caracter practic, ce ar lărgi orizontul elevilor și ar duce la formarea de priceperi și deprinderi atât de necesare. Copilul are nevoie de noțiuni de geometrie din cea mai fragedă vârstă. Se pot introduce noțiunile primare încă din clasele I—II și mai ales la orele de lucrări practice și activități libere, legate direct de probleme.

De asemenea, având în vedere faptul că fac cunoștință cu noțiunile primare ale matematicii cu ajutorul teoriei mulțimilor de la vârsta preșcolară și primele clase, aș propune ca aceste noțiuni de „Teoria mulțimilor” să nu fie întrerupte odată cu numerația, ci tot timpul să se lucreze pe baza lor. Ar dispărea discontinuitatea de care ne izbim acum.

După programă, algebra se stu-

diat — și oricât ar dori — un profesor nu poate efectua suficiente exerciții pentru consolidare. De asemenea, cred că nu este nevoie ca să segmentăm în clasele VII—VIII unele capitole.

Pentru a descongestia materialul și pentru o asimilare mai profundă a cunoștințelor, printr-o raționalizare a orelor de aritmetică s-ar putea introduce capitolul „Numere pozitive și negative” în clasa a VI-a, ceea ce nu ar afecta manualul de aritmetică. Prin aceasta am da și o continuitate teoriei mulțimilor. S-ar obține astfel 10 ore, atât de necesare pentru exerciții și probleme.

Aș propune să se studieze în clasa a VII-a întregul capitol „Calcul algebric”, consolidat prin suficiente ore de exerciții. Aceasta ar da o bază solidă și ar rezolva atât discutata lipsă de priceperi și deprinderi de calcul la absolvirea clasei a VIII-a. Ar urma să fie transferat în clasa a VIII-a capitolul „Funcția liniară”, care s-ar putea efectua în cadrul „Ecuțiilor de gradul I și sisteme”.

Cred că o atenție deosebită trebuie să se acorde „Teoriei mulțimilor” în toate clasele, operându-se de la început cu semnele convenționale. Aceste semne nu vor încărcă inutil memoria și cred că vor fi reținute repede, știut fiind că în jocurile lor, copiii întrebuințează o serie de semne convenționale sau inventează diferite cifruri.

Programa de geometrie în clasa a VII-a este mai dărnă în numărul orelor; aici nu sîntem în criză de timp. Cred că unele teoreme ar putea fi introduse cu aplicații la o

altă teoremă, considerată de bază. De exemplu: Figuri asemenea — triunghiuri asemenea: Aplicații — teorema catetei, teorema înălțimii, teorema lui Pitagora. Este necesar să se facă o mai strînsă legătură între capitolul „Elemente de trigonometrie” (cred că ar fi bine să-l numim „funcții trigonometrice”) și capitolul „Poligoane regulate”.

În programa de clasa a VIII-a, la „Noțiuni de cosmografie” ar putea fi concentrat materialul actual în mai puține ore și completat cu unele date noi care interesează oricare om, indiferent de studii.

Am afirmat că programa este depășită și am propus câteva modificări în succesiunea predării. Cred că ar fi nevoie și de unele schimbări de fond.

În ultimii ani, tot mai des apare ideea că matematica modernă ar duce la includerea geometriei în celelalte discipline ale matematicii. Aceasta nu trebuie să ne trezească teama dispariției geometriei din programele școlare. Dar expunerea liniară a geometriei euclidiene (cum sîntem obișnuiți să o numim) poate fi înlocuită cu un „concentrat” de geometrie intuitivă. O mare parte a geometriei se va dezvolta pe tot parcursul învățămîntului în celelalte ramuri ale matematicii. Pînă la absolvirea liceului, să se obțină o structură completă a spațiului euclidian într-o formă foarte maniașabilă, care să se poată preta cu ușurință la generalizări (ca exemplu cel mai bun ar fi spațiul Hilbert, atât de important din punct de vedere teoretic, cît și prin aplicațiile lui).

Printr-o reducere a numărului de ore la geometrie (dar nu a conținutului de cunoștințe) în modul susținut mai sus, s-ar putea obține ore prețioase în plus. Aceste ore ar putea fi utilizate pentru introducerea unor noțiuni de teoria probabilităților, care devin din ce în ce mai necesare. Ele pot fi introduse în legătură cu capitolele „Mărimi proporționale” și „Grafice” în clasa a VI-a și în clasa a VIII-a, mai ales probabilități în cazul unui câmp finit de evenimente și elemente de statistică (la funcții). Cred că este necesar deoarece tipul de raționament înțilnit în teoria probabilităților este strîns legat de matematica „aplicată”, este foarte interesant (dacă vrei distractiv), și este de cea mai mare importanță, întrucît nici un alt tip de raționament nu poate aborda atât de multe probleme ale lumii moderne.

Prof. MURCEA HOMESCU
Școala generală Chinteni,
Cluj

diază în clasele VII—VIII în sistemul concentric. Acest sistem are avantajele și neajunsurile sale. Cred că cea mai mare carență constă în faptul că încarcă elevul cu o seamă de cunoștințe pe care nu le aprofundează din lipsă de timp pentru exerciții, lăsînd să fie consolidate și lărgite în clasa a VIII-a. (A se vedea programa.)

În clasa a VIII-a ne vedem puși în situația ca în loc să facem recapitulare și lărgirea cunoștințelor, să reluăm o serie de lucruri, deoarece lipsa de priceperi și deprinderi de calcul își spune cuvîntul. De altfel, programa de algebră pentru clasa a VII-a este prea încărcată pentru numărul de ore afect-

Teoria mulțimilor în școala generală

Trăim într-o epocă de mare prestigiu pentru știința matematicii, căci ea intersectează astăzi aproape toate științele. Progresul tehnic însuși este de neconceput fără matematică.

La începutul secolului nostru s-a constituit teoria mulțimilor. Pătrunderea metodelor acestei teorii în diferite domenii ale matematicii a dus la reconstrucția din temelii a întregului edificiu al acestei științe, reconstrucție ce continuă și în zilele noastre, fiind o latură importantă a revoluției actuale din cadrul matematicii.

În țara noastră, studiul matematicii, pe baza teoriei mulțimilor, a fost introdus cu succes în liceu și universitate. Se studiază la liceu calculul probabilităților, teoria informației etc. În școala generală însă se studiază matematica tot prin metodele clasice vechi. Se fac doar tatonări prin diferite experimente în vederea predării cunoștințelor de matematică pe baza teoriei mulțimilor.

După părerea mea, un început trebuie făcut și aici, cît mai curînd posibil, în primul rînd, pentru a asigura o continuitate în metodele de predare: școala generală — liceu — universitate, iar în al doilea rînd, pentru a facilita înțelegerea de către elevi a noțiunilor de matematică superioară cu care se vor întîlni în diversele compartimente ale vieții economico-sociale.

Din moment ce metodele teoriei mulțimilor au pătruns cu mare suc-

ces în diferite domenii ale matematicii, școala generală nu mai poate rămîne comodă în fotoliul metodelor clasice ale predării matematicii.

Am studiat experimental posibilitatea introducerii în școala generală a teoriei mulțimilor în predarea matematicii și am identificat ce se poate trata din capitolele prevăzute în programa școlii și ce nu se poate, fiindcă de dragul modernizării nu ne putem permite să forțăm mintea elevilor, puterea lor de înțelegere la diferite vârste. Aceasta ar duce la superficialitate în înțelegerea cunoștințelor și ar constitui o frînă în dezvoltarea gândirii logice, ceea ce este inadmisibil.

Cu ce să începem, totuși? În primul rînd, cred că e necesar să se înceapă pregătirea în cadrul cercurilor de matematică, care, din păcate, nu prea se face, sau dacă se face, în multe cazuri, se transformă în niște lecții de clasă, și acelea cu teme improvizate.

În al doilea rînd, cred că o contribuție esențială la pregătirea elevilor ar putea s-o aducă și „Gazeta matematică”, care continuă să apară cu teme foarte puține pentru școala generală, și acelea de multe ori în contratimp cu predarea capitolelor la clasă sau în afara programei școlare.

Prof. GRIGORE GHEBA
București

INCERCĂRI

DE MODERNIZARE

LECIILE DE GEOGRAFIE

Modern înseamnă a fi în pas cu timpul în care trăim. Ori dinamismul societății noastre socialiste multilateral dezvoltate cere mai mult dinamism și în școală. Ca dascăli, întem datori să pregătim tineri capabili să se adapteze schimbărilor rapide ce se petrec în știință și producție, tineri care să îndeplinească sarcini concrete, actuale și de perspectivă, pentru instruirea și perfecționarea lor permanentă. Pornind de la principiul consolidării societății de mâine, a educării gândirii elevilor, a capacității de acțiune și de aplicare în practică cunoștințele, încercăm introducerea unei linii noi în predarea geografiei la clasă.

Cabinetele, laboratoarele, mijloacele audio-vizuale și contactul direct cu terenul ar fi metodele moderne aleale, dar nu putem aștepta până când toate unitățile școlare vor fi utilitate cu mijloacele tehnice necesare. Bine să începem imediat, cu ceea ce avem la îndemână, cu modernizarea formațională și umană, până să putem împlăni și pe cea tehnică.

Căci, într-adevăr, modernizare nu înseamnă folosirea excesivă a mijloacelor audio-vizuale — ca un scop în sine —, ea se realizează și printr-o minuțioasă selecționare și sistematizare a materialului, eliminarea datelor nesemnificative și sublinierea celor caracteristice. Esențialul este felul în care predăm materia, ca să dezvoltăm elevilor noștri plăcerea de a învăța, curiozitatea și pasiunea de cercelare, sensibilitatea pentru frumusețe și dragostea de patrie.

Avem în mod obișnuit la îndemână mijloace expresive și utile: *globul pământesc, harta, diagramele, ilustrațiile, diapozitivele, filmele, excursiile*, valorificarea lor maximală depinde însă de noi, profesorii.

Din experiență știm că enumerarea sterilă a cifrelor și denumirilor în geografie nu trezește interesul elevilor. De ce n-am încerca atunci o dinamică a geografiei, atât a celei fizice, cât și a celei economice, prin scheme colorate și exprimarea vie a elementelor, de exemplu, formarea reliefului european, sau drumul parcurs de bogățiile din subsol până la producerea materiilor finite, schimbul dintre bazine și țări, pe sisteme economice? Sau în geografia populației, dinamica mișcării de eliberare națională a țărilor afro-asiatice? De ce n-am introduce în loc de memorizarea obositoare a sute de numiri dificile (fără să mai includem disputa toponimică), discuții fructuoase, pe baza unor interpretări judicioase a materialului cartografic existent, fizic, economic, politic, a lumii și a țărilor în parte? Experiența ne arată că asemenea încercări au seroase șanse de reușită. De exemplu, am organizat la clasele de liceu grupuri de elevi cu păreri diferite despre un

fenomen geografic și l-am lăsat să se „înfrunte”, bineînțeles sub controlul nostru. Lecția a fost vie, toți elevii au fost obligați să gândească, să creeze, să-și contureze păreri, să-și afirme personalitatea. Intervine natural, mai mult ca de obicei, atenția și îndrumarea profesorului, dar lecția câștigă în participare și interes. Personal mi-au fost de mare folos tipăriturile de documentare și informare C.I.D.I. și alte surse de specialitate, peste nivelul școlii, ca să pot dirija și îndrepta eventualele interpretări greșite. Concret este vorba de lecții la anii II—III de liceu despre geografia economică generală. Schemele cu săgeți arătând dinamismul unui fenomen economic, sau încadrarea unui element într-un sistem economic, social-politic, mi-au fost de asemenea utile.

Lecții predate în acest fel au fost: valoarea petrolului R.S.R. în sistemul C.A.E.R.; locurile ocupate de U.R.S.S. în economia lumii; exportul Franței, importul Angliei; economia Japoniei; forța economică a R.P. Chineze etc.

Concluziile trase de către elevi au mai multă valoare instructivă și formativă decât fixarea clasică, formulată de profesor.

Este timpul să renunțăm la lecțiile cu caracter reproductiv, static, neeficace. Să dăm teme cu caracter operațional, care să oblige la interpretări, scheme dinamice, inventivitate, asociații de idei. Să înfruntăm curajos conformismul, opunându-i imaginația creatoare, să aplicăm soluții noi, atractive, altele decât cele utilizate până în prezent.

Dacă adaptăm metodele moderne de predare — și este timpul să încercăm să o facem — trebuie să fim mai receptivi la informații noi și să ne modificăm mersul gândirii, ritmul, metodele și atitudinea. Nu este prea ușor să te desparți de obișnuință, integrându-te unor noi cerințe. Dar meseria de profesor impune dăruire și apropiere de cerințele celor pe care îi îndrumăm. Ca să-i înțelegem și să-i îndrumăm pe elevii noștri, trebuie să mergem în pas cu ei și înaintea lor, să ne perfecționăm profesional, să ne pregătim prin studiu individual, să ajungem ca transmiterea cunoștințelor în clasă, modalitatea utilizată, să corespundă trebuințelor individului și societății în care trăim.

Geografia vine să lărgescă orizontul de cunoaștere asupra lumii, sub multiple aspecte: fizico-geografic, economic, social, etnografic, politic. Disciplina noastră contribuie astfel substanțial la crearea unui mod de a gândi, logic, bazat pe interdependența fenomenelor din natură și societate și formează elevii în spiritul dragostei de patrie.

Prof. DANA VASILIU
Liceul nr. 21 — București

Exercițiile de citire la clasele mici

În clasele I—IV ale școlii generale limba maternă este una din disciplinele de bază. Cunoștințele obținute aici constituie certitudinea în sușirii și a celorlalte materii și totodată trezește interesul și dragostea elevilor față de carte.

Este un fapt verificat că elevii care citesc slab, foarte greu vor înțelege și lecțiile de geografie, istorie sau de științele naturii.

Pentru a preîntâmpina și elimina diferite greșeli de citire la elevii din aceste clase este important să aplicăm în mod diferențiat anumite procedee de citire. În cele ce urmează, prezint câteva din formele de citire, utilizate, știut fiind că nu este indiferentă metoda aplicată pentru însușirea citirii corecte, curente, conștiente și expresive de către elevi.

Citirea împreună. Elevul care are greutate în citire este solicitat să citească împreună cu învățătorul. În acest fel el devine mai sigur de sine și se deprinde cu citirea și singur.

Citirea în perechi. În acest caz, sînt solicitați cite doi elevi fie cu capacități egale de citire, fie diferite. Este o variantă interesantă, mai ales atunci cînd partenerii se schimbă permanent. Unul citește cu voce mai tare în așa fel ca să poată fi urmărit de partenerul său mai slab. Are un rol în diminuarea inhibițiilor în timpul citirii.

Citirea în cor. Activizează și menține disciplina întregii clase, dar aplicată mai multă vreme devine plictisitoare. Este recomandabil ca numai o parte din lecție să fie citită împreună.

Citirea-ecou. Acest exercițiu se aplică în mai multe variante: a) un elev citește, iar altul îl secundează sub formă de ecou (răsunet); b) un elev citește, ecoul fiind „constituit” de un grup de elevi sau de întreaga clasă; c) un grup de elevi citește, răsunetul fiind produs de un alt grup de elevi. Este un exercițiu ce activează întreaga clasă.

Citirea alternativă. O propoziție se citește cu voce tare, iar propoziția următoare se citește fără voce. Învățătorul trebuie să fie atent ca și aceste propoziții din urmă să fie citite de către elevi.

Citirea întirziată. În acest caz, elevii nu citesc curent, ci prima dată propoziția este citită fără voce și pe urmă cu voce tare. O variantă a exercițiului poate fi aceea cînd propoziția este citită de două ori, cu voce tare. Este recomandabilă mai

ales pentru elevii care citesc greșit, neatenți, cu diferite greșeli de pronunție, întrucît acestea sînt diminuate sau chiar eliminate la a doua citire.

Citirea prin excludere. Din textul care se citește cu voce tare de către elevi se exclud unele cuvinte, adică nu sînt citite cu voce tare. Are mai multe variante: a) se exclud la citire cuvintele după virgulă (ajută la respectarea regulilor de punctuație); b) se exclud la citire diferite părți de vorbire (substantivul, adjectivul); c) se exclud la citire cuvintele care încep cu vocale; d) se exclud la citire ultimul sau primul cuvînt din propoziție. Este un exercițiu care dezvoltă atenția, gîndirea și activează memoria elevilor.

Citirea ortoepică. Este o variantă a citirii silabisite, însă fiecare silabă se citește de două ori. Uneori, devine amuzantă, dar totuși utilă, întrucît dezvoltă previziunea elevilor în succedarea silabelor dintr-un cuvînt oarecare. Forma aceasta de exercițiu contribuie la lărgirea orizontului asupra citirii.

Citirea în continuare. Învățătorul citește o parte din text. Acel elev care descoperă mai rapid partea citită se anunță și citește mai departe.

Citirea în ștafetă. Fiecare elev citește una-două propoziții, după care solicită pe unul dintre colegii săi să continue citirea. Este un mod de exercițiu care reține atenția întregii clase.

Ștafeta greșelilor. Unul dintre elevi citește pînă la comiterea primei greșeli, după care, în ordinea stabilită, citirea este preluată de următorul elev. Elevii care nu fac greșeli de citire într-o anumită parte a lecției sînt opriți de către învățător, iar citirea se continuă de către un alt elev. Este o formă interesantă de exercițiu și pentru elevi.

Citirea de semnalare a greșelilor. Un elev este solicitat să citească textul. În cazul cînd comite vreo greșală, aceasta este semnalată de către clasă. Reține atenția întregii clase.

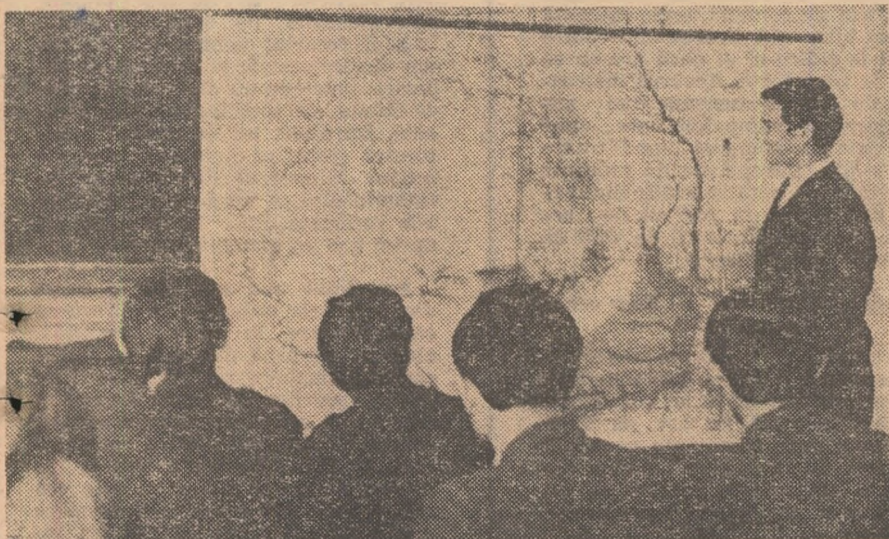
Citirea în șoaptă. Elevul indicat de către învățător citește fără rezonanță coardelor vocale. Reprezintă o treaptă pentru pregătirea citirii mute.

Citirea în lanț. Fiecare elev citește una sau două propoziții în ordinea băncilor. Se aplică la momentul controlului temei de clasă. Această formă de exercițiu activează întreaga clasă, elevii fiind obligați să urmărească citirea întregului text pentru a se putea încadra în momentul oportun.

Formele de exercițiu amintite pot îmbrăca și alte aspecte decât cele arătate mai sus. În cadrul unei ore este util să nu apelăm decît la 3—4 forme de exercițiu, în funcție de programa lecției de citire. Rezultatele obținute în urma aplicării diverselor forme de exercițiu de citire depind de componenta clasei, de situația educativă specifică, de personalitatea învățătorului. În orice caz, învățătorul este acela care, într-o situație dată, va trebui să aleagă formele cele mai adecvate de exercițiu de citire pentru a obține o maximă eficiență.

Inv. VIORICA ALBERT
Școala generală nr. 6, Cluj

TEORIA
ȘI
PRACTICA
INSTRUIRII

Lecție de geografie la Liceul „A. Mureșan” din Bistrița

Arta de a fi PROFESOR

Îmi amintesc că pe vremea, nu tocmai îndepărtată, când făceam practică pedagogică ca student la Limba Română la o școală din București, undeva, nu departe de Drumul Sării, am avut fericita ocazie să întâlnesc pe unul dintre cei mai compleți și mai „artiști” profesori pe care i-am avut sau i-am văzut vreodată; e vorba de profesorul (poate acum o fi deja pensionar), Al. Țuțianu.

Era un om impozant și sobru, plin de siguranță și distincție a discursului său pedagogic, dar, în același timp, cald și tandru cu copiii de îndată ce-i vedea că au învățat, că au citit cu atenție și că sînt curioși la modul pozitiv, că vor adică să afle mai multe, să-și rotunjească aria cunoașterii, să vadă dincolo de buchia corectă a cărții.

L-am auzit și l-am văzut predînd pe profesorul Țuțianu de mai multe ori; era un spectacol magnific. Cu modestie, dar și cu o admirabilă demnitate a științei, își preda lecția ca și cum ar fi oficiat.

Avea o voce gravă, care îl ajuta mult să capteze total atenția tuturor, și nu de puține ori, noi, studenții din bănci, ascultam cu răsuflarea tăiată, cot la cot cu puștii de clasa a VIII-a care îi iubeau foarte mult pe profesor, care, nu exagerez spunînd asta, îl idolatri-au, lecțiile acelea pline de culoare și farmec. Molcom, cu metodă, neignorînd nici esențialul, nici amănunțele, profesorul Țuțianu, un suflet ales și bănuiesc eu cu mîntea mea de azi, poate un poet timid, secret, preda literatura română într-un fel al lui, cuceritor, ca și cum ar fi participat și el, prin vreme, la scrierea ei.

Povestind despre Eminescu sau Creangă, de pildă, aveai impresia, tu, cel care stătea în bancă, pentru a învăța arta predării limbii române (fiindcă eu îmi permit să

susțin că aceasta e o artă, o veritabilă artă), sau pentru a fi un școlar adevărat, că profesorul Țuțianu a stat adesea de vorbă, în amurguri generoase, parfumate, sub umbre violete, cu Luceafărul literaturii române și cu talentatul și spiritualul lui prieten din mahalaua Țicăului, că ei l-au povestit, cu răbdare, multe despre meșteșugul cel greu și ales al scrisului.

Îmi amintesc că, odată, cînd vorbeam despre Eminescu, întreaga clasă l-a conjurat să continue, preferînd în bloc să nu iasă în recreație pentru ca el să le poată spune mai departe fapte din viața acestuia. Făt-Frumos-născut-cu-car-tea-n-mîna și pentru ca să-l mai audă pe profesor recitînd emoționat, cu o mare sfințenie, cu puritate, versuri din *Scrisorile* celui care a creat prin simpla lui prezență în veac literatura română modernă și a înscris-o în circuitul exigent și definitoriu al liricii universale, al cunoașterii nelimitate și perpetue.

Discutînd de mai multe ori cu dînsul, am văzut, cu mare bucurie, că profesorul Țuțianu avea un suflet tînr și fierbinte, că citea cu atenție revistele literare ale vremii, în care unii dintre noi mai „comitem” literatură și că emitea în legătură cu arta scrisului la zi opinii autorizate și subtile, denotînd și un rar bun simț, o reală înțelepciune a vieții, o perfectă cunoaștere a oamenilor.

Iată de ce am scris aceste rînduri, pentru că mi-am amintit de profesorul Țuțianu, acest senior și totodată fin actor al catedrei, un model (pe care n-am reușit să-l uit așa cum am uitat pînă acum atîtea lucruri) al modului în care profesiunea de dascăl poate deveni o artă.

DAN MUTAȘCU

„Profesoara”

Din expoziția de pictură
RODICA DRACEA

Sinuosul drum al

MANUALELE

Anchetă în legătură cu difuzarea cărții școlare

Dacă s-ar respecta instrucțiunile...

Pentru a preîntîmpina unele deficiențe de ordin organizatoric și a trasa calea cea mai scurtă a manualelor din tipografie în ghiozdanul elevului, Ministerul Educației și Învățămîntului, în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste și cu Uniunea Centrală a Cooperativei de Consum, a elaborat un set de instrucțiuni privind difuzarea cărții școlare. Aceste instrucțiuni, cu sarcinile ce decurg din ele, au fost aduse la cunoștința inspectoratelor școlare județene, tuturor unităților de desfășurare a cărții din țară, tuturor directorilor de școli. Dacă respectivele instrucțiuni ar fi respectate întocmai și dacă întreprinderile poligrafice și-ar achita onorabil îndatoririle contractuale, orice anomalie în privința difuzării cărții școlare ar fi evitată. Dar nu se respectă.

Tiraje în lanț discontinuu

În unele întreprinderi tipografice cu care Editura didactică și pedagogică are contract, se folosește, în scopul de a arunca praf în ochi (cui), următorul artificiu: se dă o tranșă (sau mai multe) de tiraj, la termenul prevăzut în contract; se înregistrează, în acest fel, apariția manualului. Baza pentru desfacerea cărții ridică exemplarele trase și chiar le difuzează prin unitățile sale. Dar de la „apariție”, pînă la recepționarea integrală a tirajului de către Bază, timpul se întinde imens, parcă ar fi de cauciuc. Uneori, între primul exemplar ieșit din rotativă și ultimul (care „sare” mult dincolo de începutul anului școlar) se interpun luni de zile. „Citirea” de clasa a II-a, de pildă, s-a tipărit în cinci tranșe, de la 21 februarie 1972 pînă la 7 septembrie 1972; din „Cunoștințe despre natură” de clasa a II-a, prima recepție a avut loc la 22 august, ultima la 18 octombrie 1972; „Geografia” de clasa a VII-a (total 336 mii de exemplare) trece, de asemenea, prin mai multe recepții: prima — de 50 de mii de exemplare — are loc în vară, iar ultima — de 35 de mii de exemplare — abia la 29 septembrie; la fel cu „Socialismul științific” pentru anul II de liceu, al cărui tiraj total (75 de mii de exemplare) intră în Bază în trei reprize (29 septembrie, 6 și 7 octombrie 1972). Intrarea în Bază de desfacere a cărții din București, cum își poate imagina oricine, nu înseamnă nicidecum intrarea manualului în ghiozdanul elevului: exemplarele trebuie numărate, ambalate, expediate, mai trece o bucată de vreme pînă ajung la centrul de județ, apoi la centrul de comună, unde așteaptă să vină tovarășul director din cutare sat să le ridice și — dacă are cu ce — să le transporte. Aceleași instrucțiuni de care pomeneam mai sus precizează că manualele care apar după data de 31 august „vor fi transportate (de întreprinderile județene de difuzare — n.n.) la școlile din mediul rural, pînă la centrul de comună, de unde directorii de școli de la sate le vor ridica”.

Transmisibilitatea? — lege sau formalitate?

De cîțiva ani, în școlile noastre a fost adoptată măsura transmisibilității manualelor de la un contingent de elevi la altul. Ea are, pe lângă realizarea unor însemnate economii bugetare, un scop educativ bine definit: îl obișnuiește pe elev să iubească și să păstreze în bune condiții cartea.

Pentru anul școlar în curs, au fost prevăzute să se transmită 300 de

titluri de carte școlară. Precum se vede, un număr destul de mare. În privința transmisibilității manualelor, instrucțiunile în vigoare stipulează câteva norme. Una din ele prevede să se transmită — la clasele și categoriile de elevi indicate — manualele în proporție de 90 la sută. Restul de 10 la sută (cărți deteriorate, murdare —improprii învățării) să fie completat cu manuale noi, furnizate de Baza pentru desfacerea cărții. Se mai prevede un procent de aproximativ 20 la sută la vânzarea liberă. Ar trebui să se tipărească, în acest caz, numai un total de 30 la sută de cărți noi. Cum stau lucrurile în realitate? Din cite am putut constata în discuțiile purtate la Ministerul Educației și Învățămîntului și la Baza pentru desfacerea cărții, în multe cazuri legea transmisibilității nu se respectă. Citeva exemple sînt edificatoare. Manualul „Limba engleză” de clasa a V-a pentru anul în curs (total 21 de mii de elevi) trebuia retipărit (30 la sută) într-un tiraj de circa 7 mii exemplare. Cu toate că s-au tras 16 500 exemplare, tirajul s-a dovedit insuficient. Din „Limba germană”, aceeași clasă (6 000 de elevi), s-au tipărit 3 000 de exemplare (50 la sută) și s-a mai cerut o suplimentare de încă 2 200 de exemplare. La „Fizica” de clasa a VIII-a tirajul a fost suplimentat cu 8 000 de exemplare peste prevederi; și exemplele ar putea continua.

Recartări abandonate

Desigur, e greu să se stabilească cu o precizie de sută la sută necesarul de manuale din fiecare județ; unele minusuri sau plusuri ar fi, deci, normale. Anormalul începe de-abia din momentul cînd diferențele devin flagrante. Pentru a echilibra situația între minusul sau surplusul de manuale se recurge la recartare. Recartările se fac între școlile aceluiași județ (prin inspectoratul școlar) și între județele țării (prin Ministerul Educației și Învățămîntului). Astfel, pînă la data de 10 X, Ministerul Educației și Învățămîntului ar trebui să primească din partea inspectoratelor școlare județene, completate pe formulare tip, plusurile și minusurile manualelor pentru recartarea acestora între județe. Dar nu se întîmplă întotdeauna așa. În acest an școlar, de exemplu, 9 inspectorate școlare (Sălaj, Gorj, Mehedinți, Teleorman, Ialomița, Buzău, Iași, Galați, Tulcea) au „uitat” să trimită ministerului formularele cu situația pentru recartare. În alte cazuri, ministerului i-au fost comunicate plusurile de manuale, acesta le-a și recartat pentru alte județe, dar inspectoratele și centrele de difuzare județene au omis să expedieze manualele spre locurile nou indicate. De pildă, nu de mult, Inspectoratul școlar al județului Mureș a sesizat Ministerul Educației și Învățămîntului că nu a primit manualele recartate din... 10 județe! Ne oprim aici cu exemplele.

Am notat mai sus doar o parte din carențele existente în difuzarea cărții școlare. În această perioadă, cînd se lucrează din plin la elaborarea manualelor pentru viitorul an școlar, forurilor de resort le revine sarcina să analizeze situația creată, eliminînd din timp orice obstacol care ar putea duce din nou la întîzieri nedorite. Manualul este cea mai importantă sursă de informare a elevului. Și poate că nicăieri întîzierile nu sînt mai păgubitoare.

D. CICHIRĂ

Editura politică, 1973

În Editura politică a apărut volumul „Pentru colaborare și înțelegere reciprocă”, care a fost pregătit pentru editare de un colectiv compus din Maria Alexe, Ilie Grădinaru, Ioan Simion și Nicolae Vrusleschi. În subtitlu se menționează că lucrarea cuprinde „Momente semnificative ale relațiilor României cu state din Asia și cu Australia”; de asemenea „Contacte la nivel înalt, convorbiri bilaterale, documente de stat, cuvântări, interviuri”, în perioada iulie 1965 — ianuarie 1973.

Cel de al cincilea volum din această serie de lucrări apărute în ultimul timp la Editura politică prezintă evoluția relațiilor pe care țara noastră le dezvoltă cu Australia, Republica Populară Bangladesh, Birmania, Cambodgia, India, Iran, Israel, Japonia, Liban, Malaezia, Pakistan, Singapore, cu Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud. Documentele de stat, cuvântările, convorbirile, interviurile precum și alte materiale publicate, învederează preocuparea conducătorilor statului și partidului nostru, ale demnitarilor țărilor menționate pentru asigurarea unui curs ascendent legăturilor pe multiple planuri dintre statele respective.

În cuvântul înainte se arată că „În centrul politicii ei externe, România situează constant dezvoltarea și întărirea relațiilor de prietenie, colaborare și alianță cu toate țările socialiste, de care ne leagă țelurile construirii socialismului și comunismului, ideologia marxist-leninistă, interesele luptei comune împotriva imperialismului. Partidul Comunist Român militează activ pentru unitatea țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a tuturor forțelor frontului antiimperialist.

În același timp, având în vedere necesitatea participării intense a fiecărui stat la circuitul mondial de valori materiale și spirituale, precum și rolul legă-

turilor economice, științifice și culturale în cunoașterea reciprocă și în statornicirea unui climat de încredere între popoare, țara noastră dezvoltă relații cu toate statele, indiferent de sistemul lor social-economic.

Această lucrare se înscrie tocmai în spiritul acestei concepții care călăuzește întreaga activitate a statului și partidul nostru în domeniul politicii externe.

O trăsătură tot mai bine marcată a istoriografiei noastre din ultimii ani este interesul larg manifestat pentru prima perioadă a revoluției populare din România. Această preocupare se înscrie pe linia cunoașterii și valorificării trecutului revoluționar mai apropiat sau mai îndepărtat, a valorificării lui științifice. Dr. Mihai Fătu este un nume cunoscut în literatura istorică consacrată vieții social-politice românești din anii 1944 — 1947. După două lucrări ce tratau confruntările dintre forțele populare și cele burghezo-moșieresti în anul 1944 — 47 „1946” și „Un vot decisiv” — cititorului i se oferă prin noua lucrare — „Sfârșit fără glorie” — într-un anume fel o sinteză superioară a cercetărilor întreprinse, ca și a concluziilor ce se desprind din cele două lucrări dinainte amintite. „Sfârșit fără glorie” își propune analiza involuției și dispariției de pe scena social-politică a României, în prima perioadă a revoluției, a partidelor național-tărănesc (Maniu) și național-liberal (Brătianu), partide care exprimau interesele burghezo-moșierimii românești. După un capitol intitulat sugestiv „Preludii”, care constituie o judicioasă analiză a situației principalelor partide ale burgheziei și moșierimii românești în perioada interbelică, a dictaturii regale și a dictaturii legionare antonesciene, mergându-se până în preajma actului de la 23 August 1944, capitol în care sînt prezentate diferite curente și tendințe contradictorii

care măcinau viața internă a acestor partide și care oglindeau impasul istoric în care se aflau clasele și forțele sociale pe care acestea le reprezentau, autorul trece la tratarea propriu-zisă a problematicii pe care și-a propus să o dezbate. „La răscruce de drumuri”, capitol consacrat actului istoric de la 23 August 1944, înfățișează critic pozițiile partidelor „istorice” față de problemele care frământau țara, subliniind atitudinea lor obstructionistă, de împiedicare a desfășurării procesului revoluționar, de frinare a mersului istoric inevitabil al evenimentelor, de blocare a accesului la puterea politică a forțelor populare și, în mod special, a clasei muncitoare și a aliaților ei, respectiv a partidului comunist și a coaliției a cărei forță conducătoare era aceasta. Pas cu pas este urmărită în analiza pe care o efectuează autorul atitudinea tot mai ostilă a conducerii celor două partide, opoziția pe care o face unor reforme de structură în viața socială și politică a țării noastre, începînd cu împiedicarea de democratizare a vieții politice și terminînd cu tergiversarea reformei agrare și a altor transformări de structură. De asemenea, autorul supune unei analize minuțioase și diferitele tendințe din sînul acestor partide, confruntările care au avut loc în sînul lor și care au dus la desprinderea de ele a unor fracțiuni mai lucide care înțeleg sensul dezvoltării istorice a anilor respectivi. Argumentat, autorul arată pe parcursul cărții faptul că, pe măsură ce revoluția populară cîștigă noi poziții, pe măsură ce se adîncește procesul revoluționar, paralel are loc și un fenomen inevitabil istoricește de restrîngere a bazei de clasă a partidelor burghezo-moșieresti, care, în disperare, părăsesc tot mai mult căile luptei politice — îndeosebi după confruntarea decisivă din noiembrie 1946 — și se transformă într-un cuib de complotiști și de trădători ai intereselor naționale. Sfârșitul lor fără glorie este astfel verdictul istoriei. Împrejurările concrete ale dispariției lor (partidul național-tărănesc Maniu în urma dejucării tentativei de trecere clandestină a graniței și a procesului care a fost intentat principalilor săi conducători, iar partidul liberal brătienist, prin autodesființare) vine să exprime o legatate istorică. La sfîrșitul anului 1947, prin îndepărtarea din guvern a ultimilor reprezentanți ai burgheziei liberale, erau maturizate toate condițiile pentru trecerea la etapa următoare a revoluției populare din țara noastră — etapa socialistă. Abolirea monarhiei — ultimul act politic al acestei etape istorice — pune o lespepe pe un trecut ireversibil.

NICOLAE SOBIN

Științe sociale

TRIBUNA ȘCOLII Nr. 83 din 17 februarie 1973

Realizarea unității muncitorești din țara noastră – eveniment de importanță majoră pe drumul făuririi noii societăți

Formarea partidului unic al clasei muncitoare din țara noastră a fost rezultatul unui activități îndelungate și stăruitoare dusă de cei mai înaintați filii ai proletariatului român împotriva elementelor oportuniste și reformiste. Unitatea deplină a mișcării muncitorești din țara noastră s-a realizat în lupta comună, plină de eroism și abnegație, a muncitorilor comuniști, socialiști, social-democrați sau fără de partid contra împilării și exploatării capitaliste, contra pericolului fascist, pentru libertatea socială și națională a poporului român.

Scindarea mișcării muncitorești din România, provocată de elementele oportuniste și reformiste, a avut loc după crearea partidului comunist, eveniment de o importanță majoră în viața social-politică a țării care a dus la creșterea tot mai însemnată a forței și rolului clasei muncitoare în lupta pentru rezolvarea marilor probleme politice și sociale care stăteau în fața țării.

Sciziunea politică din mișcarea muncitorească a fost curînd urmată de scindarea mișcării sindicale și a celei de tineret, provocată de aceleași elemente oportuniste și reformiste. Promovarea unei politici antimuncitorești și anticomuniste de elementele social-democrate de dreapta, precum și sectarismul care s-a manifestat uneori în rândurile P.C.R., au adus mari pagube luptei clasei muncitoare, au contribuit la slăbirea forțelor sale. Conștiente de aceste consecințe dăunătoare, elementele înaintate din mișcarea muncitorească, în

primul rînd membrii Partidului Comunist Român au căutat, cu dirzenie și perseverență, refacerea unității mișcării muncitorești. În vederea realizării acestui deziderat au avut loc ample acțiuni propagandistice în organizațiile politice și profesionale, în mișcarea de tineret și de femei. Primele succese au constat în realizarea unității de acțiuni a muncitorilor de diferite orientări politice, din unele întreprinderi. Aceste succese au permis organizarea unor greve la care au participat toți muncitorii comuniști, socialiști, social-democrați și fără de partid. Aceste greve au

eliminat cu marile bătălii de clasă ale ceferiștilor și petroliștilor din februarie 1933, organizate și conduse de P.C.R., bătălii de clasă care s-au purtat sub semnul unității de acțiune. În toată acestor lupte s-au creat noi forme de mobilizare și organizare a muncitorilor în vederea unității de acțiune: comitete de acțiune, comitete de grevă, comitete de întreprinderi, ceea ce conferă și mai multă însemnătate acestor lupte muncitorești.

În lupta dirză, purtată de clasa muncitoare, precum și de toate forțele progresiste și democratice din țara noastră contra fascismului s-au realizat noi succese pe drumul refacerii unității mișcării muncitorești. De altfel unitatea de acțiune a clasei muncitoare era absolut necesară pentru reușita luptei dusă de aceste forțe împotriva dictaturii militarofasciste, pentru pregătirea și înfăptuirea insurecției naționale antifasciste. Înțelegînd acest lucru, liderii P.S.D. au fost de acord cu crearea, în aprilie 1944, a Frontului Unic Muncitoresc, ceea ce a însemnat făurirea unității de acțiune a clasei muncitoare din țara noastră. Acest succes, pe lângă faptul că a sporit capacitatea de luptă și forța de organizare a clasei muncitoare, a exercitat și o puternică influență asupra unirii celorlalte forțe patriotice și antihitleriste.

În perioada de după eliberarea României de sub jugul hitlerist, lupta pentru înfăptuirea sarcinilor care izvorăsc din ducerea războiului contra Germaniei hitleriste și desăvîrșirea revoluției burghezo-democratice, colaborarea de front unic dintre

Aslst. univ. ȘTEFAN IONIȚĂ
Academia „Ștefan Gheorghiu”

(Continuare în pag. 6 și 11-a)

GHEORGHE SPIRIDON Construcții noi în București

(Urmare din pag. 1)

comuniști și social-democrați s-a amplificat continuu, cuprinzând și mișcarea sindicală (în ianuarie 1945 s-a reorganizat Conferința Generală a Muncii pe baze unitare), activitatea desfășurată în guvern și parlament, în rindul organizațiilor de masă etc.

Lupta și activitatea comună a clasei muncitoare au creat treptat premisele realizării unității depline a mișcării muncitorești în cadrul unui singur partid politic.

În vederea înlăturării acestei sarcini de maximă importanță pentru desfășurarea cu succes a revoluției socialiste au fost organizate acțiuni de amploare, de lămurire a membrilor Partidului Social Democrat de importanță acestei uniri. Pe de altă parte, chiar în sinul P.S.D. s-au petrecut schimbări esențiale: a avut loc un proces evolutiv de clarificare ideologică, concomitent cu izolarea și înlăturarea elementelor oportuniste și reformiste, adversare ale unității politice. Treptat, conducerea P.S.D. a ajuns la concluzia necesității unificării celor două partide.

Rezoluția Congresului al XVIII-lea al P.S.D. este edificatoare în această direcție, ea proclama drept obiectiv primordial al clasei muncitoare: „să întărească și să adincească în toate sectoarele colaborarea de Front Unic Muncitoresc și, în vederea consolidării democrației populare în

România și a îndeplinirii misiunii istorice a clasei muncitoare, să pună în discuția forurilor de conducere respective mijloacele practice pentru grăbirea înlăturării unității politice, organizatorice și ideologice a mișcării noastre muncitorești”.

Succesul tratativilor purtate de conducerea celor două partide a dus la desfășurarea, între 21—23 februarie 1948 a Congresului de unificare a mișcării muncitorești (Congresul I P.M.R., Congresul al VI-lea P.C.R.).

Realizarea partidului unic al clasei muncitoare, salutăată cu unanimă satisfacție de întregul popor, a lichidat astfel scindarea mișcării muncitorești, care dura de peste 20 de ani. Acest eveniment a marcat — după cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — o însemnată victorie a forțelor revoluționare din țara noastră, a împlinit o imperioasă necesitate istorică, determinată de lupta pentru cucerirea puterii și transformarea socialistă a societății românești”.

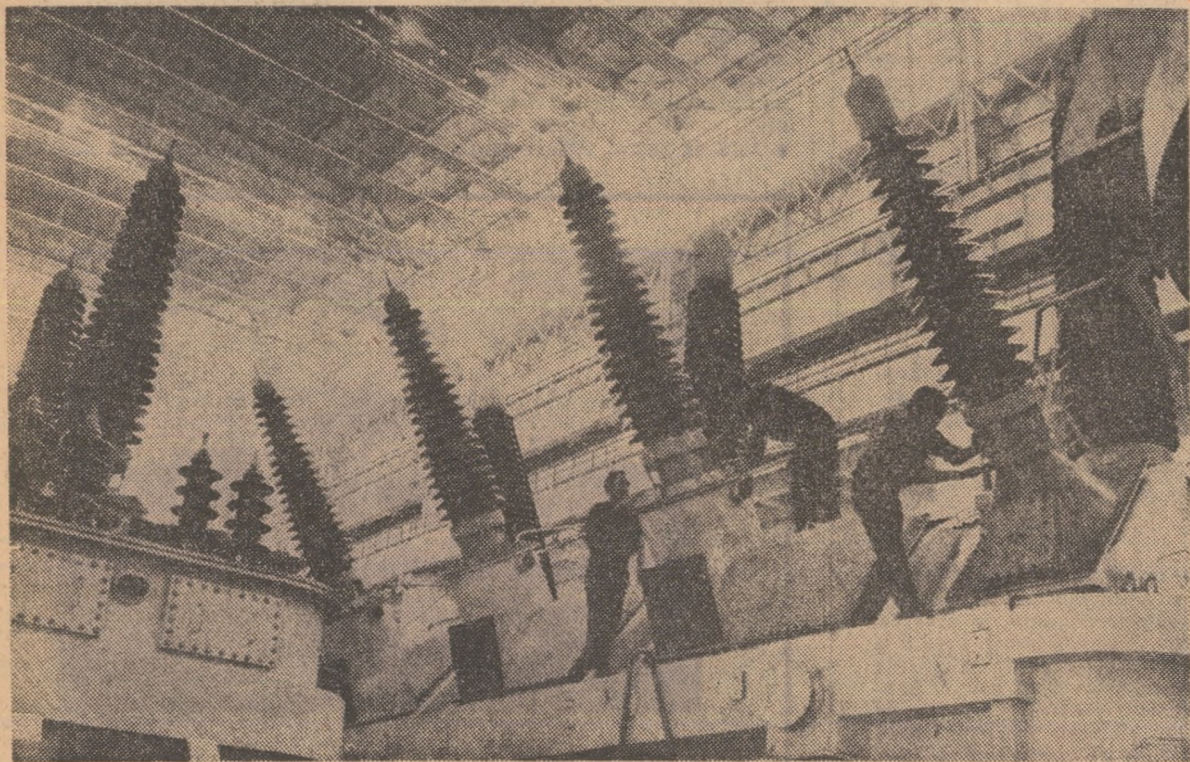
Lucrările Congresului, ținut acum un sfert de secol, s-au preocupat îndeaproape și de programul construcției socialismului în România. De altfel, atunci au fost formulate liniile directoare ale primului program de edificare a noii societăți, acordându-se atenția necesară problemelor dezvoltării economice a țării noastre, problemelor sociale și culturale, precum și politicii externe.

Constituirea Partidului Muncitoresc Român (care în 1965, la

Congresul al IX-lea și-a reluat denumirea firească de Partidul Comunist Român) a adăugat noi potențe revoluționare clasei muncitoare, întărindu-i astfel rolul de clasă conducătoare, de nucleu, în jurul căruia s-a realizat unitatea social-politică a tuturor claselor și categoriilor sociale din țara noastră.

Trebuie, de asemenea, subliniat că evenimentul care s-a desfășurat în februarie 1948 a avut și o puternică rezonanță internațională, România fiind una din primele țări în care s-a realizat partidul unic al clasei muncitoare. Desigur, că aceasta nu înseamnă că în toate țările care vor trece la noua societate este nevoie de unificarea partidelor muncitorești existente, unificare care nu se va face decât acolo unde condițiile o cer, căci trebuie relevat încă odată că în țara noastră, după cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu „Dezvoltarea istorică a dus la situația că astăzi există un singur partid politic, care reprezintă opinia generală a națiunii noastre”.

Astăzi, când aniversăm împlinirea unui sfert de secol de la realizarea unității politice depline a clasei muncitoare, succesele obținute de poporul român în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate stau mărturie vie a forței pe care o reprezintă P.C.R., forța politică conducătoare în societatea noastră, conducătorul încercat al poporului român pe drumul socialismului și al comunismului.

Aspect din hala de montaj transformatori de la Uzinele „Electroputere” din Craiova

Documentele de partid în structura lecției și cabinetului

Funcționalitatea cabinetelor de științe sociale trebuie să răspundă cerințelor programelor de învățământ, cât și cerințelor celorlalte activități de educație social-politică din școală.

Preocuparea principală atât pentru conducerile școlilor, cât și pentru profesorii de științe sociale, trebuie să constituie dotarea cabinetelor cu documentele Conferinței Naționale a partidului, cu toate documentele de partid și elaborarea unor forme concrete de activități, care să servească la însușirea temeinică a acestor documente de către elevi și profesori.

Ar fi de un real folos pentru predarea științelor sociale înzestrarea școlilor cu filme didactice de genul celor prezentate de televiziune la rubricile „Cincinalul în imagini”, „Cincinalul în acțiune”. Considerăm că asemenea filme, în special pentru învățământul de cultură generală, liceal, profesional și tehnic au o deosebită valoare atât de ordin formativ cât și educativ.

Realizarea acestui deziderat va duce după părerea noastră, la modificări substanțiale în structura lecțiilor de economie politică, filozofie, socialism-științific și cunoștințe social-politice, atât în ceea ce privește conținutul, cât și metoda predării acestei discipline. Profesorii trebuie să găsească acele modalități de lucru care să le permită încadrarea în lecții a întregii problematice a documentelor Conferinței Naționale a partidului, urmărind în primul rând aspecte de ordin formativ. De pildă problemele referitoare la modul de producție și laturile sale, la categoriile valorice, la legile economice se cer, după părerea noastră, a fi tratate prin prisma bogatului conținut de idei expuse în acest sens în documentele Conferinței Naționale. Procedând astfel, însușirea categoriilor economice de către elevi se realizează concomitent cu familiarizarea studiului documentelor respective, formându-le convingeri cu privire la caracterul științific al politicii partidului.

Bogăția de idei care se desprinde din documentele Conferinței Naționale ne dă posibilitatea întocmirii și a unui vast material didactic (planșe, fotomontaje, tabele statistice, scheme, grafice, fragmente din expuneri etc.) materiale realizate fie la nivelul școlii, fie pe plan central. Din practica la catedră se constată că folosirea abuzivă însă a materialului didactic (prea multe cifre, date, citate etc.) îngreuiază procesul de abstractizare și generalizare împiedicând pe elevi să sesizeze esențialul, după cum un material didactic sărac și uniform duce la diminuarea caracterului formativ al lecției. Valoarea unei lecții depinde în final de măsura în care din lecție au rezultat clar concluzii ideologice și politice capabile să formeze la elevi convingeri partinice, combativitate, angajare, spirit revoluționar. În acest sens, predând lecțiile care vizează modul de producție capitalist, profesorul este chemat să-și elaboreze lecția în funcție de realitățile actuale ale capitalismului. Materialul factual nu trebuie să se rezume la a reflecta fenomenele dintr-o singură țară, ci diferențiat, în funcție de mutațiile produse în rindul țărilor capitaliste; concluziile să permită analiza situațiilor țărilor care au pășit pe calea dezvoltării independente, să ilustreze lupta împotriva colonialismului și neocolonialismului.

Predarea lecțiilor privitoare la modul de producție socialist oferă posibilități nelimitate pentru folosirea optimă a cabinetului de științe sociale. Bogăția de materiale de care dispunem la ora actuală trebuie să atragă neapărat după sine schimbarea modului de predare și de însușire a cunoștințelor. Realitățile concrete istorice din țara noastră, analizele efectuate în documentele de partid și, recent, în documentele Conferinței Naționale a partidului ne dau posibilitatea de a transforma lecția într-un dialog viu între profesor și elev. De

exemplu, pentru lecția privind „Industrializarea socialistă” se poate indica elevilor, pe grupe, să culegă și să studieze materialul factual privitor la dezvoltarea diferitelor ramuri industriale. În clasă, în urma unui dialog, după ce au fost scoase în evidență mutațiile care au avut loc în cadrul diferitelor ramuri, se poate ajunge cu mai multă ușurință la înțelegerea ideii de bază a lecției; caracterul științific al politicii partidului nostru de industrializare socialistă.

În același sens se poate proceda și la alte lecții, cum ar fi „Dezvoltarea intensivă și multilaterală a agriculturii”, „Fondurile întreprinderii”, „Prețul de cost”, „Revoluția socialistă în țara noastră”, „Creșterea rolului conducător al partidului”, „Statul socialist român, stat unitar, independent și suveran” și altele.

Experiența ne-a dovedit că în aceste condiții, elevii dobândesc obișnuința folosirii documentelor de partid, a mijloacelor necesare pregătirii lor culegând totodată roadele efortului individual și satisfacțiile unei munci independente. Așa încât, întreaga pregătire și desfășurare a lecțiilor devine mai activă și elevii se schimbă radical, ca și raportul profesor-elev. Tocmai satisfacțiile unei asemenea munci independente, în virtutea unor relații noi profesor-elev, metoda participativă folosită îi atrage pe elevi către cabinetul de științe sociale, în cadrul și în afara orelor de curs și îi determină să participe mai activ la lecții; comunicarea de cunoștințe fiind înlocuită tot mai mult prin dobândirea de cunoștințe și mijloace. În acest sens considerăm că ceea ce numim funcționalitatea cabinetelor de științe sociale se supune necondiționat educării, angajării, participării active a elevului la propria sa formare.

Prof. VALERIAN CĂLDARE
Liceul „Ștefan cel Mare”,
Suceava

Studiu în cabinetul de științe sociale al Liceului „Mihail Sadoveanu” din București

încălcarea lor fățișă chiar de către guverne și autoritățile de stat. Constituția din 1923 s-a dovedit a avea un caracter fățarnic, sub care s-a exercitat un regim politic reacționar.

Pe baza Constituției au fost elaborate ulterior legea minelor, legea energiei și apelor, legea comercializării bunurilor statului, care aveau drept scop a oferi marii burghezii românești posibilitatea de a deveni preponderentă în întreprinderile cu capital străin. În conflictul iscat pe această temă cu monopoliștii internaționali, a intervenit și acea parte a burgheziei ce se simțea lezată în interesele sale de politica economică liberală. Această burghezie a fost reprezentată de partidul țărănesc și partidul național, care au propus în locul lozincii „prin noi înșine” formula „porților deschise” față de capitalul străin. Îndeosebi, partidul țărănesc a opus alte soluții pentru dezvoltarea țării, plecând de la ideile unei pretinse necesități de a transforma România în „stat țărănesc” cu „o democrație rurală”. În anul 1926 acest partid a fuzionat cu partidul național, care reprezenta burghezia românească din Transilvania și Banat. Prin această fuziune s-a creat un puternic partid burghez de opoziție care, folosind în mod demagogic lozinci democratice a reușit să mobilizeze mase importante ale burgheziei mijlocii și mici, ale țărănimii și intelectualității împotriva dominației partidului liberal.

De-a lungul întregii perioade, cea mai înaintată forță politică a țării a fost Partidul Comunist Român. Nereușind să-l lichideze încă de la creare, regimul burghezo-moșieresc a căutat o altă cale pentru a face imposibilă activitatea militanților săi. În ianuarie—iunie 1922, la Tribunalul militar al Corpului II Armată a fost înscenat un proces unui mare număr de conducători și membri de frunte ai partidului comunist. În lipsă de probe juridice serioase și sub presiunea solidarității militante a opiniei publice din țară și străinătate, tribunalul a fost nevoit să achite majoritatea acuzaților. Acest verdict a fost o recunoaștere de fapt a existenței partidului, o dovadă a forței sale revoluționare.

Problemele care nu au putut fi rezolvate la Congresul I al P.C.R. precum și problemele nou apărute în viața țării și în mișcarea muncitorească au format obiectul Congresului II al P.C.R. (3—4 octombrie 1922, Ploiești). Hotărârile adoptate cu acest prilej, izvorâte dintr-o abordare realistă a situației interne și internaționale, au orientat partidul spre folosirea unei tactici adecvate etapei refluxului revoluționar. În problema agrară s-a insistat asupra necesității expropriierii integrale și fără despăgubire a pământului și in-

ventarului marilor proprietari în folosul țăranilor muncitori, iar în problema națională s-a apreciat importanța unității de acțiune a oamenilor muncii din România. Indiferent de naționalitate, împotriva exploataților. Congresul a adoptat noul statut al partidului bazat pe principiul centralismului democratic și a ales un comitet central format din 9 membri, iar ca secretar general pe Gheorghe Cristescu.

În același an. a avut loc Conferința generală a tineretului socialist din România (19—20 martie 1922, București), care a pus bazele organizatorice ale mișcării revoluționare de tineret. Uniunea Tineretului Socialist a activat din acest moment sub îndrumarea P.C.R., iar în 1924, odată cu afilierea la Internaționala Comunistă a Tineretului, a luat denumirea de Uniunea Tineretului Comunist.

Pentru mișcarea sindicală, anul 1922 a marcat unificarea și centralizarea sa organizatorică, după Congresul sindical de la Sibiu (4—7 iunie 1922). Dar în 1923, liderii sindicali reformiști, partizani ai afilierei la Internaționala sindicală reformistă de la Amsterdam, folosind sprijinul autorităților regimului burghezo-moșieresc, au produs în cadrul Congresului de la Cluj, sciziunea mișcării sindicale. Atitudinea comuniștilor la acest congres a pus din nou în lumină tendința spre unitate a mișcării muncitorești revoluționare. Pentru a păstra unitatea sindicală, ei s-au opus afilierei la orice internațională. Ulterior, în octombrie 1923, delegații care s-au pronunțat împotriva afilierei la Internaționala reformistă, au constituit Sindicatele Unitare.

Anul 1924 a intrat în istoria mișcării muncitorești revoluționare ca moment de puternică confruntare cu forțele reacțiunii burghezo-moșierești. Declanșând o campanie de represiuni fără precedent, autoritățile de stat au încercat din nou lichidarea P.C.R., a U.T.C. și a altor organizații revoluționare, scoțându-le în afara legii. Pretextele folosite n-au putut ascunde adevăratul motiv: Partidul Comunist Român se afirmase ca singurul exponent hotărât și consecvent al intereselor vitale ale clasei muncitoare și țărănimii.

Încercarea de suprimare a partidului comunist a dat greș. „Partidul comunist — se arăta într-un manifest publicat la 1 mai 1924 — a stat totdeauna și va sta până la capăt în fruntea clasei muncitoare; el a rămas și va rămâne totdeauna pe pozițiile cele mai avansate ale luptei de clasă, pentru a apăra cu sinele luptătorilor și interesele clasei mun-

partid a determinat convocarea celui de al III-lea Congres al P.C.R. (august 1924, Viena). Cu acest prilej însă n-au putut fi întrunite condițiile necesare unui studiu amănunțit al structurii economice și sociale și nu s-au putut stabili sarcini realiste pentru viitor. Importanța acestui congres rezidă în faptul că a indicat adoptarea unor forme eficiente ale îmbinării muncii ilegale cu munca legală și a cerut organizațiilor de partid să mute centrul de greutate al muncii lor în cadrul celulelor de partid din fabrici și ateliere. Noul Comitet Central a fost condus de Elek Köblös. Sarcina studierii realității din România în toate domeniile ei de desfășurare, a istoriei țării și a mișcării muncitorești, a fost relevată în cadrul plenarei C.C. și Comisiei Centrale de Control din 1925, ca parte integrantă a procesului de întărire ideologică și politică a partidului.

În perioada până la Congresul al IV-lea (iunie 1928, Harkov) și după aceea faptul că o serie de probleme nu au putut fi clarificate la timp (atât din cauza condițiilor extrem de grele ale muncii ilegale, cât și din cauza unor limite ideologice anterioare creării P.C.R., sau al unor imixțiuni externe) s-a răsfrânt negativ asupra partidului. Congresul al IV-lea, desfășurat în mod necorespunzător menirii sale, nu a contribuit la rezolvarea justă a sarcinilor imediate și nu a orientat în mod corespunzător partidul în vederea abordării sarcinilor de perspectivă. Îndeosebi, rezoluția în problema națională a dat indicații tactice necorespunzătoare condițiilor țării noastre.

Treptat însă, după o perioadă de lupte fracționiste până la Congresul al V-lea al P.C.R. (decembrie 1931) forțele sănătoase din partid vor realiza reasezarea activității de partid pe noi baze, înălțurând cea mai mare parte a confuziilor ideologice și politice.

Criza generală de supraproducție, care intervine în economia lumii capitaliste, va declanșa în România un puternic avânt revoluționar. În desfășurarea evenimentelor, P.C.R. se va afla pe baricadele cele mai înaintate ale luptei de clasă, în apărarea intereselor fundamentale ale poporului.

1) NICOLAE CEAUȘESCU: „România pe drumul desăvârșirii construcției socialiste”, vol. I, Buc., Editura politică.

2) Documente din istoria Partidului Comunist și a mișcării muncitorești revoluționare din România (mai 1921—august 1924). Editura politică, București 1970.

PLANIFICAREA —

metodă principală de conducere unitară a economiei naționale

Organizarea și conducerea unitară a economiei socialiste se realizează cu ajutorul planificării. Aceasta reprezintă activitatea conștientă de coordonare și îndrumare a desfășurării producției sociale, conform cerințelor legilor economice, în vederea realizării unor obiective dinainte stabilite. Prin intermediul planificării, statul socialist transformă posibilitatea dezvoltării planice a economiei naționale — pe care o creează orînduirea socialistă — în realitate, cu ajutorul planului economic.

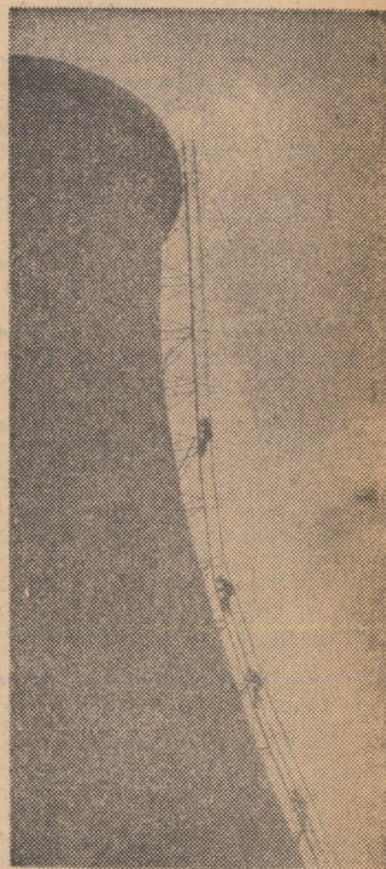
Planul unic național este instrumentul prin care se concretizează opțiunile economice și sociale ale partidului, se stabilesc obiectivele pe care și le propune societatea într-o etapă dată și prin care se asigură mijloacele necesare înlăptuirii acestora. El se prezintă ca un sistem complex de sarcini corelate care asigură sincronizarea generală a activităților creatoare din societate. Prin el se realizează creșterea în proporții optime a tuturor ramurilor și sectoarelor de activitate, corelarea organică și armonioasă a acestora, dimensionarea consumurilor materiale în raport cu resursele economiei, concordanța dintre veniturile bănești și cheltuielile pentru dezvoltarea economico-socială, dintre încasările și plățile în valută, o circulație monetară corespunzătoare activității economice, într-un cuvînt echilibrul general al economiei naționale în procesul dezvoltării acesteia. Asadar, prin intermediul planului național unic, statul socialist asigură utilizarea întregului potențial uman, a resurselor materiale și financiare ale țării spre realizarea obiectivelor fundamentale ale dezvoltării economico-sociale.

Planificarea economiei naționale este cea mai importantă latură a funcției economico-organizatorice a statului socialist. Realizarea ei necesită, în primul rînd, cunoașterea, studiarea și utilizarea conștientă a legităților sociale ale economiei socialiste, a nevoilor materiale ale societății, a condițiilor concrete, precum și a resurselor și posibilităților economiei naționale, iar, în al doi-

lea rînd, stabilirea în mod științific, în conformitate cu obiectivele și sarcinile social-politice pentru fiecare etapă istorică dată, a proporțiilor economice și a ritmurilor de dezvoltare pentru diferitele întreprinderi și ramuri. În conformitate cu acestea se trece, în al treilea rînd, la elaborarea planurilor. Activitatea de planificare nu încetează în momentul elaborării planurilor, ea se extinde pe toată durata îndeplinirii lor, care presupune un complex de măsuri politice, economice, administrativ-organizatorice și de control, inițiate de statul socialist.

Planurile întocmite, pe lângă obiectivele permanente legate de însăși esența orînduirii socialiste, cuprind și obiective specifice. Astfel, așa cum s-a precizat la Congresul la X-lea al P.C.R., pentru perioada planului cincinal 1971—1975 și pentru următoarele două decenii, obiectivul fundamental îl constituie lărgirea și perfecționarea continuă a bazei tehnico-materiale a țării, făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate. Realizarea acestui țel impune elaborarea unor astfel de planuri care să asigure, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în raportul la cel de al X-lea Congres al P.C.R., „...în primul rînd creșterea intensivă a forțelor de producție, crearea unei economii avansate, a unei industrii și agriculturi moderne, în stare să satisfacă cerințele mereu sporite ale societății. În al doilea rînd... dezvoltarea susținută a științei, învățămîntului și culturii — factori de bază ai progresului și civilizației... în al treilea rînd crearea condițiilor în vederea ridicării bunăstării materiale și spirituale a tuturor oamenilor muncii, înlăptuirea repartiției bunurilor produse de societate în spiritul dreptății și echității socialiste“.)

Evident, obiectivele care se înscriu în planul național unic și care se referă la dezvoltarea de perspectivă a țării reclamă studii sistematice de prognoză prin care se desprind principalele orientări ale dezvoltării economico-sociale. În acest sens trebuie să subliniem că actualul plan

Inălțimi cucerite

cincinal este integrat într-o proiectare coerentă, pe termen lung, a economiei naționale, fiind bazat pe un mare număr de studii prospective asupra unor probleme complexe. Astfel, el exprimă detaliat prevederile unor programe naționale concrete, al căror orizont depășește cinci ani; este vorba de irigații, îndiguri și desecări, de combaterea eroziunii solului, de dezvoltarea zootehniei, de lărgirea producției de instalații tehnologice complexe și de mașini unelte, de electronică și electrotehnică. Conferința Națională a P.C.R. din iulie 1972 a hotărît înființarea Consiliului Superior al Dezvoltării Economico-Sociale a României care se va ocupa, în colaborare cu organele de partid și de stat, de elaborarea unor astfel de studii de prognoză și pe baza acestora a planurilor cincinale și anuale. Prognozele economico-sociale reflectă strategia dezvoltării patriei noastre pe termen lung (10-20 de ani etc.), ca parte importantă a programului partidului de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate, de creare a condițiilor pentru trecerea la comunism. Planurile cincinale reprezintă, în schimb, instrumente de transpunere în viață a obiectivelor con-

P. OPRÎȘAN

(Continuare în pag. a IV-a)

(Urmare din pag a III a)

crete de dezvoltare economico-socială a țării pe o perioadă limitată (cinci ani). Ele se defalcă, la rândul lor, pe planuri anuale ce cuprind sarcinile „tactice” de realizare a obiectivelor strategice. Prin intermediul lor se mobilizează potențele tehnice și umane, resursele și rezervele necesare îndeplinirii planurilor de perspectivă.

Elaborarea planurilor implică o acțiune corelată a tuturor factorilor de răspundere, începând cu centrul național de decizie și terminând cu unitățile economice de bază și colectivele acestora. Planul național unic este elaborat de către organele centrale de stat. Cuprinzând toate laturile vieții social-economice, odată aprobat de forul suprem al puterii de stat — Marea Adunare Națională —, el devine obligatoriu pentru toate verigile din cadrul economiei.

La activitatea de planificare participă însă nemijlocit și unitățile economice de bază. Acestea, având anumite competențe, dispunând de fonduri și de drepturi stabilite prin acte normative în organizarea producției, în repartizarea rezultatelor financiare ale activității, în efectuarea de investiții etc. își elaborează un plan propriu de producție.

Poziția nouă pe care o au oamenii muncii în societate, se evidențiază și în modul de participare a acestora la elaborarea planurilor. Indiferent dacă e vorba de planul întreprinderilor, a centralelor sau de planul național unic, acestea sînt rodul gândirii creatoare a tuturor oamenilor muncii care, prin formele de conducere colectivă instituționalizate, prin activitatea desfășurată de acestea în diferite organizații obștești și de masă, în diferite colective de muncă asigură atât întocmirea unor planuri reale, cât

și mobilizarea întregului potențial tehnic și uman, a tuturor rezervelor interne din unitățile de producție în vederea realizării lor.

Măsurile luate în ultimii ani de către partidul și statul nostru în direcția dezvoltării democratismului economic și-au găsit o deplină reflectare în modul de elaborare a planului pe anul 1973. Pentru prima dată în cadrul economiei noastre planificate s-a asigurat integrarea în prevederile planului a angajamentelor asumate de colectivele de oameni ai muncii, concretizate și corelate sub formă de planuri suplimentare. Angajamentele asumate și concretizate în planuri suplimentare reflectă expresia voinței oamenilor muncii de a contribui la îndeplinirea înainte de termen a cincinalului. Sarcinile suplimentare au izvorit din sinul maselor de muncitori pe baza activității depuse de acestea atît pe linie de producție, cît și pe linia perfecționării continue a conducerii și planificării economiei naționale. Dezbaterile largi care au loc în întreprinderi și instituții, în cadrul organizațiilor de partid, au pus în evidență existența unor însemnate rezerve în realizarea planului cincinal, au impulsionat și emulat colectivele de muncitori, tehnicieni și ingineri în luarea de angajamente pentru suplimentarea planului inițial. Elaborarea planului pe anul 1973 reflectă caracterul democratic al orînduirii noastre, rolul pe care-l joacă oamenii muncii în procesul edificării societății socialiste multilateral dezvoltate.

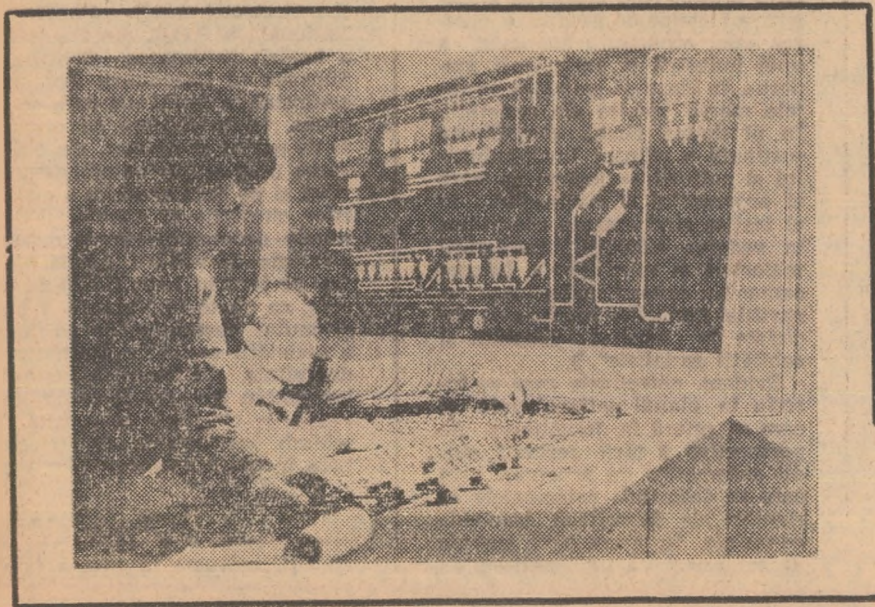
Planul cuprinde pentru indicatorii sintetici de producție și export un nivel minim corespunzător sarcinilor inițiale înscrise în cincinal și un nivel maxim care reprezintă planul suplimentar ce înglobează angajamentele comitetelor județene de partid,

organizațiilor de partid ale întreprinderilor. Numai la indicatorii calitativi (productivitatea muncii, cheltuieli la 1000 lei producție marfă, calitatea produselor etc), planul cuprinde un singur nivel, cel corespunzător planului îmbunătățit, deoarece activitatea economică trebuie să se desfășoare la un nivel de eficiență cit mai ridicat. Planul astfel elaborat este unitar fiind obligatoriu în întregul său la parametrii săi maximali.

În vederea cointeresării și mobilizării tuturor oamenilor muncii pentru îndeplinirea lui, drepturile bănești ale salariaților se stabilesc pornindu-se de la limita minimă de producție și export prevăzută în plan. În același timp, pentru realizarea planului suplimentar asumat, colectivele de oameni ai muncii vor beneficia de stimulente materiale ca pentru îndeplinirea planului.

Noua concepție de elaborare a planului în ansamblul său, se încadrează, de fapt, în spiritul hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului, al legii cu privire la dezvoltarea economico-socială planificată a României. Măsurile pe care le preconizează noua concepție de planificare urmează a fi aplicate în condițiile sporirii continue a rolului conducător al partidului în toate domeniile, ale participării clasei muncitoare, a maselor largi de oameni ai muncii la întreaga activitate de conducere și organizare a economiei. Consiliile de control muncitorese și consiliile pe domenii — organisme cu atribuții directe în soluționarea problemelor activității economice și sociale a întreprinderilor — își vor aduce un aport deosebit în consolidarea acestei noi concepții de planificare. Ei vor dezvălui din plin avantajele în fiecare unitate economică.

Planurile cincinale ca și planurile anuale, după ce au fost supuse aprobării sînt defalcate pe titulari pînă la întreprinderi. Indicatorii principali ai planului anual sînt defalcați pe trimestre. Întreprinderile, prin intermediul unor planuri operative, esalonează sarcinile de plan pe luni și zile și în funcție de structura organizatorică a întreprinderii — pe secții și ateliere. Această defalcare și esalonaire a sarcinilor permite organizarea atentă a activității din cadrul unităților productive în vederea îndeplinirii ritmice a planului la toți indicatorii, asigură urmărirea eficientă și intervenția promptă în cazul apariției, a unor situații critice.

La pupitrul de comandă al secției automate din secția turnătoriei a Uzinelor „23 August” din Capitală

(Urmare din pag. a IV-a)

pe parcursul desfășurării planului. Pentru a reflecta cât mai precis mecanismul de funcționare a economiei socialiste, activitatea de planificare trebuie să țină cont de caracterul continuu, unic și neîntrerupt al procesului de producție și reproducție. Respectând cursul firesc al proceselor economice, planurile economice trebuie să fie legate organic între ele, să derive unul din altul. Cu alte cuvinte planificarea are un caracter continuu, manifestându-se prin îmbinarea permanentă a planurilor de perspectivă cu planurile curente. Orice întrerupere în planificare, lipsa sau întârzierea planurilor poate

genera apariția unor elemente de dezvoltare spontană, stininică slăbind orientarea conștientă a dezvoltării economice.

Un element nou preconizat în asigurarea continuității în planificare îl constituie elaborarea planurilor glisante. Astfel în cazul planului cincinal, după trecerea fiecărui an planul se prelungește pentru încă un an, avându-se permanent perspectiva clară pe o perioadă de 5 ani.

Planificarea economiei socialiste reprezintă o activitate, care pe măsura creșterii gradului de complexitate a construcției social-economice, trebuie perfecționată permanent. În acest sens, Partidul Comunist Român, pornind de la cunoașterea legităților obiecti-

ve și a realităților concrete din fiecare etapă stabilește ansamblul de măsuri care au drept scop organizarea unui sistem național de conducere planificată a economiei, moderne, care să reflecte permanent schimbările din viața social-economică a țării.

Bibliografie

1. NICOLAE CEAUȘESCU : „Raport la cel de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român”, Editura politică, București 1969, pag. 15.

2. MAXIM BERGHIANU : „Planul — Instrument al politicii economice a partidului” în volumul „Perfecționarea organizării și conducerii vieții economice de stat și sociale” E.P. 1972, pag. 153.

România în perioada stabilizării relative și parțiale a capitalismului (1922-1928)

Din punct de vedere economic și social-politic, România a parcurs între anii 1922-1928 o perioadă de stabilizare relativă și parțială a pozițiilor regimului burghezo-moșieresc, pe fondul crizei generale a orânduirii capitaliste. Funcționarea pieței economice formată prin desăvârșirea unificării statului național român, necesitățile înlocuirii capitalismului fix uzat sau distrus în timpul războiului, orientarea capitalismului autohton și străin într-o serie de ramuri rentabile, au creat însemnate posibilități economice. În 1924, principalele ramuri industriale au atins și depășit nivelul antebelic. Industria țării a cunoscut un proces de diversificare, de creștere cantitativă și calitativă. S-au înregistrat sporuri de producție în industria extractivă, metalurgică, a materialelor de construcții, textilă.

În agricultură, unde lucra 78% din populația activă a țării au devenit evidente efectele politice și limitele reformei agrare aplicată în 1921. Marea proprietate moșierească a suferit mari restringeri, însă fără a dispărea cu totul. A crescut numărul proprietăților țărănești, ceea ce a avut ca efect o substanțială lărgire a relațiilor de producție capitaliste în agricultură, împletite însă cu rămășițe feudale. Insuficiența inventarului agricol, fiscalitatea excesivă, dobânzile mari încasate de cămătări și bănci pentru imprumuturile acordate țărănilor au contribuit la rămânerea în urmă a agriculturii în raport cu ritmul general de dezvoltare al economiei. Deși de la început, reforma agrară a fost concepută cu numeroase vicli de fond, ea nu a fost aplicată integral nici măcar sub

această formă. În anul 1926, când guvernul a declarat-o oficial ca terminată, din cei 2 308 922 înscriși pe listele de improprietare primiseră pământuri numai 1 208 138. A continuat să existe un mare număr de țărani săraci și de muncitori agricoli ale căror mijloace de întreținere depindeau de angajamente sezoniere. Problema agrară a rămas o preocupare importantă pentru forțele social-politice ale țării.

În domeniul circulației capitalismului financiar s-a produs un proces de concentrare și centralizare cu importante consecințe social-politice. Numărul băncilor, de pildă, s-a dublat, iar volumul capitalului s-a triplat. Rolul principal în activitatea bancară l-au deținut cercurile marii burghezii din partidul național-liberal, autotore ale politicii economice „prin noi înșine”. Promotorii acestei formule au proclamat dreptul burgheziei românești la stăpânirea și exploatarea propriei sale piețe economice, pentru îngrădirea influenței capitalismului străin. În fapt, ei au intenționat și au realizat asigurarea de profituri maximale în primul rînd pentru marea burghezie liberală, stăpîna a celor mai mari bănci din România. Deși această orientare a avut și unele obiective ce s-au înscris într-o oarecare măsură pe linia progresului social-economic, ea a provocat noi confruntări sociale și a adîncit contradicția dintre masele populare și clasele dominante. România a continuat să rămînă o țară slab dezvoltată, aflată în sfera de acțiune și interes a marilor puteri capitaliste.

Pe plan social-politic, urmarea imediată a acestei situații a constat în intensificarea exploatarei

clasei muncitoare și țărănimii, în limitarea unor drepturi și libertăți democratice. „În anii 1920—1929, paralel cu întărirea puterii economice, asistăm și la întărirea dominației politice a marii burghezii industrial-financiare, la accentuarea caracterului reacționar al puterii de stat burghezo-moșierești”⁽¹⁾.

Partidul național-liberal, exponent politic al acestor cercuri, s-a instalat la conducerea țării în 1922 prin intermediul guvernului Ion I. C. Brătianu. Guvernarea liberală, care a durat pînă în anul 1926, a realizat — în primul rînd în sensul intereselor sale — un mare volum de legi și diferite alte normative menite a fundamenta din punct de vedere juridic unele din schimbările economice, sociale și politice produse după primul război mondial. La 29 martie 1923 a fost promulgată noua Constituție, de fapt reluare dezvoltată și completată a Constituției anterioare. Principalele schimbări au vizat noi definiții ale unor concepte fundamentale ale orânduirii capitaliste, în primul rînd a noțiunilor de proprietate și de drepturi cetățenești, privite prin prisma neo-liberală „a existenței lor ca funcții sociale”. Constituția din 1923 a recunoscut și statuat reforma agrară și principiul votului universal — cuceriri ale maselor populare din perioada de avînt revoluționar — și a afirmat dreptul statului la proprietatea subsolului. Deși a înscris drepturi și libertăți cetățenești, prin faptul că nu a asigurat garantarea lor și, mai ales, prin

Asist. univ. ION COMAN

(Continuare în pag. a VI-a)

Când am început studiile universitare, Titu Maiorescu era la sfârșitul carierei sale. În cei doi ani, cât am avut prilejul să-l audiez cursul, am rămas surprins de o serie de contradicții care ne izbeau, din ce în ce mai puternic, în expunerile sale. La cursul său, în fosta sală numărul patru, de pe atunci, se îngrămădeau să-l asculte, studenți de la toate facultățile, fără nici o legătură cu filozofia, ca și multă lume străină. Tot acest auditoriu era în culmea admirației față de impecabila atitudine, oarecum teatrală, care însoțea expunerea profesorului, ce se așeza în mijlocul catedrei, în picioare, sprijinind cu o mână cotul celeilalte, ridicată spre frunte. În sala arhiplină, cu scaune așezate pînă pe catedră lingă profesor și în spatele lui, pentru cei care nu încăpuseră în băncile din sală, glasul lui Maiorescu revelator, ca venit din lumea înaltelor meditații, pronunțarea rară și limpede, produceau o puternică impresie și o adevărată plăcere. În admirația atitor auditori veniți din toate părțile, mă căzneau să înțeleg în ce legătură se găsea gândirea filozofică cu amintirile unor fapte diverse și întâmplări personale. Dar n-am reușit complet să mă lămuresc niciodată. Vina trebuie împărțită pe din două.

O parte din ea cred că îl revine profesorului și după cum se cuvine, partea cea mai mare. Restul cât mai rămîne, o iau asupra mea. Și ea să nu rămîn mereu în culpă, l-am găsit și explicația. Profesorul nu era interesat de gândirea filozofului analizat, pe care îl ignora în parte, ci mai mult de micile întâmplări în legătură cu persoana filozofului. Așa de pildă, vorbind de Stuart Mill, ne amintea întâlnirea sa cu el, pe un vapor, unde adresându-i-se profesorului, angajase între ei o discuție nu mai în minte despre ce și în orice caz fără nici o legătură cu fondul operei lui Stuart Mill. Despre pozitivismul lui Auguste Comte amintea în treacăt, cu oarecare îngăduință și fără să

explice fondul gândirii sale. În schimb, pentru gânditorii idealisti își rezerva toată admirația, ca de pildă, pentru Carlyle și Cultul Eroilor. Pentru gândirea materialistă avea o desăvîrșită aversiune. Toate aceste date trebuie să le dau numai din memorie, căci Titu Maiorescu, în tot cursul vieții sale, interziseze cu desăvîrșire, să i se litografieze prelegerile. De altfel, în întreaga sa viață, n-a dat la lumină nici o lu-

bătea cu furie, se sprijinea pe gândirea filozofului Schopenhauer, admirat cu pasiune de profesor. Încercarea mea dovedea o condamnată greșală, chiar pentru vîrsta studentului de douăzeci de ani confundînd „simbolul” cu simbolismul. Dar bila albă pe care am obținut-o atunci, cum putea fi socotită în legătură cu aprecierea profesorului? De altfel, și în critica pe care mi-a făcut-o profesorul atunci, am

punsel afirmativ și foarte respectuos. Dar ministrul mă privi cercetător, o clipă și apoi se ridică grooi de pe scaun și ieșind pe ușa de lingă birou, spuse ca o sentință.

— Numai asta am voit să știu. Apoi îmi închise ușa în față ieșind.

Dintr-o dată, pentru mine dispăruse profesorul și-i luase locul un ministru mareț, care de la înălțimea situației sale, gărise ocazia să umilească pe un tânăr colaborator la revista, unde se publicaseră două articole ce vorbeau despre „parazitismul” literar al Junimii, cultivat cu atîta supunere de omul plecat al regelui de atunci. Dacă el a putut socoti gestul acesta ca o satisfacție, l-am socotit și eu cam tot astfel, pentru că mi-am putut explica întreaga situație și cauza pentru care pierduse atîția distinși partizani și căpătase tot atîția adversari, ca C.R. Motru, Mihail Dragomirescu, D. Drăghicescu (profesorul meu de sociologie) și apoi pe unii din colegii săi B.P. Hașdeu, N. Iorga, Ovid Densusianu, Coco Demetrescu etc., etc.

De la această despărțire, n-am mai avut ocazia să-l întîlnesc pe ilustrul meu profesor. El a părăsit universitatea înainte de a o termina eu, urmînd mai departe cariera politică pentru care se frămîntase toată viața. Cînd a ajuns prim-ministru, trecînd peste directivele șefului său junimist, C.P. Carp, în Capitală se povestea despre o „zeflemea”, specialitatea lui conu Petrache Carp — cum i se spunea de către toată lumea. Întrebat la Jockey Club, despre noul prim-ministru, Titu Maiorescu, prin voința regelui, reacționarul om politic, care părea că înțelege situația politică, răspunse ironic despre el că rămăsese „acelaș lobag”.

Carp îl ataca pe Maiorescu de pe poziția lui de reacționar, dar noi am putea spune, cu drept cuvînt, că lobagii protestează, confundați cu Maiorescu, căruia politica nu-i adusese nici un fel de prestigiu, pentru masa poporului.

MIHAIL CRUCEANU

Vivant professores

erare filozofică. Profesorul D. Popovici de la Universitatea din Cluj, în anul 1944, pe cînd încă trăia, a publicat în volumul al treilea din Studii Literare, la Sibiu, o notiță despre examenul de doctorat trecut de Maiorescu la Universitatea din Giessen, în care, la întrebarea adresată, de a i se comunica titlul tezei de doctorat, reproduce răspunsul primit de la universitate:

„Titu Maiorescu a fost promovat la noi ca doctor în filozofie pe baza unui examen oral, trecut cu magna cum laudae, fără să fi depus o disertațiune (ceea ce la examenele orale, trecute cu magna cum laudae, este posibil)”. În toată cariera sa ca profesor de filozofie, Titu Maiorescu s-a ferit să lase ceva scris în legătură cu specialitatea sa, de aceea noi studenții săi de pe vremuri, apreciam magistrala sa expunere, ca o activitate de amator, din care nu trăgeam vreun folos apreciabil.

Ultima disertație la filozofie, ținută în fața profesorului Maiorescu, a fost a mea. În ea, trebuie să recunosc că am încercat în mod absurd, să susțin că literatura simbolistă, pe care Maiorescu o com-

post lăudat pentru ținuta mea vestimentară, pentru gesturile de care am ținut seamă și n-am ridicat mîna mai sus de frunte, ceea ce ar fi fost o greșală și, în sfîrșit, știu-sen să proporționez volumul vocii cu volumul camerei în care vorbisem! Asemenea principii determinau aprecierile profesorului și astfel am obținut o bilă albă. Dar profesorul își stăpînea nemulțumirea pe care mi-a arătat-o mai tîrziu, căci el nu uita niciodată.

După cîțiva ani, Maiorescu ajungînd ministru de externe, mi-a acordat favoarea de a mă primi pentru a-i lua un interviu în legătură cu o anchetă literară pe care o întreprinsesem prin ziarul Rampa. Fui primit într-un birou, o cameră foarte strîmtă de la Ministerul de Externe. La intrarea profesorului mă ridicai respectuos și emoționat, pentru a-l saluta, iar el mă întîmpină, fără să mă lase să-i spun vreun cuvînt, punîndu-mi întrebarea:

— Dumneata ești Cruceanu care publică la revista Viața Nouă?

Recunoscător că profesorul îmi urmărește activitatea literară, răs-

IMPLICATIILE EDUCATIVE ALE MESAJULUI LITERATURII ROMÂNE (III)

Dacă în poezia lirică descoperirea mesajului se realizează indeosebi prin „decodarea” limbajului poetic, într-o operă epică sau dramatică, mesajul se revelează mai ales prin analiza personajelor literare, care acționează, se comportă după anumite comandamente majore. Personajele sînt purtătoarele de idei ale autorului, sînt mesagerii gândurilor scriitorului. De aceea, cunoașterea adîncită a caracterelor și ideilor lor constituie unul din obiectivele fundamentale ale analizei literare, întrucît prin ele se vehiculează întreaga problematică a operei, creatorul își transmite propria concepție despre viață, propriile-i idealuri și experiențe personale în confruntarea cu viața. Bineînțeles, pentru pătrunderea în ființa morală a personajelor, se cere ca, în considerarea lor, să se aibă în vedere anumite perspective, întrucît numai în lumina și limitele lor, personajele își dezvăluie profilul uman, intențiile și gândirea lor. S-ar cere, în acest

sens, raportarea lor permanentă la trăsăturile generale, complexe ale personajelor ce fac parte din literatura aceluiași curent sau, eventual, aceleiași epoci literare: clasicism, romantism, realism, naturalism etc. Avînd această perspectivă, înțelegerea unui Alexandru Lăpușneanu ori Despot-Vodă se poate face mai ușor și se pot opera mai clar deosebiriile dintre aceștia și bunăoară eroii lui Caragiale, Slavici, L. Rebreanu ori G. Călinescu. Cheia de boltă însă în problema caracterizării și cunoașterii personajelor este înțelegerea exactă a raporturilor dintre general și particular în configurația lor morală, ce este tipic și individual în personalitatea lui Cațavencu sau Ion, Mara sau Costache Giurgiuveanu, forța de sintetizare în ființa unui personaj a ceea ce este comun tuturor din aceeași categorie socială și, totodată, capacitatea artistică de a-și individualiza eroii de care dispune un mare artist.

Pentru înțelegerea deplină a personajelor literare, în fond a mesajului operei, se cere ca, în procesul analizelor literare, personajele respective să fie mereu raportate la epoca lor, la efervescența de idei care animau anumite momente din istoria societății noastre și judecate în perspectiva epocilor respective. Cum s-ar putea explica altfel caracterul, orientarea și rolul lui Bălcescu din piesa cu același titlu și din romanul „Un om între oameni” de Camil Petrescu, decît raportat strict la contextul general al anilor din preajma revoluției pașoptiste.

Profilul personajelor este o proiecție a atitudinii scriitorilor față de propriile lor plămîmuri. În caracterizarea personajelor, este mai mult decît necesar să se demonstreze cum se reflectă atitudinea scriitorului față de ele, întrucît unele personaje sînt create în acord cu intențiile și

gîndurile proprii ale autorului, desemnînd purtătoarele de mesaj ale operei, pe cînd altele, în aceeași lucrare, sînt animate de alte idei, ajungîndu-se astfel la confruntări și înfruntări de opinii și atitudini, la dispute ce declanșează, pînă în final, deznodămîntul. Într-un roman sau o piesă de teatru, dezvăluirea atitudinii scriitorului față de personajele operei sale luminează tendințele operei, mesajul ei. Cum s-ar putea altfel explica trăsăturile de caracter ale eroilor din „O scrisoare pierdută”, ignorînd aversiunea dramaturgului față de lumea din care s-a inspirat. Întrucît reflectarea realității în imagini artistice reprezintă cea mai importantă particularitate a artel, iar personajele sînt expresia cea mai vie a acestei realități, cunoașterea lor multilaterală este o cale certă de cunoaștere a lumii, a vieții sociale, cu toată problematica ei. Pentru acest motiv Engels afirma despre Balzac că a creat „cea mai remarcabilă istorie realistă a societății franceze” din 1816 pînă în 1848. Clasicii marxism-leninismului au arătat însemnătatea cognitivă a „Comediei umane” de Balzac, în cuprinsul căreia sînt prezentate raporturile dintre miile de personaje, caracteratele acestora, aspectele esențiale, tipice ale unei întregi societăți din vremea sa.

— Fără îndoială că, pentru a descoperi și explora cu succes sursele mesajului într-o creație epică sau dramatică, se impune cu necesitate cerința științifică și metodică-didactică a ierarhizării și grupării personajelor după rolul lor, după ponderea pe care o au în acțiune, după sfera de influențe și interese sau conflicte etc. Uneori, cum este cazul unor romane ca Mara sau Ion, spre exemplu, această cerință, este facilitată de existența unui erou central, în jurul căruia gravitează problematica operelor respective. În altele însă distingerea lor se face mult mai greu, fiind mai multe pe același plan ca pondere în acțiune sau cam pe același plan. Ni se par mai mult decît utile, edificatoare în

acest sens, criteriile aplicate de Solomon Marcus în Metodele matematice în studiul teatrului (vezi vol. Poetica matematică), după care unele criterii matematice duc la concluzii certe, eliminînd echivocul, dubiile, confuziile. Astfel, autorul solidei lucrări menționate conchide, referindu-se la „O scrisoare pierdută”, bunăoară că personajele principale sînt: Trahanache, Zoe, Tipătescu, Cațavencu, semiprințipale: Farfurdi, Brînzovenescu, Pristanda, Cetățeanu turmentat; secundare — celelalte, inclusiv Dandanache, care putea să și lipsească din piesă. O bună ierarhizare și grupare a personajelor literare indică certe căi de descoperire a mesajului, obiectivele majore ale operei spre care trebuie să se concentreze atenția în analiza literară. În aceeași ordine de idei, ierarhizarea trebuie definită nu numai între personaje, ci și între trăsăturile de caracter ale aceluiași personaj, căci nu toate relevă în mod egal, sensurile fundamentale ale comportamentului personajelor, ale profilului lor moral, ale concepției lor de viață. Prin aceasta se ajunge la descoperirea esențialului, la deosebirea lui de accidental, la distingerea generalului de individual, a tipicului de particular, a mesajului operei de semnificații minore.

Cum se ajunge la toate aceste descoperiri, aceasta depinde de natura operei, de procedeele artistice utilizate de scriitor care trebuie cu discernămint descoperite, ierarhizate și cercetate după funcționalitatea fiecărui în totalitatea operei.

Dar, caracterizarea personajelor în școală nu trebuie să urmărească numai un scop cognitiv, de a cunoaște o realitate socială, politică, morală, ci de a acționa pozitiv în educația tineretului. Căci ceea ce îl conferă literaturii o pondere mare în rolul ei educativ este tocmai faptul că, în centrul ei, se află chipul omului, adică expresia fidelă a umanității. În acest sens literatura dispune de infinite resurse educative.

Conf. dr. AL. BOJIN

Modalitatea juridică pentru ocuparea posturilor celor ce nu-și fac stagiul

Exigența sporită în învățământul de azi impune rezolvarea cu operativitate și principialitate a tuturor problemelor și, cu atât mai mult, a celor care ar fi de natură să influențeze negativ activitatea.

Neprezentarea la catedră (post), a absolvenților repartizați are implicații ce trebuie evitate prin adoptarea unor măsuri corespunzătoare. Ca atare, se pune întrebarea care este regimul juridic pentru ocuparea catedrelor pe care au fost repartizați absolvenții ai instituțiilor de învățământ superior, de la învățământul de zi, și care nu s-au prezentat sau au încetat activitatea, în perioada de stagiul, din inițiativa lor?

Statutul personalului didactic (art. 35) prevede că numirea suplینitorilor se face de inspectoratele școlare sau de către organele care au în subordine școlii, dar pentru disciplinele de cultură generală ministerele și celelalte organe centrale trebuie să obțină, în prealabil, și acordul inspectoratului școlar respectiv.

Contractele de muncă ce se pot încheia cu suplینitorii pot avea fie cel mult durata unui an școlar, în cazul posturilor vacante, fie pînă la prezentarea titularului. Se prevede, totodată, pentru directorul școlii dreptul de a aproba suplینirile pe o durată de maximum 30 de zile. Această este reglementarea de principiu.

Să examinăm însă modalitatea legală de încheiere a contractului de muncă cu suplینitorii, pe catedrele celor care au obținut un act de repartizare în învățământ.

O rezolvare legală trebuie să țină seama neapărat de eventualitatea în care absolventul beneficiar al actului de repartizare se decide să se prezinte la catedră. Totodată, și personalul didactic suplینitor trebuie să cunoască „ab initio”, deci din momentul încheierii contractului de muncă, care este durata pentru care se angajează pentru a presta muncă. Tocmai din aceste considerente opinăm că în contract trebuie să se stipuleze expres că suplینitorul va desfășura activitatea pînă la data cînd absolventul repartizat (neprezentat), sau personalul didactic stagiar (absolvent care s-a prezentat și a încheiat contractul de muncă, dar a încetat să mai funcționeze din inițiativa sa), se va prezenta la catedră, fără ca această angajare să depășească anul școlar respectiv.

Se naște întrebarea dacă această situație poate să se perpetueze ani în șir, avînd în vedere, pe de o parte, că cel repartizat nu se prezintă la catedră, iar, pe de altă parte, faptul că interesele învățământului dictează o stabilitate a personalului didactic la catedră.

În aceste situații este nevoie să se adopte unele măsuri legale prealabile pentru ca posturile neocupate prin neprezentări să devină catedre vacante și apoi să fie publicate și ocupate potrivit procedurii din statut.

Asfel, o catedră poate fi declarată vacantă numai dacă:

— absolventul nu s-a prezentat la catedră, deci nu a încheiat contractul de muncă cu unitatea la care a fost repartizat, și a expirat termenul de 30 de zile de la data cînd procesul-verbal de aplicare a penalității civile a rămas definitiv;

— absolventul s-a prezentat la catedră, deci a încheiat contractul de muncă, dar a încetat activitatea din inițiativa sa. În acest caz, este necesar să expire nu numai termenul de 30 de zile de la data cînd procesul-verbal de aplicare a penalității civile a rămas definitiv, ci și să fie îndeplinite în continuare formele legale de îndepărtare din învățământ prin desfacerea contractului de muncă (pentru absente nemotivate de la muncă), deoarece, în cazul acesta, absolventul repartizat, avînd un raport contractual de muncă cu inspectoratul școlar sau cu ministerele și celelalte organe centrale în subordinea cărora se află unitatea școlară, a devenit personal didactic stagiar și, ca atare, atît timp cît contractul de muncă subsistă postul nu poate fi declarat vacant.

În consecință, inspectoratele școlare județene și ale municipiului București, precum și ministerele și celelalte organe centrale în subordinea cărora se află unitatea școlară pot să soluționeze aceste cazuri în lumina dispozițiilor legale în vigoare, dar pentru aceasta este necesar să se recurgă la măsurile arătate.

În ce privește modalitatea în care absolventul repartizat poate să-și îndeplinească stagiul la unitatea respectivă, după ce postul a fost declarat vacant, vom reveni într-un articol viitor.

IOAN V. BOJAN
Consilier juridic șef

EUGEN BLIDEANU:

„Învățămîntul secundar de cultură generală din diferite țări — Aspecte și tendențe”

E. D. P., 1972

Conținutul cărții lui Eugen Blideanu, axat în jurul unei probleme de o stringență actualitate, sintagmatic formulată încă din titlu, suscită un legitim interes nu numai prin faptul că în momentul istoric actual, datorită revoluției științifice și tehnice și în învățămînt — ca de altminteri și în alte domenii ale vieții sociale — sînt căutate pe plan mondial noi soluții de organizare a instituțiilor educaționale, mai adecvate scopurilor propuse, ci și prin optica autorului asupra materialului investigat, prin fluența comentariului și logica interioară a punctelor de vedere și a judecăților emise.

Autorul este scutit de riscul punerii în circulație a unor afirmații fără obiect, și nu poate fi suspectat nici de acceptarea unor idei bătătorite, vetuste, luate din locurile comune, din simplul motiv, dar foarte util în atari împrejurări, că la tot pasul există o motivare istorică, psihologică și pedagogică. Motivarea în acest sens nu trenează, nu are nici o notă ostentativă, sociologizantă — pericolul ar fi existat — meritul fiind, nu unicul, al autorului, care teoretizează cu multă ușurință plecînd de la un material factual mai mult sau mai puțin cunoscut. Drumul acesta as-

endent spre o opinie sau alta brăzdat de un laborios aparat critic conferă rezistență cărții. Evident că nu e vorba de propunerea unor formule-rețete pe care să le preiei apriori.

Autorul în cercetarea pe care o întreprinde pleacă de la o premisă pe cît de validă, pe atît de firească și anume: „cunoașterea sistemelor de învățămînt din alte țări se impune astăzi ca o cerință metodologică în acțiune pe care fiecare țară o desfășoară pentru dezvoltarea și perfecționarea propriului său învățămînt. În această amplă activitate — se spune mai departe — organizatorică și științifică de reorganizare și modernizare a învățămîntului, fiecare țară elaborează și dezvoltă o experiență școlară proprie, potrivit condițiilor și particularităților sale specifice, ceea ce reprezintă contribuția sa creatoare la realizarea sarcinilor generale care revin azi educației.

Dintr-un unghi de vedere analitic pe baza unei solide experiențe de învățămînt autorul dezbate comparativ (există multe date prețioase ale sistemelor de învățămînt din multe țări) o serie de probleme specifice ale învățămîntului secundar de cultură generală, cum ar fi, de pildă: funcția socială a învățămîntului secundar de cultură generală, cultura generală și specializarea, ponderea diferitelor obiecte de studiu în planurile de învățămînt, orientarea și selecția elevilor pentru liceul de cultură generală, semnificația bacalaureatului și pregătirea cadrelor didactice etc.

De aici și pledoaria caldă — ne-declarată discursiv, mai mult sugerată a cărții — pentru implicațiile dintre cele mai fericite pe care le are școala pentru societate, dar și pentru rolul pe care îl are societatea, factorii răspunzători pentru organizarea exemplară a învățămîntului.

Dovada cea mai îndubitabilă, așa cum reiese, o oferă dezvoltarea școlii noastre în anii construcției socialiste în măsură să ofere soluții corespunzătoare unor probleme cu care este confruntat învățămîntul contemporan din mai multe țări.

NICOLAE VERDEȚU

TVS integrată

Metode fizice de analiză rapidă

Această telelecție se va transmite marți 20 februarie a.c. orele 9,00 (reluare: joi, 22 februarie, orele 16,00). Prin conținutul său, filmul completează și sistematizează cunoștințele despre metodele de separare a componentelor din amestecuri în vederea analizei chimice.

Manualul de chimie al anului I include un capitol intitulat „Metode de separare din amestecuri”, deci încă la începutul studiului chimiei generale se discută principiul citorva asemenea metode. Pe parcursul studiului chimiei sînt înfățișate și alte procedee de separare în vederea analizei componentelor sau în vederea recuperării lor: desprăfuirea electrostatică, flotația, lichefierea fracționată, distilarea fracționată a amestecurilor de gaze lichefiate, utilizarea solvenților selectivi etc. Credem deci, că nu ar fi inutil să se illustreze tehnologia unor asemenea metode de lucru.

Această lecție ar putea să constituie un bun prilej de recapitulare a unor cunoștințe din domeniul chimiei anorganice și o pregătire pentru începerea studiului chimiei organice. Capitolul introductiv al chimiei organice cuprinde o temă care se referă tocmai la „Izolarea și purificarea substanțelor”, deci și această lecție s-ar preta la integrarea mesajului TV.

Profesorul, informat anterior asupra conținutului filmului, va particulariza mesajul cu exemple din

domeniul anorganic sau organic, în funcție de tipul lecției. El își va alcătui un proiect propriu de tehnologie didactică în conformitate cu posibilitățile locale de realizare a unor experiențe pentru ilustrarea materialului teoretic prezentat.

Se va îngriji de pregătirea laboratorului pentru desfășurarea telelecției (funcționarea în bune condiții a telereceptorului, pregătirea pe mesele de lucru a truselor cu aparatură și substanțe pentru experiențele prevăzute).

În perioada dinaintea recepționării mesajului televizat, profesorul va prezenta teoretic cîteva metode fizice de analiză imediată folosite în mod curent pentru izolarea substanțelor dintr-un amestec.

a) Separarea unui amestec eterogen solid-solid; separarea prin vînturare (densitate diferită); prin cernere; separarea prin flotație; separarea magnetică — separarea unui amestec (Fe+S); dizolvarea fracționată (sare + sulf); cristalizare fracționată (NaNO₃+KNO₃); sublimarea (purificarea naftalinei).

b) Separarea unui amestec eterogen solid-lichid; sedimentarea și decantarea sau sifonarea (purificarea apei din nisip+apă); centrifugarea; filtrarea (precipitat de AgCl).

c) Separarea unui amestec eterogen solid-gaz; Ex. desprăfuirea electrostatică.

d) Separarea unui amestec eterogen lichid-lichid; centrifugarea; separarea cu pilnia de separare (ulei+apă).

e) Separarea unui amestec omogen lichid-lichid; distilarea simplă; distilarea fracționată.

f) Separarea unui amestec gaz-gaz; absorbție; desabsorbție; lichefierea fracționată; distilarea fracționată a amestecului lichefiat.

După recepționarea mesajului televizat, profesorul va propune elevilor să aplice cele mai potrivite metode de separare a componentelor din amestecurile existente la mesele de lucru.

MARIANA FNE
BODICA NICOLAICIUC

Medalie de aur la
al III-lea Salon
național al cărții

CONCURS

pentru ocuparea unor posturi vacante în anul școlar 1973/74

În conformitate cu prevederile art. 25 din Legea nr. 6/1969 privind Statutul personalului didactic, transferarea și numirea cadrelor didactice în unele posturi și cadre vacante, pentru anul școlar 1973/1974, la grădinițe de copii, școli generale, licee de cultură generală și pentru obiecte de cultură generală la licee de specialitate, școli profesionale și tehnice, în municipiile și orașele arătate mai jos, se face pe bază de concurs.

La concurs se poate înscrie personalul didactic titular definitiv care, la data de 1 septembrie 1973, are cel puțin 3 ani de activitate didactică în postul pe care funcționează.

De asemenea, se pot înscrie și persoanele care au funcționat în învățământ ca personal didactic titular definitiv și au fost nevoite, pentru motive întemeiate și cu aprobarea Ministerului Educației și Învățământului sau a Inspectoratelor școlare județene, să întrerupă activitatea didactică, precum și specialiști repartizați în alte sectoare de activitate, cu stagiul legal efectuat.

Poate cere înscrierea la concurs și personalul didactic titular definitiv care nu are cel puțin 3 ani de activitate didactică în postul pe care funcționează, dacă se află în una din situațiile:

a) funcționează într-o localitate contraindicată pentru starea sănătății și nu are posibilitatea, fiind suferind, să-și îngrijească sănătatea (situație dovedită prin certificatul medical eliberat de comisia medicală);

b) funcționează în altă localitate decît aceea în care domiciliază soțul (soția) și se înscrie la concurs pentru ocuparea unui post în localitatea în care domiciliază soțul (soția).

În municipiile și centrele aglomerate prevăzute de lege, pot solicita înscrie-

rea la concurs numai persoanele care îndeplinesc și condițiile prevăzute de normele legale în vigoare privind stabilirea în aceste localități.

Cererile de înscriere la concurs se vor depune la inspectoratele școlare județene (al municipiului București) în raza cărora se găsește unitatea școlară la care figurează postul didactic vacant, pînă la data de 3 martie 1973.

Cererile de înscriere la concurs vor fi însoțite de: copie legalizată după actul de studii, dovezi privind gradele didactice obținute și vechimea în învățământ, memoriu de activitate, aprecierea întocmită de conducerea unității școlare sau a instituției la care solicitantul funcționează sau a funcțional pînă la întreruperea activității didactice, vizată de inspectoratul școlar județean (al municipiului București) ori de forul tutelar al instituției la care funcționează.

Candidații se pot înscrie la concurs numai pentru ocuparea cadrelor la specialitățile și pentru gradul de învățământ la care au dreptul să predea potrivit studiilor ce le posedă sau pentru care au fost atestați.

Concursul se desfășoară pe baza programelor pentru examenul de definitivare în învățământ și constă dintr-o probă scrisă la specialitate pentru profesori și din două probe scrise, una la limba română (maternă) și alta la aritmetică pentru învățători, o probă scrisă la literatură pentru copii și la limba română (maternă) pentru educatoare, precum și din aprecierea activității candidaților.

Proba scrisă se susține în întreaga țară în ziua de 11 martie 1973, orele 9.00. Cea de a doua probă scrisă (de aritmetică pentru învățători) are loc în aceeași zi la orele 16.00.

Posturile și cadrele pentru care nu se organizează concurs vor fi publicate în Buletinul Ministerului Educației și Învățământului și vor putea fi ocupate în perioada de numiri și transferări.

Pentru concursul din 11 martie sînt vacante următoarele posturi didactice:

POSTURI DE EDUCATOARE

JUDEȚUL ALBA

Municipiul Alba Iulia: Grădinița nr. 1, Grădinița nr. 4, Grădinița nr. 9 (3 posturi). Orașul Aiud: Grădinița nr. 5, Grădinița nr. 7 Aiud II. Orașul Blaj: Grădinița de aplicație a lic. ped. (3 posturi), Grădinița-cămin Blaj (2 posturi), Casa de copii Blaj (3 posturi), Grădinița nr. 4. Orașul Cugir: Grădinița nr. 2, Grădinița nr. 5. Orașul Ocna Mureș: Grădinița nr. 1, Grădinița nr. 3, Grădinița-cămin nr. 6. Orașul Sebeș: Grădinița-cămin nr. 2 (3 posturi).

JUDEȚUL ARAD

Municipiul Arad: Grădinița nr. 1, Grădinița nr. 8 (2 posturi), Grădinița nr. 9, Grădinița nr. 12, Grădinița nr. 13, Grădinița nr. 19 (cu limba de predare germană) — 2 posturi. Grădinița nr. 21, Grădinița nr. 22 (cu limba de predare germană), Grădinița-cămin nr. 4, Grădinița-cămin nr. 8, Grădinița-cămin nr. 11 (2 posturi), Grădinița-cămin Teba, Grădinița-cămin 30 Decembrie (3 posturi), Grădinița-cămin 7 Noiembrie (2 posturi), Grădinița-cămin I.A.S. Aradul Nou, Grădinița-cămin I.A.S. Mureșul (2 posturi).

JUDEȚUL ARGES

Municipiul Pitești: Grădinița nr. 1 (9 posturi), Grădinița nr. 3 (2 posturi), Grădinița nr. 4, Grădinița nr. 5 (5 posturi), Grădinița nr. 6 (15 posturi), Grădinița nr. 7 (2 posturi), Grădinița nr. 8 (7 posturi), Grădinița nr. 13 I.C.H., Grădinița nr. 14, Grădinița nr. 15 (2 posturi), Grădinița nr. 17, Grădinița Textila (2 posturi), Grădinița C.E.I.L. (6 posturi), Grădinița Pitești-Bascov-Valea Ursului, Grădinița Pitești-Bascov-Schiau, Grădinița Pitești-Bradu-Geamăna, Grădinița Pitești-Colibași-Clucerea-sa, Grădinița Pitești-Colibași-Făget, Grădinița Pitești-Colibași-Mioveni, Grădinița Pitești-Colibași-Racovița de Jos, Grădinița Pitești-Colibași-Racovița de Sus, Grădinița Pitești-Mărăcineni-Argeșel (2 posturi), Grădinița Pitești-Mărăcineni-Lotași, Grădinița Pitești-Ștefănești-blocuri, Grădinița Pitești-Ștefănești-Vale, Grădinița Pitești-Ștefănești-Enculești, Grădinița Pitești-U.A.P. Ștefănești, Orașul Cîmpulung-Muscel: Grădinița nr. 1 (2 posturi), Grădinița nr. 4 (5 posturi), Grădinița nr. 5 (4 posturi), Grădinița nr. 9 Drăcești. Orașul Curtea de Argeș: Grădinița nr. 2 (5 posturi), Grădinița F-ca de Confecții (2 posturi), Grădinița Capu-Dealului, Grădinița Noaptes.

JUDEȚUL BIHOR

Municipiul Oradea: Grădinița nr. 8, Grădinița nr. 22, Grădinița nr. 24, Grădinița nr. 27, Grădinița nr. 29, Grădinița nr. 30, Grădinița nr. 36, Grădinița nr. 38, Grădinița nr. 44, Grădinița nr. 50, Grădinița nr. 51, Grădinița nr. 52, Grădinița nr. 53, Grădinița nr. 56, Grădinița nr. 58.

JUDEȚUL BĂILA

Municipiul Băila: Grădinița de aplicație a lic. pedag. (3 posturi).

JUDEȚUL BUZĂU

Municipiul Buzău: Grădinița nr. 5, Grădinița nr. 11, Grădinița Cămin nr. 3 (3 posturi), Grădinița Cămin nr. 5 (3 posturi).

JUDEȚUL CARAȘ SEVERIN

Orașul Bocea: Grădinița orar normal nr. 1 (2 posturi), Grădinița orar normal nr. 2 (7 posturi), Grădinița orar redus nr. 3, Grădinița orar redus nr. 6. Orașul Caransebeș: Grădinița orar normal nr. 2 (3 posturi), Grădinița orar normal nr. 3 (9 posturi). Orașul Moldova Nouă: Grădinița orar normal nr. 1 (2 posturi), Grădinița orar normal, nr. 2 (7 posturi), Grădinița orar redus nr. 5. Orașul Oravița: Grădinița orar normal (2 posturi), Grădinița orar redus nr. 1, Grădinița orar redus nr. 5, Grădinița orar redus Oravița-Brădișorul de Jos, Grădinița orar redus Oravița-Ciclova Montană, Grădinița orar redus Oravița-Rădăuș. Orașul Oțelul Roșu: Grădinița orar normal nr. 1 (2 posturi), Grădinița orar normal nr. 2 (7 posturi), Grădinița orar redus nr. 3. Municipiul Reșița: Grădinița orar normal nr. 1, Grădinița orar normal nr. 2, Grădinița orar normal nr. 3 (4 posturi), Grădinița orar normal nr. 4 (10 posturi), Grădinița orar normal nr. 5 (11 posturi), Grădinița orar redus nr. 4, Grădinița orar redus nr. 5 (cu limba de predare germană), Grădinița orar redus nr. 11, Grădinița orar redus Reșița-Terova, Grădinița orar redus Reșița-Secu.

JUDEȚUL COVASNA

Orașul Sf. Gheorghe: Grădinița-cămin nr. 6 (2 posturi), Grădinița-cămin nr. 2 (cu predare în limba maghiară) — 4 posturi, Grădinița-cămin nr. 3 (cu predare în limba maghiară), Grădinița-cămin nr. 6 (cu predare în limba maghiară) — 6 posturi, Grădinița-cămin nr. 7 (cu predare în limba maghiară), Grădinița-cămin nr. 8 (cu predare în limba maghiară), Grădinița-cămin nr. 10 (4 posturi), Grădinița-cămin nr. 11, Grădinița-cămin nr. 12, (7 posturi), Grădinița-cămin I.M.F. (2 posturi), Grădinița-cămin „23 August” (3 posturi), Grădinița-cămin „Fabrica de piele” (3 posturi), Grădinița orar redus nr. 1, Grădinița orar redus nr. 3, Grădinița orar redus nr. 11, Grădinița orar redus nr. 13, Grădinița orar redus nr. 14, Grădinița orar redus nr. 21, Grădinița orar redus Cristești, Grădinița orar redus Sing. de Mureș, Grădinița orar redus Sincrai (2 posturi), Grădinița orar redus Sincrai-Nazna, Grădinița Sintana, Grădinița Brădești, Grădinița-cămin nr. 1 (cu limba de predare maghiară), Grădinița-cămin nr. 2 (cu limba de predare maghiară), Grădinița-cămin nr. 6 (cu limba de pre-

JUDEȚUL DOLJ

Orașul Băilești: Grădinița nr. 1, Grădinița nr. 5. Municipiul Craiova: Grădinița nr. 24 (2 posturi), Grădinița nr. 25 (2 posturi), Grădinița nr. 26 (2 posturi), Grădinița nr. 28, Grădinița nr. 29, Grădinița nr. 37 (3 posturi), Grădinița nr. 40 (5 posturi), Grădinița nr. 41 (2 posturi), Grădinița surzi, Grădinița Independența (3 posturi), Grădinița Casa de copii preșcolari, Grădinița Craiova-Isalnița, Grădinița Craiova-Podari-Balta Verde.

JUDEȚUL GORJ

Municipiul Tg. Jiu: Grădinița-cămin nr. 1 (2 posturi), Grădinița-

cămin nr. 3, Grădinița-cămin nr. 5 (2 posturi), Grădinița-cămin nr. 6, Grădinița-cămin zona 9 Mai (15 posturi), Grădinița orar redus nr. 1, Grădinița orar redus nr. 2 (2 posturi), Grădinița orar redus nr. 6, Grădinița orar redus Bîrsești, Grădinița Drăgoeni, Grădinița Iezureni, Grădinița Urșai, Grădinița Bălești-Căvănești; Grădinița Drăguțești, Grădinița Bălești, Grădinița Drăguțești-Cirbești, Grădinița Bălești-Tămășești. Orașul Motru: Grădinița nr. 7, Grădinița nr. 8 (2 posturi), Grădinița Motru-Ploștina, Grădinița Motru-Însurăței.

JUDEȚUL HUNEDOARA

Municipiul Deva: Grădinița de aplicație a liceului pedagogic.

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Municipiul Baia Mare: Grădinița nr. 1 (5 posturi), Grădinița nr. 2 (2 posturi), Grădinița nr. 4, Grădinița nr. 5, Grădinița nr. 7 (6 posturi), Grădinița nr. 9, Grădinița nr. 10, Grădinița nr. 11, Grădinița nr. 14 (2 posturi), Grădinița nr. 17 (2 posturi), Grădinița nr. 19 (2 posturi), Grădinița nr. 22 (9 posturi), Grădinița nr. 24 (2 posturi), Grădinița filatură (14 posturi), Casa de copii preșcolari (7 posturi). Municipiul Sighetu Marmației: Grădinița nr. 6 (2 posturi), Grădinița nr. 8, Grădinița nr. 9, Grădinița nr. 10, Grădinița nr. 11 (4 posturi), Grădinița nr. 12 (3 posturi).

JUDEȚUL MUREȘ

Orașul Reghin: Grădinița nr. 1 (2 posturi), Grădinița nr. 2 (4 posturi), Grădinița nr. 10 (2 posturi). Municipiul Sighișoara: Grădinița nr. 1, Grădinița nr. 2, Grădinița nr. 3, Grădinița nr. 5, Grădinița nr. 7. Grădinița „6 Martie” (2 posturi), Grădinița Sighișoara-Albești (2 posturi), Grădinița nr. 2 (cu limba de predare germană), Grădinița nr. 3 (cu limba de predare germană), Grădinița nr. 5 (cu limba de predare germană). Municipiul Tg. Mureș: Grădinița-cămin nr. 1 (3 posturi), Grădinița-cămin nr. 2 (4 posturi), Grădinița-cămin nr. 5, Grădinița-cămin nr. 7 (2 posturi), Grădinița-cămin nr. 8 (5 posturi), Grădinița-cămin nr. 10 (4 posturi), Grădinița-cămin nr. 11, Grădinița-cămin nr. 12, (7 posturi), Grădinița-cămin I.M.F. (2 posturi), Grădinița-cămin „23 August” (3 posturi), Grădinița-cămin „Fabrica de piele” (3 posturi), Grădinița orar redus nr. 1, Grădinița orar redus nr. 3, Grădinița orar redus nr. 11, Grădinița orar redus nr. 13, Grădinița orar redus nr. 14, Grădinița orar redus nr. 21, Grădinița orar redus Cristești, Grădinița orar redus Sing. de Mureș, Grădinița orar redus Sincrai (2 posturi), Grădinița orar redus Sincrai-Nazna, Grădinița Sintana, Grădinița Brădești, Grădinița-cămin nr. 1 (cu limba de predare maghiară), Grădinița-cămin nr. 2 (cu limba de predare maghiară), Grădinița-cămin nr. 6 (cu limba de pre-

dare maghiară), Grădinița-cămin nr. 7 (cu limba de predare maghiară), Grădinița-cămin nr. 8 (cu limba de predare maghiară) — 3 posturi. Grădinița-cămin nr. 10 (cu limba de predare maghiară) — 3 posturi. Grădinița-cămin nr. 12 (cu limba de predare maghiară) — 8 posturi. Grădinița-cămin Fabrica de piele (cu lb. de pred. magh.) 2 posturi. Grădinița orar redus nr. 21 (cu limba de predare maghiară), Grădinița orar redus Cristești (cu limba de predare maghiară), Grădinița Sintana (cu limba de predare maghiară). Orașul Tîrnăveni: Grădinița-cămin nr. 1, Grădinița-cămin nr. 2, Grădinița-cămin nr. 3 (3 posturi), Grădinița-cămin nr. 4 (7 posturi), Grădinița Combinatul chimic (4 posturi), Grădinița orar redus nr. 1, Grădinița orar redus nr. 3 (2 posturi), Grădinița-cămin nr. 4 (cu lb. de predare maghiară) — 2 posturi, Grădinița-cămin nr. 4 (cu lb. de predare maghiară) — 2 posturi.

JUDEȚUL NEAMȚ

Municipiul Piatra Neamț: Grădinița-cresă nr. 2 (4 posturi), Grădinița U.F.S. II (6 posturi), Grădinița orar redus cartier Dărmănești, Grădinița orar redus nr. 6. Municipiul Roman: Grădinița orar redus nr. 2, Grădinița orar redus nr. 6 (2 posturi), Grădinița orar redus nr. 7, Grădinița orar redus nr. 10, Grădinița Cordun (2 posturi), Grădinița Horia-Roman (3 posturi), Grădinița Cotu Vameș, Căminul I.M.R. (2 posturi), Căminul U.T.R. Orașul Tg. Neamț: Grădinița nr. 1, Grădinița nr. 2.

JUDEȚUL PRAHOVA

Orașul Bușteni: Grădinița nr. 3 Bușteni-Poiana Tapului, Grădinița nr. 4, Grădinița nr. 5 (2 posturi). Orașul Cîmpina: Casa de copii preșcolari (2 posturi), Grădinița-cămin nr. 9 (3 posturi). Municipiul Ploiești: Grădinița-cămin nr. 23, Grădinița-cămin nr. 25 (2 posturi), Grădinița-cămin nr. 26, Grădinița-cămin nr. 27, Grădinița-cămin nr. 29, Grădinița-cămin nr. 30, Grădinița-cămin nr. 31 (2 posturi), Grădinița-cămin nr. 32 (3 posturi), Grădinița-cămin nr. 35 (2 posturi), Grădinița-cămin nr. 36 (11 posturi), Grădinița-cămin nr. 37 (2 posturi), Grădinița-cămin nr. 38 (5 posturi), Grădinița-cămin Rafinăria. Orașul Sînela: Casa de copii preșcolari (5 posturi), Grădinița nr. 2. Orașul Vălenii de Munte: Grădinița nr. 4.

JUDEȚUL OLT

Orașul Balș: Grădinița-cămin nr. 1 (3 posturi), Grădinița-cămin F.O.B. (6 posturi), Grădinița nr. 4. Orașul Caracal: Grădinița-cămin nr. 2 (2 posturi), Grădinița-cămin nr. 3, Grădinița-cămin nr. 4 (6 posturi), Grădinița nr. 1 (2 posturi), Grădinița nr. 2, Grădinița nr. 3, Grădinița nr. 5 (3 posturi). Orașul Slatina: Grădinița-cămin nr. 1 (5 posturi), Grădinița-cămin nr. 2 (9 posturi), Grădi-

(Continuare în pag. a 14 a)

nița-cămin nr. 3 (5 posturi), Grădinița-cămin nr. 4 (5 posturi), Grădinița-cămin U.A.S. (4 posturi).

JUDEȚUL SATU MARE

Municipiul Satu Mare: Grădinița-cămin nr. 2, Grădinița-cămin nr. 3, Grădinița-cămin nr. 9 (5 posturi), Grădinița-cămin nr. 10, Grădinița-cămin nr. 11 (9 posturi), Grădinița-cămin Mondiala (2 posturi), Grădinița-cămin Unio (2 posturi), Grădinița-cămin Texar, Grădinița nr. 15, Grădinița nr. 19, Grădinița nr. 21, Grădinița nr. 19 (cu predare în lb. germană), Grădinița nr. 23 (cu predare în lb. germană), Grădinița nr. 24 (cu predare în lb. germană), **Orașul Carei:** Grădinița de aplicație a Lic. pedagog. (4 posturi).

JUDEȚUL SĂLAJ

Orașul Zalău: Grădinița de aplicație a Lic. pedagog. (2 posturi).

JUDEȚUL SUCEAVA

Municipiul Suceava: Grădinița or. redus nr. 1 (2 posturi), Grădinița or. redus nr. 3, Grădinița or. redus nr. 4 (4 posturi), Grădinița or. redus nr. 7 (6 posturi), Grădinița or. redus nr. 9 (2 posturi), Grădinița or. redus nr. 10 (2 posturi), Grădinița or. redus nr. 11, Grădinița or. redus nr. 12, Grădinița or. redus nr. 13 (2 posturi), Grădinița Ipotești (2 posturi), Grădinița Ipotești-Lisaura, Grădinița Mitocul Dragomirnei-Lipoveni, Grădinița Mitocul Dragomirnei-Mitocș, Grădinița Salcea (2 posturi), Grădinița Salcea-Plopeni (2 posturi), Grădinița Scheia, Grădinița Scheia-Mihoveni (2 posturi), **Orașul Cimpulung:** Grădinița or. redus nr. 1 (2 posturi), Grădinița or. redus nr. 3, Grădinița or. redus nr. 4, Grădinița or. redus nr. 5, Grădinița cu cămin nr. 1 (2 posturi), Grădinița cu cămin nr. 2 (4 posturi), **Orașul Fălticeni:** Grădinița nr. 1, Grădinița Fălticeni-Oprișeni, Grădinița cu cămin a flaturii (2 posturi), **Orașul Gura Humorului:** Grădinița or. redus nr. 1, Grădinița cu cămin (3 posturi), Grădinița Boureni, **Orașul Rădăuți:** Grădinița cu cămin nr. 2 (4 posturi), **Orașul Vatra Dornei:** Grădinița or. redus nr. 3, Grădinița cu cămin nr. 1 (4 posturi), Grădinița cu cămin nr. 2.

JUDEȚUL TELEORMAN

Orașul Tr. Măgurele: Grădinița de aplicație a lic. pedagog. (2 posturi).

JUDEȚUL TIMIȘ

Municipiul Lugoj: Grădinița Industria textilă (3 posturi), **Municipiul Timișoara:** Grădinița-cămin nr. 1, Grădinița-cămin nr. 2, Grădinița-cămin nr. 3 (4 posturi), Grădinița-cămin nr. 4, Grădinița-cămin nr. 11, Grădinița-cămin nr. 15, Grădinița-cămin nr. 18, Grădinița-cămin nr. 22 (3 posturi), Grădinița-cămin nr. 23 (9 posturi), Grădinița-cămin nr. 24, Grădinița-cămin nr. 25 (2 posturi), Grădinița or. redus nr. 1, Grădinița or. redus nr. 13, Grădinița Arta textilă, Grădinița Electro-Banat (5 posturi), Grădinița Industria lînii (2 posturi), Grădinița Teba, Grădinița Fabrica de țigarete, Grădinița Uzinele mecanice (4 posturi), Grădinița Uzinele textile (2 posturi), Grădinița Timișoara-Dumbrăvița (cu lb. de predare maghiară), Grădinița Uzinele mecanice (cu lb. de predare germană).

JUDEȚUL TULCEA

Municipiul Tulcea: Grădinița Casa de copii preșcolari (8 posturi), Grădinița nr. 1 (4 posturi), Grădinița nr. 2 (2 posturi), Grădinița nr. 3 (2 posturi), Grădinița nr. 5, Grădinița nr. 6, Grădinița nr. 7 (3 posturi), Grădinița nr. 8, Grădinița nr. 9 (2 posturi), Grădinița nr. 10, Grădinița nr. 11 (2 posturi), Grădinița de aplicație a lic. ped. Tulcea.

JUDEȚUL VRANCEA

Municipiul Focșani: Grădinița de aplicație a lic. pedagog. (3 posturi).

POSTURI DE ÎNVĂȚĂTORI

JUDEȚUL ALBA

Orașul Aiud: Sc. gen. nr. 3, Sc. gen. nr. 2 Aiud II, **Orașul Ocna Mureș:** Sc. gen. Ocna Mureș, Sc. gen. Ocna Mureș — Cisteiul de Mureș, **Orașul Sebeș:** Sc. gen. Sebeș-Lancrăm, Sc. gen. Sebeș-Petrestii.

JUDEȚUL ARAD

Municipiul Arad: Lic. pedagogic, Sc. gen. nr. 7 (2 posturi), Sc. gen. nr. 7 (cu limba de predare germană), Sc. gen. nr. 9, Sc. gen. nr. 10, Sc. gen. nr. 11, Sc. gen. nr. 12, Sc. gen. nr. 13, Sc. gen. nr. 14 (2 posturi), Sc. gen. nr. 15.

JUDEȚUL ARGES

Orașul Curtea de Argeș: Sc. gen. nr. 3, Sc. gen. nr. 5, Sc. gen. Valea Sasului, **Municipiul Pitești:** Sc. gen. nr. 1, Sc. gen. nr. 2 (7 posturi), Sc. gen. nr. 6, Sc. gen. nr. 7, Sc. gen. nr. 9 (3 posturi), Sc. gen. nr. 11 (4 posturi), Sc. gen. nr. 12, Sc. gen. Bascov-Schiau, Sc. gen. Colibași-Lăget, Sc. gen. Ștefănești-Enculești, Sc. gen. Ștefănești-Zăvoi.

JUDEȚUL BACĂU

Municipiul Bacău: Sc. gen. nr. 3 (4 posturi), Sc. gen. nr. 4, Sc. gen. nr. 7 (2 posturi), Sc. gen. nr. 9 (3 posturi), Sc. gen. nr. 15, Sc. gen. nr. 17 (4 posturi), Casa de copii școlari (fete) — 2 posturi învățăboare-educatoare, **Municipiul Gh. Gheorghiu-Dej:** Sc. gen. nr. 2, Sc. gen. nr. 4.

JUDEȚUL BIHOR

Municipiul Oradea: Sc. gen. nr. 1, Sc. gen. nr. 2, Sc. gen. nr. 5, Sc. gen. nr. 13, Sc. gen. nr. 16, Sc. gen. nr. 25, Sc. gen. ajutoare, Sc. gen. nr. 18 (cu limba de predare maghiară) — 2 posturi.

JUDEȚUL BOTOȘANI

Municipiul Botoșani: Sc. gen. nr. 11, Casa de copii școlari nr. 2 (2 posturi).

JUDEȚUL BRAȘOV

Municipiul Brașov: Sc. gen. nr. 8 (cu limba de predare maghiară), Sc. gen. nr. 15 (cu limba de predare maghiară), Sc. gen. nr. 16, Sc. gen. nr. 17, Sc. gen. nr. 21.

JUDEȚUL BRĂILA

Municipiul Brăila: Sc. de aplicație a lic. ped. (4 posturi), Sc. gen. nr. 19 Brăila (2 posturi), Sc. gen. nr. 20 Brăila (2 posturi), Sc. gen. nr. 21 Brăila (2 posturi), Sc. gen. nr. 22 Brăila (4 posturi), Sc. gen. nr. 24 Brăila (4 posturi), Sc. gen. nr. 25 Brăila.

JUDEȚUL BUZĂU

Municipiul Buzău: Sc. de aplicație a lic. pedagog., Sc. gen. nr. 14 (2 posturi).

JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Orașul Boeșca: Sc. gen. nr. 1, **Orașul Caransebeș:** Lic. pedagogic, **Orașul Oravița:** Lic. de cult. gen., Sc. gen. (cl. I-IV) Oravița-Răchitova, **Municipiul Reșița:** Sc. gen. nr. 2, Sc. gen. nr. 4, Sc. gen. nr. 8, Sc. gen. nr. 10 (cl. I-IV) — 2 posturi.

JUDEȚUL CLUJ

Municipiul Cluj: Sc. gen. nr. 5 (cu limba de predare maghiară), Sc. gen. nr. 7 (cu limba de predare maghiară), Sc. gen. nr. 7 (cu limba de predare germană), Sc. gen. nr. 9, Sc. gen. nr. 12 (2 posturi), Sc. gen. nr. 13 (cu limba de predare maghiară), Sc. gen. nr. 16 (cu limba de predare maghiară) — 3 posturi, Sc. gen. nr. 17, Sc. gen. nr. 17 (cu limba de predare maghiară) — 2 posturi, Sc. gen. nr. 19, Lic. nr. 4, Lic. nr. 6, Lic. nr. 14 (4 posturi), Sc. spec. de surzi nr. 1 (băieți) — educator, Sc. ajutat. (băieți) — 22 posturi educatori, **Municipiul Dej:** Sc. gen. nr. 1, Sc. gen. Dej — Valea Codorului, Sc. gen. Dej — Vilele Dejului (2 posturi), Sc. gen. nr. 3, **Municipiul Turda:** Sc. gen. nr. 8 (2 posturi), Sc. gen. nr. 10 (2 posturi), Sc. gen. Turda — Cinepiști.

JUDEȚUL CONSTANȚA

Municipiul Constanța: Sc. gen. nr. 1, Sc. gen. nr. 15, Sc. gen. nr. 16, Sc. gen. nr. 18 (3 posturi), Sc. gen. nr. 19 (2 posturi), Sc. gen. nr. 23, Casa de copii școlari (fete) — 2 posturi, Sc. ajutoare (6 posturi), **Orașul Medgidia:** Sc. gen. nr. 4 (3 posturi).

JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

Municipiul Tîrgoviște: Sc. gen. nr. 8, Sc. gen. nr. 8 (clasele de recuperare) — 2 posturi, Lic. pedagogic (2 posturi).

JUDEȚUL DOLJ

Orașul Băilești: Sc. gen. nr. 3.

Municipiul Craiova: Sc. gen. nr. 1, Sc. gen. nr. 13, Sc. gen. nr. 16, Sc. gen. nr. 17, Sc. gen. nr. 19, Sc. gen. nr. 26, Sc. gen. nr. 27, Sc. gen. nr. 29 (2 posturi), Sc. gen. Craiova — Bucovăț, Sc. gen. Craiova — Bucovăț — Leamna de Jos, Sc. gen. Craiova — Cernele (2 posturi), Sc. gen. Craiova — Ișalnița, Sc. gen. Craiova — Simnicu de Sus — Albești, Sc. gen. Craiova — Simnicu de Sus — Izvor II, Sc. gen. Craiova — Podari — Balta Verde, Sc. gen. hipoacuzici (învățători-educatori) — 7 posturi, Sc. gen. surzi (învățători-educatori) — 6 posturi.

JUDEȚUL GALAȚI

Municipiul Galați: Sc. gen. nr. 1 (3 posturi), Sc. gen. nr. 3 (2 posturi), Sc. gen. nr. 5 (3 posturi), Sc. gen. nr. 9, (3 posturi), Sc. gen. nr. 10 (4 posturi), Sc. gen. nr. 11 (2 posturi), Sc. gen. nr. 12 (2 posturi), Sc. gen. nr. 13 (2 posturi), Sc. gen. nr. 14, Sc. gen. nr. 17 (8 posturi), Sc. gen. nr. 18 (8 posturi), Sc. gen. nr. 29 (2 posturi), Sc. gen. nr. 30 (5 posturi), **Municipiul Tecuci:** Sc. gen. nr. 2, Sc. gen. nr. 5 (2 posturi), Sc. gen. nr. 6 (2 posturi), Sc. gen. nr. 7, Sc. gen. nr. 8, Sc. gen. nr. 10.

JUDEȚUL GORJ

Orașul Motru: Sc. gen. Motru, **Municipiul Tg. Jiu:** Sc. gen. nr. 1, Sc. gen. nr. 7, Sc. gen. nr. 9 Birșești, Casa de copii școlari, Sc. gen. Tg. Jiu — Românești.

JUDEȚUL HARGHITA

Municipiul Odorheiu — Secuiesc: Liceul pedagogic (cu limba de predare română).

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Municipiul Baia Mare: Sc. gen. nr. 10, Sc. ajutoare (învățător-educator), Lic. nr. 2 (3 posturi), Lic. nr. 2 (cu limba de predare maghiară), **Municipiul Sighetul Marmăției:** Sc. gen. nr. 7 Sighetul Marmăției — Tiurtiulș, Sc. gen. nr. 13.

JUDEȚUL MUREȘ

Orașul Reghin: Sc. gen. nr. 5 (cu limba de predare germană), **Municipiul Sighișoara:** Sc. gen. Sighișoara — Dealul Viilor, **Municipiul Tg. Mureș:** Sc. gen. nr. 1, Sc. gen. nr. 3 (cu limba de predare maghiară), Sc. gen. nr. 10 (cu limba de predare maghiară) — 2 posturi, Sc. gen. nr. 11 (2 posturi), Sc. gen. nr. 16 (cu limba de predare maghiară).

JUDEȚUL PRAHOVA

Orașul Breaza: Lic. Breaza (3 posturi), Sc. gen. Breaza — Podul Vadului, **Orașul Bușteni:** Lic. de cultură gen. (2 posturi), Sc. gen. nr. 1, Sc. cămin nr. 6 (2 posturi), Sc. gen. Bușteni — Poiana Țapului, **Orașul Cimpina:** Lic. nr. 2, Sc. gen. nr. 2, Sc. gen. nr. 3, Sc. gen. nr. 5 (2 posturi), Sc. gen. nr. 7, Sc. gen. Cimpina — Prev. Muscel, **Orașul Sinaia:** Lic. de cult. gen. **Orașul Vălenii de Munte:** Lic. de cult. gen., Sc. gen. Vălenii de Munte (2 posturi), Casa de copii (2 posturi educatori), **Municipiul Ploiești:** Sc. gen. nr. 5, Sc. gen. nr. 6 (6 posturi), Sc. gen. nr. 7, Sc. gen. nr. 15 (2 posturi), Sc. gen. nr. 16, Sc. gen. nr. 19 (4 posturi), Sc. gen. nr. 20, Sc. gen. nr. 22 (2 posturi), Sc. gen. nr. 30, Sc. gen. nr. 31 (5 posturi), Sc. gen. ajutoare, Lic. pedagogic.

JUDEȚUL NEAMȚ

Municipiul Roman: Sc. gen. nr. 4, Sc. gen. nr. 6 (2 posturi), Sc. gen. nr. 10, Sc. gen. nr. 14, Sc. gen. nr. 16 Pildesti — Cordon (9 posturi), **Municipiul Piatra Neamț:** Sc. gen. nr. 7 Văleni, Sc. gen. nr. 20 Dărmănești — Piatra Neamț, Sc. gen. nr. 21 Ciriței — Piatra Neamț, Sc. ajutoare fete (1 post) Sc. gen. nr. 8, **Orașul Tg. Neamț:** Sc. ajutoare (învățător-educator), Sc. gen. nr. 4 Tg. Neamț — Blebea.

JUDEȚUL OLT

Orașul Caracal: Sc. gen. nr. 2, Sc. gen. nr. 4, Sc. gen. nr. 5, Casa de copii (fete) (învățătoare-educatoare), **Orașul Slatina:** Sc. gen. nr. 2 (2 posturi).

JUDEȚUL SIBIU

Municipiul Medias: Sc. gen. nr. 2 (6 posturi), Sc. gen. nr. 3, Sc. gen. nr. 5, Sc. gen. nr. 5 (cu limba de predare germană), Sc. gen. nr. 6 (cu limba de predare germană) — 3 posturi, Sc. gen. nr. 7, Sc. ajutoare (învățători-educatori) — 3 posturi,

Sc. ajutoare, Lic. „St. L. Roth” (cu limba de predare germană) **Municipiul Sibiu:** Sc. gen. nr. 1, Sc. gen. nr. 9, Sc. gen. nr. 10 (cu limba de predare germană), Sc. gen. nr. 11 (cu limba de predare germană) — 2 posturi, Sc. gen. nr. 11 (2 posturi), Sc. gen. nr. 14, Sc. gen. nr. 15 (cu limba de predare maghiară), Sc. gen. nr. 18, Sc. gen. nr. 20 (2 posturi), Sc. gen. nr. 22, Sc. gen. nr. 23 (2 posturi), Sc. gen. Sibiu — Cristian.

JUDEȚUL SUCEAVA

Municipiul Suceava: Lic. pedagogic, Sc. gen. nr. 3 (2 posturi), Sc. gen. Suceava — Ipotești — Tișăuți, Sc. gen. Suceava — Mitocul Dragomirnei — Dragomirna, **Orașul Cimpulung:** Sc. gen. nr. 4.

JUDEȚUL TELEORMAN

Orașul Alexandria: Sc. gen. nr. 1 (2 posturi), **Orașul Roșiori de Vede:** Sc. gen. nr. 2, Sc. gen. nr. 5 (2 posturi), **Municipiul Tr. Măgurele:** Sc. gen. nr. 2, **Orașul Videle:** Sc. gen. nr. 3 (2 posturi), **Orașul Zimnicea:** Sc. gen. nr. 2.

JUDEȚUL TIMIȘ

Municipiul Timișoara: Sc. gen. nr. 6, Sc. gen. nr. 11, Sc. gen. nr. 14, Sc. gen. nr. 15 (3 posturi), Sc. gen. ajutoare (învățător-educator) — 2 posturi, Sc. gen. ambliopi (învățător-educator), Sc. gen. Timișoara — Chișoda, Sc. gen. Timișoara — Ghiroda.

JUDEȚUL TULCEA

Municipiul Tulcea: Lic. nr. 2, Sc. gen. nr. 1, Sc. gen. nr. 9, Casa de copii școlari (băieți) — 2 posturi.

JUDEȚUL VASLUI

Municipiul Birlad: Sc. gen. nr. 7, Sc. gen. nr. 9, **Orașul Huși:** Sc. gen. nr. 3, Sc. gen. nr. 7.

JUDEȚUL VILCEA

Municipiul Rm. Vilcea: Lic. pedagogic (2 posturi), Sc. gen. nr. 7 Rm. Vilcea — Stolniceni, Sc. gen. nr. 11 Rm. Vilcea — Riuveni, Casa de copii școlari Rm. Vilcea (fete) — 2 posturi.

JUDEȚUL VRANCEA

Municipiul Focșani: Sc. gen. pt. surzi, Sc. gen. Vilcele.

POSTURI DE LIMBA ROMÂNĂ

JUDEȚUL ALBA

Municipiul Alba Iulia: Lic. ind. met. **Orașul Aiud:** Lic. ind. met. **Orașul Cugir:** Gr. sc. prof. U.M., Sc. gen. nr. 2 (completare lb. franceză), **Orașul Ocna Mureș:** Gr. sc. prof. chimie.

JUDEȚUL ARAD

Municipiul Arad: Gr. sc. ind. lem. Gr. sc. Uz. Vag., Sc. prof. UCECOM (2 posturi), Gr. sc. constr. civile.

JUDEȚUL BRAȘOV

Municipiul Brașov: Sc. prof. „Rulmentul”, Sc. prof. Uzina nr. 2, Sc. prof. „Auto”.

JUDEȚUL BRĂILA

Municipiul Brăila: Sc. gen. nr. 19, Lic. ind. chimie (zi și seral), Lic. ind. constr. mașini și Gr. sc. prof. „Progresul”, Sc. prof. chimie, Sc. prof. UCECOM.

JUD. CARAȘ-SEVERIN

Orașul Caransebeș: Lic. nr. 2, Gr. sc. pt. ind. lemnului, **Orașul Reșița:** Lic. ind. constr. civile (completare lb. franceză), Gr. sc. prof. C.S. (2 posturi), Sc. prof. comercială (completare lb. franceză), **Orașul Boeșca:** Sc. prof. (2 posturi) **Orașul Oțelul Roșu:** Sc. prof.

JUDEȚUL CLUJ

Municipiul Dej: Sc. prof. constr. (2 posturi), **Municipiul Turda:** Sc. gen. „Mihai Viteazul” și Sc. gen. nr. 8, Gr. sc. M.I.U.

JUDEȚUL CONSTANȚA

Municipiul Constanța: Casa de copii școlari (fete) — educator, Lic. de marină, Lic. ind. cooperatist, **Orașul Medgidia:** Sc. gen. nr. 3, Sc. prof. I.M.U.

(Continuare în pag. a 15-a)

JUDEȚUL COVASNA

Orașul Sf. Gheorghe : Șc. gen. nr. 20, Lic. nr. 1, Lic. nr. 2, Gr. șc. constr.

JUDEȚUL DIMBOVIȚA

Municipiul Tîrgoviște : Gr. șc. constr. mașini (2 posturi), Gr. șc. construcții, Gr. șc. Uzina oțeluri, Gr. șc. petrol.

JUDEȚUL GALAȚI

Municipiul Galați : Șc. gen. nr. 18, Lic. ind. constr. civile, Șc. spec. surdo-muți, Șc. spec. nr. 8.

JUDEȚUL GORJ

Orașul Motru : Gr. șc. minier Municipiul Tg. Jiu : Lic. agricol, Șc. prof. ind. lemnului, Șc. gen. nr. 10 Petrești — Tg. Jiu.

JUDEȚUL HARGHITA

Municipiul Odorheiul Secuiesc : Liceul pedagogic (la clase cu limba de predare maghiară).

JUDEȚUL HUNEDOARA

Municipiul Hunedoara : Șc. gen. nr. 1, Gr. șc. C.S.H.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Orașul Slobozia : Lic. ped.

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Municipiul Baia Mare : Lic. ind. constr. mașini, Șc. prof. comercială, Municipiul Sighetu Marmășel : Șc. gen. nr. 9 (la cls. I—IV, cu limba de predare maghiară).

JUDEȚUL MEHEDINȚI

Municipiul Drobeta Turnu Severin : Lic. „Traian”, Șc. prof. Șantierul naval (2 posturi), Șc. prof. constr., Șc. gen. nr. 5 Drobeta Turnu Severin — Șcheia Cladovei, Șc. gen. nr. 7, Șc. gen. nr. 13 Drobeta Turnu Severin — Gura Văii.

JUDEȚUL MUREȘ

Orașul Tîrnăveni : Centrul școlar ch.

JUDEȚUL NEAMȚ

Municipiul Roman : Șc. prof. I.M., Șc. prof. U.T., Șc. prof. constr., Șc. gen. nr. 16 Pîldești (completare lb. franceză), Municipiul Piatra Neamț : Șc. gen. nr. 7 Piatra Neamț (Văleni), Șc. gen. nr. 20 Piatra Neamț (Dăr-mănești).

JUDEȚUL OLT

Orașul Băls : Șc. prof. F.O.B. (2 posturi), Orașul Slatina : Gr. șc. met. — șc. prof. (3 posturi), Gr. șc. constr. — șc. prof. (2 posturi).

JUDEȚUL PRAHOVA

Orașul Breaza : Șc. prof. UCECOM Orașul Cîmpina : Gr. șc. petrol (2 posturi).

JUDEȚUL SATU MARE

Orașul Carei : Lic. pedagog.

JUDEȚUL SIBIU

Municipiul Mediaș : Șc. gen. nr. 1, Șc. gen. nr. 6, Șc. ajutoare.

JUDEȚUL SUCEAVA

Municipiul Suceava : Șc. gen. Suceava — Salcea — Văratec, Orașul Rădăuți : Șc. gen. nr. 1.

JUDEȚUL TIMIȘ

Municipiul Timișoara : Lic. silvic.

JUDEȚUL TULCEA

Municipiul Tulcea : Șc. gen. nr. 1, Șc. gen. nr. 5, Lic. ind. de constr.

JUDEȚUL VASLUI

Orașul Vaslui : Șc. prof. ventila-toare.

JUDEȚUL VILCEA

Municipiul Rm. Vilcea : Lic. ind. energetic, Lic. ind. forestier și șc. prof. auto, Gr. șc. chimie (2 posturi).

POSTURI DE LIMBA MAGHIARĂ

(Limba maternă în școli cu limba de predare maghiară)

JUDEȚUL COVASNA

Orașul Sf. Gheorghe : Șc. gen. nr. 4.

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Municipiul Baia Mare : Lic. nr. 2.

POSTURI DE LIMBA GERMANA

(limba maternă în școli cu limba de predare germană)

JUDEȚUL SIBIU

Municipiul Mediaș : Lic. „A. Sever”, Municipiul Sibiu Lic. nr. 2.

POSTURI DE LIMBA GERMANA

JUDEȚUL CLUJ

Municipiul Cluj : Șc. gen. nr. 16 și șc. gen. nr. 2

JUDEȚUL DIMBOVIȚA

Orașul Găești : Lic. de cult. gen.

JUDEȚUL SATU MARE

Municipiul Satu Mare : Șc. gen. nr. 2

Municipiul București

Sectorul 2 : Șc. gen. nr. 2, Șc. gen. nr. 30, Sectorul 3 : Șc. gen. nr. 85, Sectorul 5 : Șc. gen. nr. 119, Șc. gen. nr. 194, Sectorul 7 : Șc. gen. nr. 197

POSTURI DE LIMBA RUSA

JUDEȚUL GALAȚI

Municipiul Galați : Șc. gen. nr. 5, Șc. gen. nr. 10, Municipiul Teuci : Șc. gen. nr. 1

POSTURI DE LIMBA ENGLEZA

JUDEȚUL CLUJ

Municipiul Cluj : Lic. nr. 1, Lic. nr. 6 și Grup șc. comer., Grupul școlar sanitar, Lic. energ.

JUDEȚUL CONSTANȚA

Municipiul Constanța : Șc. gen. nr. 16

JUDEȚUL IAȘI

Municipiul Iași : Șc. gen. nr. 10 (clase experimentale), Șc. gen. nr. 11 (clase experimentale), Șc. gen. nr. 23 (clase experimentale), Șc. gen. nr. 24

Municipiul București

Sectorul 2 : Șc. gen. nr. 39 (2 posturi) ; Sectorul 3 : Șc. gen. nr. 46, Lic. nr. 29 și șc. gen. nr. 56 ; Sectorul 4 : Șc. gen. nr. 94, Șc. gen. nr. 75, Șc. gen. nr. 70, Șc. gen. nr. 79 ; Sectorul 5 : Șc. gen. nr. 93 (2 posturi), Șc. gen. nr. 109, Șc. gen. nr. 194.

POSTURI DE LIMBA FRANCEZA

JUDEȚUL ARAD

Municipiul Arad : Șc. gen. nr. 4, Șc. gen. nr. 9 și șc. gen. nr. 11, Lic. nr. 2 (cls. II—XII) — 2 posturi, Lic. nr. 3 (seral), Lic. nr. 4, Gr. șc. ind. lemn., Gr. șc. comer. (completare lb. rusă), Gr. șc. constr. civile.

JUDEȚUL CLUJ

Municipiul Cluj : Șc. gen. nr. 12 și șc. gen. nr. 10, Lic. nr. 8 (2 posturi), Lic. de prelucr. aut. a datelor, Lic. industr. de constr., Lic. pt. ind. alim., Lic. de arte plast. și Lic. econ., Gr. șc. sanitar.

JUDEȚUL DIMBOVIȚA

Municipiul Tîrgoviște : Șc. gen. nr. 2, Șc. gen. nr. 3, Lic. pedagogic, Lic. nr. 1, Lic. ind. petrol, Orașul Găești : Lic. de cult. gen.

JUDEȚUL DOLJ

Orașul Bălești : Lic. de cult. gen. Municipiul Craiova : Lic. ind. pt. constr., Lic. ind. mecatric. și Gr. șc. chimie, Gr. șc. comer., Gr. șc. constr.

JUDEȚUL IAȘI

Municipiul Iași : Șc. gen. nr. 15, Șc. gen. nr. 18.

JUDEȚUL NEAMȚ

Municipiul Piatra Neamț : Lic. pedagog., Centr. șc. chim. Municipiul Roman : Șc. gen. nr. 3, Șc. gen. nr. 3 (curs seral), Șc. gen. nr. 7 (2 posturi), Lic. nr. 2 (2 posturi), Lic. mecatric. agric. Orașul Tg. Neamț : Șc. gen. nr. 1 și Șc. gen. nr. 4, Șc. gen. nr. 3, Lic. de cult. gen.

JUDEȚUL OLT

Orașul Caracal : Lic. econ. Șc. gen. nr. 6, Orașul Slatina : Lic. „R. Gre-

ceanu” (seral și zi), Lic. „Ion Minulescu” (2 posturi), Lic. pedagog. (complet. ed. fizică), Lic. agricol.

JUDEȚUL PRAHOVA

Orașul Breaza : Lic. Breaza și Șc. gen. Podul Vadului — Breaza, Orașul Cîmpina : Șc. gen. nr. 2 și Șc. gen. nr. 6 Municipiul Ploiești : Șc. gen. nr. 4 (cls. II—IV), Șc. gen. nr. 8 (cls. II—IV), Lic. ind. chimie, Orașul Vălenii de Munte : Șc. gen. Vălenii de Munte.

JUDEȚUL SATU MARE

Municipiul Satu Mare : Șc. gen. nr. 7, Șc. gen. nr. 2, Lic. de muz. și arte plastice.

Municipiul București

Sectorul 3 : Șc. gen. nr. 87 și Șc. gen. nr. 47, Șc. gen. nr. 78, Șc. gen. nr. 62 ; Sectorul 4 : Șc. gen. nr. 83 și Șc. gen. nr. 91 — com. Glina

POSTURI DE LIMBA ITALIANA

Municipiul București

Sectorul 3 : Șc. gen. nr. 49 ; Sectorul 4 : Lic. nr. 39, Șc. gen. nr. 89 (2 posturi) ; Sectorul 5 : Șc. gen. nr. 103 (3 posturi) ; Sectorul 8 : Șc. gen. nr. 175.

POSTURI DE LIMBA SPANIOLA

Municipiul București

Sectorul 2 : Șc. gen. nr. 28 (3 posturi) ; Sectorul 3 : Lic. nr. 15 ; Sectorul 4 : Șc. gen. nr. 196 (3 posturi).

POSTURI DE ISTORIE

JUDEȚUL BRAȘOV

Municipiul Brașov : Șc. gen. nr. 15 (la clase cu limba de predare maghiară), Șc. gen. nr. 10 (la clase cu limba de predare maghiară), Orașul Făgăraș : Lic. nr. 2 (la clase cu limba de predare germană).

JUDEȚUL CONSTANȚA

Orașul Medgidia : Șc. gen. nr. 3

JUDEȚUL DIMBOVIȚA

Municipiul Tîrgoviște : Șc. gen. nr. 1

JUDEȚUL GORJ

Municipiul Tg. Jiu : Lic. ped. (cls. V—VIII) și Șc. gen. nr. 10.

JUDEȚUL HUNEDOARA

Municipiul Deva : Șc. gen. nr. 2, Lic. nr. 2 (cls. V—VIII).

JUDEȚUL IAȘI

Municipiul Iași : Șc. gen. nr. 19 (complet. ed. cetăț.), Șc. gen. nr. 25.

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Municipiul Baia Mare : Lic. muz. și arte plast. Municipiul Sighetu Marmășel : Șc. gen. nr. 7 (complet. geografic), Șc. gen. nr. 8

JUDEȚUL PRAHOVA

Orașul Breaza : Șc. gen. Breaza-Nistorești (completare geografic).

JUDEȚUL SATU MARE

Municipiul Satu Mare : Șc. gen. nr. 3 (cu predare în limba maghiară)

JUDEȚUL SIBIU

Municipiul Mediaș : Șc. gen. nr. 4 și nr. 6 (la clase cu limba de predare germană), Șc. gen. nr. 5 (la clase cu limba de predare germană).

JUDEȚUL SUCEAVA

Municipiul Suceava : Șc. gen. Suceava — Scheia — Mihoveni.

JUDEȚUL TELEORMAN

Orașul Videle : Șc. gen. nr. 2.

JUDEȚUL TULCEA

Municipiul Tulcea : Lic. nr. 2.

POSTURI DE ECONOMIE

POLITICA

JUDEȚUL DOLJ

Municipiul Craiova : Lic. pedagogic (complet. filozofic), Lic. ind. constr. și Lic. ind. constr. mașini (complet. filozofic).

JUDEȚUL IAȘI

Municipiul Iași : Lic. ind. constr. civile, Lic. prelucr. aut. a datelor, Liceul ind. energ., Lic. ind. pt. con-

structii mașini, Șc. prof. comer., Lic. nr. 6 (complet. filozofic), Lic. ped. de educ. (complet. socialism).

Municipiul București, Sectorul 3 : Lic. „Alex. Sahia” și Lic. nr. 8 (seral) și Lic. ind. pt. ec. turismului ; Sectorul 4 : Lic. nr. 43 (seral) și Lic. ind. chimie, Lic. ind. constr. mașini „Unirea” și Lic. ec. nr. 2.

POSTURI DE SOCIALISM

ȘTIINȚIFIC

Municipiul București, Sectorul 4 : Lic. nr. 43 (zi și seral) și Lic. nr. 39.

POSTURI DE CUNOȘTINȚE

SOCIAL-POLITICE

JUDEȚUL DOLJ

Municipiul Craiova : Gr. șc. constr. (2 posturi), Gr. șc. „Electroputere” (2 posturi), Gr. șc. sanitar, Șc. profesională „7 Noiembrie” (2 posturi), Șc. profesională UCECOM (2 posturi).

JUDEȚUL IAȘI

Municipiul Iași : Centrul de chimie (3 posturi), Șc. prof. transp., Șc. prof. mat. constr., Șc. prof. M.I.U. (2 posturi), Șc. prof. uz metalurgică, Lic. ind. constr. civile (3 posturi), Șc. prof. constr. ind. (2 posturi), Șc. prof. U.M.N. (2 posturi).

Municipiul București, Sectorul 1 : Gr. șc. I.R.M.A., Sectorul 3 : Gr. șc. „23 August” (3 posturi), Șc. prof. spec. nr. 9 ; Sectorul 5 : Șc. prof. U.M.G.B., Șc. prof. auto.

JUDEȚUL NEAMȚ

Municipiul Roman : Șc. prof. M.I.A., Șc. prof. I.M., Lic. mecatric. agr. și Șc. prof. construc. Municipiul Piatra Neamț : Centrul șc. chimie.

JUDEȚUL SATU MARE

Municipiul Satu Mare : Gr. șc. construcții, Gr. șc. „Unio”.

POSTURI DE FILOZOFIE

JUDEȚUL IAȘI

Municipiul Iași : Lic. nr. 2, Lic. nr. 87

JUDEȚUL SATU MARE

Municipiul Satu Mare : Lic. „M. Eminescu” (complet. ec. pol.).

JUDEȚUL SUCEAVA

Municipiul Suceava : Lic. pedagog.

POSTURI DE PEDAGOGIE

JUDEȚUL BRAȘOV

Municipiul Brașov : Lic. pedagog.

JUDEȚUL BRĂILA

Municipiul Brăila : Lic. pedagogic.

JUDEȚUL DIMBOVIȚA

Municipiul Tîrgoviște : Lic. pedagog.

JUDEȚUL DOLJ

Municipiul Craiova : Lic. pedagog.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Orașul Slobozia : Lic. pedagogic.

JUDEȚUL ILFOV

Municipiul București : Lic. pedagogic de învățători.

JUDEȚUL OLT

Orașul Slatina : Lic. pedagog., Lic. pedagog. (practică pedagogică).

JUDEȚUL SATU MARE

Orașul Carei : Lic. pedagogic.

JUDEȚUL TIMIȘ

Municipiul Timișoara : Lic. ped. „Ef. Murgu” (2 posturi).

JUDEȚUL TULCEA

Municipiul Tulcea : Lic. pedagogic (2 posturi).

JUDEȚUL VILCEA

Municipiul Rm. Vilcea : Lic. pedagog.

Municipiul București, Sectorul 7 : Lic. pedagog. de educ.

POSTURI DE PSIHLOGIE

JUDEȚUL ARAD

Municipiul Arad : Gr. șc. comer.

JUDEȚUL BRĂILA

Municipiul Brăila : Lic. pedagogic.

JUDEȚUL HARGHITA

Municipiul Odorheiul Secuiesc : Lic. pedagogic (cu limba de predare maghiară), Lic. pedagogic (cu limba de predare română).

În numărul viitor vom continua publicarea posturilor vacante în anul școlar 1973—1974.

Din presa străină

Tendințe actuale în orientarea profesională

În timpurile noastre, alegerea profesiei a devenit o problemă socială, de o covârșitoare importanță atât pentru fiecare tinar în parte, cât și pentru întreaga societate. Principiile care stau la baza rezolvării acestei dificile probleme diferă însă în funcție de concepția politică și socială ce predomină într-o țară sau alta.

În țările capitaliste, în orientarea profesională, care se caracterizează printr-un pronunțat caracter de clasă, se pot distinge următoarele tendințe mai importante:

— Tendința de a considera orientarea profesională drept un „business” exclusiv economic. În loc să constituie un proces de tranziție de la școală la munca efectivă, ea devine un act formal, de scurtă durată, în care nu se ține seama de tendințele individuale ale tinarului, ducând de regulă la o adevărată goană după un loc de muncă și la mentalitatea de a „căpăta”, ceva, de a „obține” ceva, adică o ocupație, indiferent care, pentru a câștiga bani.

— Tendința diagnosticistă, bazată pe teste indolente de aptitudini profesionale ce dă întâietate „psihologiei” adeseori înguste a individului, a pornirilor „lăuntrice”, subiective, în dauna cerințelor sociale obiective, neglijând factorii educativi. În acest caz se pune accentul pe „vocația interioară”, singura ce poate decide asupra practicării unei profesii — una singură pentru toată viața. Această tendință, cultivată în Belgia și S.U.A., neagă posibilitățile largi de dezvoltare pe care le au indivizii.

— Rezolvarea alegerii profesiei exclusiv la nivelul școlii, prin metoda „consultărilor școlare și profesionale” în diverse etape, ca în Franța, sau prin introducerea în „lumea muncii și economiei”, ca în Suedia. Și în R.F.G. există asemenea tendințe, ce se manifestă prin instituționalizarea consultațiilor profesionale și prin aplicarea (termenul este destul de neadecvat) a „uceniciei pentru muncă” (de regulă, tinarul „ucenic” execută munci sub nivelul posibilităților sale, ceea ce duce la descalificare).

Slăbiciunea acestei tendințe constă în: a) caracterul unilateral — legat numai de școală — a orientării profesionale; b) incapacitatea de a înălțura diferențele sociale dintre elevi — oferind în schimb iluzia că ar da șanse egale de instruire tuturor tinarilor.

În aceste țări, orientarea profesională, marcată de instabilitatea pieței brațelor de muncă nu poate furniza date de perspectivă precise. Alegerea profesiei este legată de apartenența tinarului la o anumită clasă socială, iar separarea prea timpurie a școlii în teoretică și practică duce la predeterminarea alegerii profesiei.

Mascarea adevăratului caracter al îngrădirilor sociale pe care le impune „libera alegere a carierei” și testele uncori indolente de aptitudini, sint aspecte ale acestui sistem școlar, care cu greu permite copiilor, provenind din păturile muncitoare, să beneficieze de o orientare profesională adecvată încă din școală.

C. BUTURA

Franța. Demonstrație a cadrelor didactice pentru îmbunătățirea condițiilor de învățare și muncă ale elevilor și institutorilor.

Liceul „Branco Radicevic” din localitatea Sremski Karlovci — R.S.F. Iugoslavia, care a împlinit recent 180 de ani de existență.

Și muncă și joacă

Nu există pedagog cunoscut care să nu fi scris despre educarea copiilor în familie, lucru de o deosebită însemnătate în formarea viitoarei personalități. Astăzi există o foarte însemnată literatură pedagogică despre educarea copilului în familie. Dar este numai aceasta suficientă?

În aplicarea științei pedagogice trebuie să ținem cont și de dezvoltarea noțiunilor. Nu vom reuși în această direcție dacă aplicăm astăzi vechile concepții și noțiuni. Să luăm, de exemplu, noțiunea de familie — odinioară și astăzi. Mama, cel mai indicat educator în casă, merge astăzi la servicii. Apar o serie de întrebări inerente: Oare, are cine s-o înlocuiască corespunzător în casă? Există suficiente instituții preșcolare? Pot, oare, bunicii să îndeplinească rolul de educatori când ambii părinți lucrează?

Încercând să găsească răspunsul la aceste întrebări, Milan Prodanovic, profesor la Academia Pedagogică din localitatea iugoslavă Petrinje, a efectuat între anii 1965—1972 o anchetă în câteva orașe mici, pentru că, spune el, orașele mici sint foarte indicate pentru observarea rezultatelor educației în familie. „Acolo știm totul despre alții — și alții despre noi”.

Datele au fost strinse prin observarea personală, prin discuții cu părinții și cu studenți excepționali și prin anchetarea elevilor.

„Consider educarea corectă, activă a copilului în familie și școală lucrul cel mai important în formarea omului de mine”, spune Milan Prodanovic. Copilul trebuie să învețe, dar și să se obișnuiască cu munca. Unii părinți, din dragoste exagerată, creează triste imagini în jurul nostru. Mama și tata — oameni vrednici, comunisti — își cresc copiii, să spunem, „aristocratic”. De aceea, Milan Prodanovic ajunge la concluzia că cei care au posibilități

materiale mai modeste reușesc mai mult în procesul educației, pentru că nu pot exagera în dragostea lor, nu pot ajunge la excese. Cu alte cuvinte, deși își iubesc copiii, nu-i pot scuti de anumite îndatoriri.

Milan Prodanovic a ales intenționat elevi din clasele mai mari ale școlii medii, pentru că acum este timpul când băieții și fetele pot și trebuie să facă unele treburi în casă. Ancheta a cuprins întrebări din munca de educație cum sint: dacă ajută la curățenie, la întreținerea lucrurilor lor, dacă își curăță încălțăminte sau calcă rufe, dacă își pregătesc masa. Dacă munca le e plătită în casă de bunicul sau de bunica.

Au fost anchetate circa 100 de familii. S-a căutat ca 50% din părinții anchetați să aibă fete și restul de 50% — băieți.

S-a ajuns la concluzia că fetele participă mai mult la curățatul locuinței, decât băieții.

Ancheta a scos în evidență și faptul că majoritatea părinților sint nemulțumiți. În primul rând, nu pentru că fiii lor nu sint activi în casă, ci de rezultatele slabe la învățură sau de actele lor de indisciplină.

În concluzie, datele culese au arătat că copiii nu muncesc suficient în gospodărie. Există vreun motiv ca unul copil de 14 ani să-i curețe altcineva pantofii? Ar fi foarte util să existe o colaborare strinsă între părinți, școală și organizațiile sociale pentru a se ști cu precizie care sint îndatoririle unui copil în familie de la naștere pînă la vârsta de 15 ani. „Nu trebuie să se înțeleagă că sint împotriva unei copilării «fericite», spune Milan Prodanovic în încheiere. Dimpotrivă!”

(din revista iugoslavă „Parodia dijete”)

Studiul postliceal din R. S. Cehoslovacă

Una din problemele importante de care s'ocupat în ultimii doi ani Ministerul Învățămîntului din R. S. Cehoslovacă este aceea a perfecționării absolvenților liceelor de specialitate. Importanța acestei probleme rezidă în faptul că acești ab-

solvenți devin cadre tehnico-economice medii în toate sectoarele economiei naționale.

Un astfel de sistem de perfecționare funcționează deja cu bune rezultate în majoritatea domeniilor și anume în cel sanitar, agricol și alimentar, construcțiilor terestre și de mașini, chimiei, industriei bunurilor de consum, energeticii etc. Pentru necesitățile acestor resorturi, studiul a fost organizat la liceele industriale respective în mai multe domenii (semiconductori, construcții terestre, raționalizarea producției agricole, genetică, creșterea animalelor de rasă, mecanizarea agriculturii, prelucrarea chimică a textilelor etc.), prevăzîndu-se extinderea lui în anii următori. Dezvoltarea cea mai mare o are energie-

lica, unde studiul este organizat de Institutul energetic de pe lângă Inspectoria energetică de stat în domeniile: raționalizarea centralelor electrice cu abur, controlul energetic, energetica industrială, reglării și automatizării etc.

O anchetă făcută în școli a arătat că absolvenții studiului postliceal asimilează cu 25—30 la sută de cunoștințe în plus (față de cei care nu urmează cursurile de perfecționare), fapt care facilitează în bună măsură pregătirea pentru rezolvarea sarcinilor practice din producție. Majoritatea absolvenților studiului postliceal au declarat că în urma îmbogățirii cunoștințelor, au putut să se achite mult mai bine de îndeplinirea sarcinilor lor profesionale la locul de muncă.

În prezent, organele de resort se ocupă de rezolvarea unor aspecte cu caracter metodologic, ca: de pildă, elaborarea unui plan pentru predarea obiectelor din domeniul științelor sociale. Este vorba de sistemul economic național, teoria conducerii, programul tehnico-științific, dreptul economic și administrativ, sociologia etc.

Importanța studiului postliceal crește odată cu intensificarea aplicării nemulțime a cunoștințelor teoretice asimilate de elevi pe băncile școlii în practică — cerința obiectivă a unei economii moderne — și apare ca o sarcină fundamentală în fața conducerii învățămîntului, a organelor de resort din economie.

H. AVRAMESCU

„TRIBUNA ȘCOLII”

Revistă săptămînală editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură